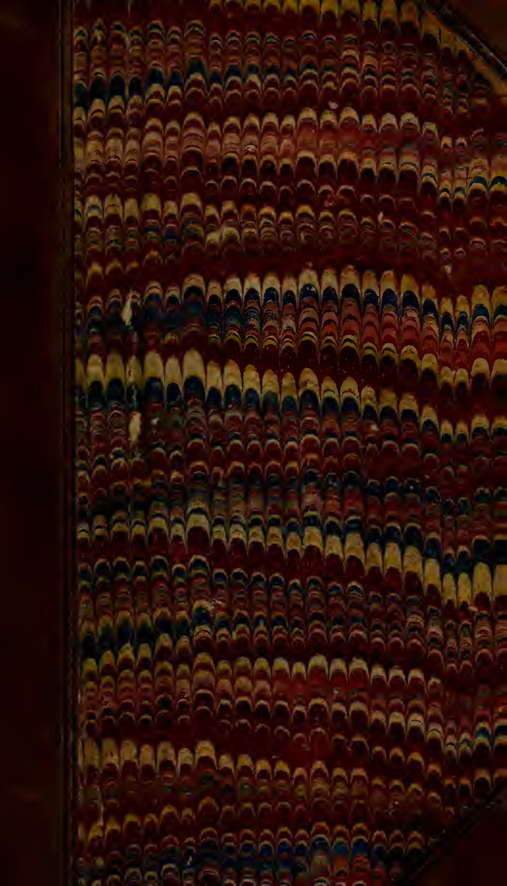

Campbell. 1.930

J. F. Campbell
Niddry Lodge
Kensington
London W.

This is a rare book
and from its early
date 1751 bears
upon the authenticity
of MacPherson's Gaelic
for Ossian. &c &c

I dont know where
to find a perfect
copy. at this date
May 9. 1876.

Do an Uasal Onarach,

BHALTAIR MAC-PHARLAIN,

Triath Chlann-Pharlain.

Uasail Oirdheirc,

IS e ar ſtuiddearra mor doi'-chíoſaicht', agus ar n eolus neamh-chummannta, anns gach ni a bhuineas do dh' fhaolum agus do ſheanchas; go ſonraicht', ar gaol gun choi'-meas do na nithe ſin a bhuineas do ar duthaich agus do ar canoin mhathaireil féin, a bhroſtaich me chum an obair ſo chuir fo ar dídionn. Uimeſin tha me dochuſach go fuiling ſibh fo ar tearmann i, chum gur luaithite ghabhar ſpeis agus

agus tlachd dh' i, ann meaſg gach dream a thuigeas a chanoin ſo. Oir, feadaidh me radh gun bhroſgul, nach b' urrainn i bhi ni ba ſhábhailte fo thearmann neach air bioth eile.

Tha ar cliu mor agus ar n alladh chomh-lan-ſhoilleir cheana, as nach ruig miſe leas ann ſo toiſeachadh ri mheadachadh ; a bhar gur fior chinnteach me, nach bheil ni air bioth is graineile, agus is fuathaiche libhs', na ni ſin a bhiothas coſoil ri broſgul no miodul. Agus ann lan dóchus, go faidh an obair mheanbh ſo, ar dion agus ar comaradh,

Tha me le mor ſpéis agus urram,

ar ſeirbheiſeach fior umhuil,

ALASTAIR MAC-DHONUILL.

The PREFACE.

THE following work is presented to the public for two reasons. One is, the hopes the author entertains, that the publication of those poems wrote some time ago, for the amusement of a private gentleman, may afford some entertainment to those versed in this ancient and comprehensive language; and raise in others a desire to learn something of it, if they can be brought to think, that it may possibly contain in its bosom the charms of poetry and rhetoric, those two great sources of pleasure and persuasion, to which all other languages have owed their gradual advancement, and, in these improving times, their last polish and refinement.

The other reason of their publication at present is, to bespeak, if possible, the favour of the public, to a greater collection of poems of the same sort, in all kinds of poetry that have been in use amongst the most cultivated nations, from those of the earliest composition to modern times; their antiquity either proved by historical accounts, or ascertained by the best tradition; with a translation into ENGLISH *verse, and critical observations on the nature of such writings, to render the*

work useful to those that do not understand the GALIC *language. And if such a series can be made out, besides the general agreeableness of the thing itself, nothing perhaps will better contribute to discover the progress of genius, through all its different degrees of improvement, from extreme simplicity, to whatever height we shall happen upon examination to find it, amongst this people; and from thence we shall be able to judge, what further improvements it might have received, had the same happy circumstances concurred in its favour, to which other languages, whether living or dead ones, have owed their success. An agreeable inquiry, surely! and one would think not displeasing, even to the inhabitants of the lowlands of Scotland, who have always shared with them the honour of every gallant action, and are now first invited to a participation of their reputation for arts, if that too shall be found, on an impartial scrutiny, to be justly claimed by them.*

Nor need it surprise any one, that this genius should be found among a people so remote from the commerce of nations famous for arts and sciences, and now relegated to an obscure, neglected corner, who considers, that the CELTIC *nation, of which they are a small, but precious remain, once diffused itself over a great part of the globe. From its*

bosom have issued the conquerors of Rome, the planters of Gaul, Britain, Ireland; still found subsisting in this last, in Wales, in some parts of Spain, and along the coast of France; once great and flourishing in Asia; and peculiarly distinguished, in having one of the holy epistles of the great Apostle of the Gentiles addressed to them. A people so extensive and numerous, could not fail of having made considerable improvements amongst them, though many of their monuments are lost, and the greatest monument of all, the language, entirely neglected.

It would be agreeable, to trace the progress of their genius as far as it is now possible to discover it, through all its modifications and changes; to observe what different tinctures, as one may say, it has received, from the many different climates, people, and customs, through which, as so many strainers, it has passed. But as this is a work of a much longer detail than can be executed in this place, we shall leave the further prosecution of this notion, to a more favourable opportunity. We cannot however but testify our surprise, that in an age in which the study of antiquity is so much in fashion, and so successfully applied to so many valuable purposes, whether religious or civil, this language alone, which is the depositary of the manners, customs, and

notions of the earlieſt inhabitants of this iſland, and conſequently ſeems to promiſe, on an accurate review of it, the moſt authentic accounts of many things uſeful for us to know, ſhould remain in a ſtate, not only of total abandon, but, which is more aſtoniſhing, in an age ſo happily diſtinguiſhed from all others, for freedom of thought, love of knowledge, and moderation, this people and this language ſhould be alone perſecuted and intolerated.

As for what concerns the following poems, and their author: As they are publiſhed in the GALIC *language, only thoſe that underſtand that tongue, are competent judges of them; and he ſubmits them to their cenſure and indulgence; all his ambition being, to approve himſelf a lover of his country, and an inoffenſive man.*

For the more eaſy peruſal of this work to thoſe who are not expert in reading the language, though perhaps their mother-tongue, the following general rules are laid down, called by our grammarians the pronunciation of the ſecondary mutes. bh *is always pronounced as a* v *conſonant: as, from* Brú *(a belly),* Do bhru *(thy belly), muſt be read as if written* Do vru. ch *as the Greek* χ, *or as the Scots pronounce the* ch *in the words* character *and* chaos: *as,* Mo chlann *(my children),*

children), muſt be read as if written Mo χlann. dh *before a vowel, whether in the beginning or middle of a word, has the ſame pronunciation with* y. *So,* Dhoſan *(unto him), and* Cradhach *(tormenting), muſt be read as if written* Yoſan, Crayaχ. fh *is never at all pronounced. So,* O fhir! *(O man!),* Fhuil fein *(his own blood), muſt be read* O 'ir! 'uil fein. gh *is commonly pronounced as* dh: *ſo that theſe two letters are often uſed indifferently.* mh *is pronounced as a* v *conſonant. So,* Mo mhallachd dhoſan *(my curſe unto him), muſt be read,* Mo vallaχd yoſan. ph *is always pronounced as in the Engliſh.* ſh *is pronounced as* h *alone, though* ſ *be commonly equal to the Engliſh* ſh. *So,* Sean *(old), is to be read,* Shean: *but when the ſenſe is changed, as if one was ſaying,* O a ſhean duine! *(O old man!), the* ſ *is not to be pronounced, but read as if written* O a hean duine! *But being (as we call it) the poſſeſſive letter, it muſt always be uſed.* th *has the like pronunciation. So,* A theine loiſgich! *(O burning fire!) muſt be read* A heine loiſgiχ.

It is likewiſe to be obſerved, that ſ *loſes its ſound after* t. *So,* Feadh an tſaoghail *(through the world), is to be read,* Feay an taoyail. *And alſo all the vowels that have this accent (') above them are to be pronounced*

ced long, in whatever part of a word it may occur.

No pains have been ſpared to render the language as plain and intelligible as reaſonably can be expected. And in order to make the force and ſound of the ſyllables approach as near as poſſible to that of the Engliſh, and to the more uſual pronunciation of the generality of the highlanders, ſome quieſcent letters formerly uſed in the Galic are thrown out; letters are frequently tranſpoſed; and ſome are changed, eſpecially in words whoſe terminations are bh, *inſtead of which,* n *and* on *are commonly uſed. As theſe innovations are intended for obtaining the ends above mentioned, it is hoped none will take them to be any treſpaſs upon grammatical rules.*

De *AUCTORE teſtimonium.*

OPtime quem tellus genuit montana poeta,
  Zoilus (euge!) tuum nemo momordit opus.
Quis negat antiquam patriæ ſplendeſcere linguam
  Ingenii mirâ fertilitate tui?
Te licèt eripiat fatum, tua fama manebit,
  Atque tuas laudes ſecla futura canent.
Græcia Mæonidem jactat, Latiumque Maronem,
  Tu quoque Montanæ gloria gentis eris.
Macdonaldorum cognomine nate vetuſto
  Nobilium, vates ingenioſe, vale.

D. M——.

An CLAR-INNISEACH.

A I S-

AIS-EIRIDH

NA

Sean Chánoin Albannaich;

NO,

An nuadh Oranaiche Gaidhealach.

Moladh an úghdair do 'n tſean chánoin Ghailic.

GUR h i 's crioch árrait
Do gach caint fa 'n ghréin,
Go 'r ſmuainti fháſor
A phártachadh ri chéil';
Ar n intinnin a rúſgadh,
Agus rún ar crí,
(Le 'r gniomh, 'ſ le 'r giúlan,)
Súrd chuir air ar dí.
'S go laoigh ar beoil
A dh' iobra Dhia na 'n dúl,

A 'S

'S i h ard chrìoch mhór,
Go bi toirt dóſan cliu.
'S e 'n duine féin,
'S aon chréatair réaſont ann,
Go 'n d' thug toil Dé dh'a,
Gibht le bhéul bhi caint :
Go 'n chum e ſo,
O 'n uile bhrúid go léir ;
O ghibht mhór phrioſoils',
Dheilbh na íomhaidh féin !
Nam beirte balbh e,
'S a theanga marbh na cheann,
B' i 'n iargoin ſhearbh i,
B' fhearr bhi marbh no ann.
'S go h ioma cánoin,
O linn Bhabel fuair
A' ſliochd ſin Adhamh,
'S i Gháilic a thug buaigh.
Do'n labhradh dháicheil,
An urram árd gun tuairms',
Gun mheang, gun fháillinn,
Is urra cách a luaigh.
Bha Gháilic ullamh,
Na glóir fior ghuineach cruaigh,

Air

Air feadh a chruinne
Ma'n thuileich an Tuil-ruagh.
Mhair i fós,
'S cha teid a ghlóir air chall
Dh' aindeoin gó,
Is mio-rúin mhór na 'n gall.
'S i labhair Alba,
'S gallabhodaiche féin;
Ar flaith, ar priunnſai,
'S ar diucanna gun éis.
An tighe comhairl' an Righ,
'Nuair ſhuigheadh air béinn' a chúirt,
'S i Ghailic líobha,
Dh' fhuaſgladh ſnuim gach cúis.
'S i labhair Colum,
Alloil a chionnmhóir,
Gach mith, is maith,
Bha 'n Alba beag is mór.
'S i labhair gaill, is gaidheil,
Neimhchleirich, is cléir,
Gach fear is bean,
A ghluaiſeadh teang' am béul.
'S i labhair Adhamh,
Ann a phárrais féin,

'S ba ſhiubhlach Gáilic
O bheul álainn Ebh.
Och tha bhuil ann !
'S uireaſach gann ſa dhí,
Gloir gach teanga
A labhras caint ſeach i.
Tha Laidiunn coimhliont',
Torrthach, teann na 's leoir ;
Ach ſgalog thráilleil
I do 'n Ghailic chóir.
Sa 'n Athen mhoir,
Bha Ghréigis córr na tím,
Ach b' ion d'i h ordag
Chuir ſa h ór chrios grinn.
'S go mín, ſlim, bóidheach,
Cuirteil, ró bhog líobh',
An Fhraincis lóghar,
Am pailis mór gach Ríogh ;
Ma thagras cách orr',
Pairt d' an ainbhfheich' féin,
'S ro bheag a dh' fhágas
Iad do dh' agh na cré.
'S i 'n aon chánoin
Am béul na 'm bárd 'ſ na 'n éiſc,

'S

'S fearr go caineadh,
O linn Bhabel féin.
'S i 'ſ fearr go moladh,
'S a 'ſ torrthunnaiche gléus,
Go rann no laoidh,
A tharraig gaoth roi' bhéul.
'S i 'ſ fearr go comhairl',
'S go gnomhach chuir go féum,
Na aon teang' Eorpach,
Dh' aimhdheoin bóſd na 'n gréug.
'S i 'ſ fearr go roſg,
'S air choſamh a chuir duain ;
'S ri cruaigh uchd coſgair,
Phroſnachadh an tſluaigh.
Ma choinne bár,
'S i 'ſ tábhachdaich bheir buaigh,
Go toirt a bháis
Do 'n eugcoir dháicheil chruaigh.
Caint laidir, rithteach,
Is neimhliotach fuaim ;
'S i ſeadhoil, ſliochdor,
Brioſcghlorach, mall, luath.
Cha 'n fheim i iaſad,
'S cha mhó dh' iarras uath' ;

O 'n tſean mhathair chiatoch,
Lan do chiadamh buaigh !
Tha i-féin doannan,
Saibhir, maoineach, ſlán ;
A tighean-taiſce,
Dh' fhoclabh gaſda lán.
A' chánoin, ſcappach,
Thaippi, bhlaſta, ghrinn !
Thig le tarſtar
Neartor, o beul cinn.
An labhairt ſhíolor,
Líonor, 'ſ mílteach buaigh !
Shultor, bríoghor,
Fhíorghlan, chaoi nach truaill !
B' i 'n teanga mhilis,
Bhionfhoclach, 's an dán ;
Go ſpreigeoil, tioram,
Ioroltach, 'ſ i lán.
A chánoin cheolor,
Shóghor, 'ſ glórmhor blas;
A labhair móirſhliochd
Scóta, is Gaidheil ghlais.
'S air reir Mhic Comb,
An t ughdar mór ri luaigh !

'S i 's ſreamhach óir,
'S ciad ghrámair glóir gach ſluaigh.

Guidhe, no urnaigh an ughdair, do 'n Cheolrai, &c.

A Cheolrai mhór tha 'n tamh go h árd,
Seallamh a níos;
Nach cluinn ſibh ar daltan air lar,
Ag atach a chios?
E lúdhadh a ghlún' ris a pháirc,
'S a ſhuilin a ſuas,
'G aſnachadh uiraſan báird,
Gun cháird a nuas.
Laoigh a bheoil le criodha tiom
D' an iobuirt go cruaigh:
Freaſdlabh do 'n altair 'ſ an tím;
Diolabh dh'a duais.
A naonair, inghinn' Jupiter áird,
'S Mhenemhoſene chaoimh;
Séidibh m' aignidh le 'r piobanabh áidh
'S deilbhim meadrach nach claon.
A Chlio, mhaiſeach, thaobh barrachd t aos,

'S do bhreth roimh chách,
Cha 'n iarram d' a d' bhuaghans' ach braon,
'S bi'dh m' achoini páit.
Urania, tilg chugam d' a d' ſtóir,
Na dh' fhoſglas mo bhéul,
Sgaoil mo ghlaſan le t eochraichin óir;
Taiſbein do dhéirc.
Chaliope, a reil-iuil na'n duan,
Réitich mo ſhnuim;
'S cuir ſacaill thoite, ghéur, chruaigh,
Go luath nam chuim.
Euterpe a bhertis na rann,
An amalaidh ghrinn,
Locair go ſnaſda gach ſiolladh d' am chaint;
M' fhaobhar 's mo rinn.
Erato, a chiſte na maoin,
Fileonta deas, gleus mo mheòbhair,
'S thoir dhomh d' a d' thaiſg,
No dh' fhonus treis.
A Mhelpimone, air m' uireaſbh fóir,
As t uluidh lán mhaoin;
O 'n dh' fhonus lium páirt do 'n th' agad do chórr,
Cha bhi m' achoinin daor.

A Herpſicore, a mhuime na'n duan,
'S páirt do chuile na frí,
Cuir crambos taitneach nam chluais,
Am bi cruas agus brígh.
A Pholihimnia, 'ſ gealchraicneach cruth,
Go tu 'ſ oige 'ſ an tſreth,
Do chomoradh milis, ſileont ſeach ſtuth,
Sirim go ſeth.
A Thaliä, le t ola ro thlá,
Suath roithin mo ghléis;
Lig ſiubhal is gluaſad le t fhaobhar 'ſ le t ádh,
Go labhairt d' am bhéul.
Appollo, tha m' intinn chomhrag,
Ri ſpeilg do chreig;
Fags' i gun dáil, ſothluibte mar ghad
Coiniulach bog.
A Mhinerbha, oide na ſgol,
'S a chéidſe na fil;
Cuir aon duſan facall am char,
'S tuilleadh cha ſir.
Na tugabh dhomh ſaothair ni glagan 'ſ a chluais,
'S do thuigſe bhio's fás;
Mar chaochcnuaſaich cruinn a ni fuaim,

Gan eitiunn na lár.
Gabhaidh ſibh-pféin, go h ard ar ſtaid,
Ri íobairtin beag,
Nochdaidh miſe mo chomus go lag,
'S éugcoir mar creid.
Tha ſpérin mo chomuis, cumhung na 's leoir,
Go farſaing mo mhíonn,
Go balla thogail ar ſté cho'-mhór,
'S clach-ſhnaite d' am dhí.
Caint-ſhnaſda d' am dhí, go ſtraichte mo
thoil,
Tha me falamh do ſgil;
'S ni gun ſulbaint ealain gun ſgoil,
Air ſuibſec mar mhil.
Gur h aímhgheur mo phenn, 's neamhſcait-
each mo bhil,
Mo cheann cha mhol;
Mo phaipeir is m' inc tha iad lán do chron,
'S uireſeabh ſin.

Moladh

Moladh Moraig. Air fonn Piobaireachd.

Urlar.

'S Truagh gun me 's an choill
'Nuair bha Moraig ann,
Thilgimit na crainn
Co ba bhóich againn :
Inghinn a chúil doinn,
Ar a bheil a loinn,
Bhimit air ar broinn
Feadh na rósanan ;
Bhreugaimit sinn-shín,
Mireag air ar blíon,
A buain shobhrach míonbhui
Na cósagan :
Thennimit ri strí
'S thaoghlaimit 's an fhrí,
'S chaillimit sinn-shín
Feadh na strónagan.

Urlar.

Suil mar ghoirmdhearc driúchd
Ann an ceo mhaidin ;
Deirg' is gil' na d' ghnúis
Mar bhla óirseidin.

Shuas choi'-min ri plúr ;
Shios garbh mo chuluidhchiuil ;
Grian na plaineid coúrs,
A meaſg oighiannunn ;
Réulla glan gun ſmúir
Meaſg na rionnag-uill ;
Sgathan-maiſe air flour
No bóichid u ;
Ailliugan glan úr,
A dhallas ruiſg go'n cúl ;
Ma's ann do chriaghaich ú
'S abhar móir-iunaidh.

Urlar.

O' n thainig gné do thúr
O m' aois óige dhomh,
Nir facas créatair dhiu,
Ba chomh-glórmhoire ;
Bha Malli 's dearbha caoin,
'S a gruaigh ar dhreach na'n caor ;
Ach caochlaideach mar ghaoi,
'S i ro óranach ;
Bha Pegi fad an aois,
Mar bhith ſin b' i mo ghaol ;
Bha Marſaili fíor aottrom,

Lán

Lán neonachais;
Bha Lili a taitne rium,
Mar bhith a ruiſg bhi fiunn;
Ach cha ba ſhá buirniunlaid,
Do 'n Mhoraigs' iad.

Siubhal.

O! 's coma lium, 's coma lium,
Uile iad ach Mórag;
Rioghainn dheas chulach
Gun uireaſabh fólum;
Cha 'n fhaidhir a tiunnail,
Air mhaiſe no bhunailt,
No 'm beuſamh neamchumonta,
Am Muile no 'n Leoghus.
Go genmni deas furanach,
Duineoil gun mhórchuis;
Ar thaogha na cumachd,
O mullach go brogamh;
A néul tha neamhchurri,
'S a h aignidh ro lurach;
Go bríodalach, cuireideach,
Urramach, ſeolta.

Siubhal.

O guiliugag, guiliugag,

Guiliugag

Guiliugag Morag !
Aice ata chuluidh
Go cuiridh na 'n óigfhear' ;
B' é 'n t aidhir 's a ſulos,
Bhi sínte ri t ulaidh,
Seach daonnan bhi fuireach
Ri mununran póſaidh.
D' am phianadh, 's d' am ruagadh,
Le buairidh na feola ;
Le aiſlingin connain
No colna d' am leonadh ;
'Nuair chidhinn ma m'choinnimh,
A ciochan le coinnil,
Theid m' aignidh air bhoilich,
'S na theine dearg ſólais.

Siubhal.

O fairigan, fairigan,
Fairigan Morag !
Aice ata chroiteag
As toite 's 'n Eorpa ;
A ciochan geal crioſtoil,
Na faice tu ſtoit' iad,
Go 'n tairnidh go beagnair',
Cenn-eaglais na Róimhe.

Air bhuige 's air ghile,
Mar lili na lónan ;
'Nuair dheana tu 'n dinnidh
Go 'n cinnidh tu deonach ;
An deirgiod, an grinniod,
Am minead, 's an tinniod ;
Go 'm b' áſainn chur ſpionnaidh,
Agus ſpioraid a feoil iad.

Urlar.

Thogaimit ar fonn,
Anns an ógmhaidinn ;
'S Phebus 'dath na 'n tonn,
Air fiobh órenſin ;
Fa'r céil cha bhiodh conn,
Ar ſga' dhoir' is thom,
Sinn air daradh trom
Le 'r cuid gorraileis ;
Direach mar go 'm bíodh
Maoiſeach 's boc a ſrí,
Cromruaig a cheile dían
Timchiull óganan :
Chaillimit ar clí
Ag gairechdich linn-ſhín,

Le bras mhacnas dian ſin
Na h ógalachd.

Siubhal.

O daſtram, daſtram,
Daſtram Morag !
Rioghainn bhoi bhaſtalach,
Leacruiteach róſach ;
A gruaidhin air laſadh,
Mar an laſairchlach dhaite,
'S a deud mar a ſneachda,
Cruinn-ſhnaite an dlu órdo.
Ri Venus chomhtlachdor,
An taitneachdainn fheolor ;
Ri Dido cho'-maiſich,
Cho'-ſnaſor 's chomh-córr r'i ;
'S e thionſgain dhomh caithibh,
'S a laodaich mo raithin,
A bhallag ghrinn ladhach,
Chuir na gaithionſa m' fheoils'.

Siubhal.

'S mar bíthinn fa ghlaſamh,
Cruaigh phaiſgte le póſadh,
Dh' iobrainn criogha mo phearſann,
Air an altairſe Moraig ;

Go 'n liobhrain gun airſteal,
Ag ſtóilibh a cas e;
'S mar gabhadh i tlachd dhiom,
Cha b'f had a ſin béo me.
O 'n urrum, an urrum,
An urrum, do Mhóraig!
Cha mhor nach do chuir i
M' fhuil uile as a h órdo;
Go 'n d' rug orra ceumtuiſlidh,
Fa iomachd mo chuiſlion,
Le teas is le murtachd,
O mhochthra Diadomhnaich.

Siubhal.

'S tu réulla na 'n caillion,
Lán lainnir gun cheo ort;
Fior chomhnart gun charraid,
Gun arral, gun bhéolam;
Choi'-min ri cloigh eala,
'S choi'-geal ris a ghaillinn;
Do ſhengſhlios féamh fallain,
Thug barrachd ar móran.
'S tu Bainriogh na 'n ainir,
Cha ſgallais an cómhradh;
Ard foinni na d' ghallan,

Gun bhallart, gun mhórchuis;
Tha u coimhliont na d' bhallamh,
Go h insgineach athlamh;
Caoin, mechire, farast,
Gun fhathrom, gun rópal.

Urlar.

B' fhearr go bithinn sgaoilt'
As na córdamhsa,
Thug me tuilleadh gaoil
A's ba chóir dho' dhuit;
Go d' thig fa dhuine taom,
Go droch ghniomh bhio's claon,
Cuireadh é cruaigh-shnuim
Air o 'n ghórraich sin:
Ach thug i so mo chiall,
Uile uam go trian;
Cha 'n fhaca me riabh
Tiunnail Móraigs',
Ghaid i uam mo chrí,
'S shlad i uam mo chlí,
'S cuiridh i 's an chill,
Fa na fódamh me.

Siubhal.

Mo cheist agus m' ullaidh

Do 'n chonnairc me d' ſhéors' u,
Le d' bhroilleach gealthuireid,
Na mullaichion boidheach ;
Cha 'n fhaidh me do dh' fhurus,
Na ni mionaid uat fuireach,
Go d' tha buarach na dunach
D'am chumail o d' phóſadh.
Do bheul mar an tſiriſt,
'S e milis ri phógadh,
Choimhdearg ri bhermilion,
Mar bhileagan róſan :
Go 'n d' rinn u mo mhilleadh,
Le d' Chupid d' am bhioradh,
'S le d' ſhoidion caol biorach,
A rinn ciothrram fa m' chóta.

Siubhal.

Tha me lan mullaid,
O 'n chonnaig me Morag,
Chomhtrom ri cloch-mhuillinn,
Air lunnabh d'a ſéoladh :
Macsamhailt na cruinniaig,
Cha 'n eil anns a chruinnidh ;
Mo chrí air a ghuin leat,
O 'n chonnaig me t órchul

Na ſhlamagan bachullach,
Caſurlach, córnach ;
Go fainneagach, cleachdagach,
Dreachlubach, glórmhor ;
Na reullagan cearclach ;
Mar uſgruichion dreachor,
Le fudar 's an fhaſon
Grianlaſda, ciabh órbhoi.

Siubhal.

Do ſhlios mar an canach ;
Mar chaineal do phogan ;
Ri Phenix cho'-ainnibh ;
'S glan lainnir do chóta :
Go múirneneach banoil,
Gun árdan gun ſtannart ;
'S i córr ann an ceneal,
Gun ainnis gun ótus.
Na faichte mo leannan
'S an mhathſhlogh Diadómhnaich,
B' i coltas an aingil,
Na h earradh 's na cómhradh ;
A pearſa gun talach
Air a gibhtin tha barruichd ;
A'n, ti dh' fhág u gun ainimh,

A rinn do thalamh rud boidheach.

Urlar.

Tha ſaoghal lan do ſmaointinin feolar,
Mamon bi'dh d'ar claonadh
Le ghoisnichion;
A cholunn bheir oir'n gaol
Ghabhail go ro fhaoin,
Ar ſtriopachas, air craos,
Agus ſtrotholachd:
Ach cha do chreid me riabh
Go'n do ſheas air ſliabh,
Aon te bha choi'-ciatoch
Ri Móraigs';
A ſubhailcion 's a ciall,
Mar go 'm biodh baindia.
Leugh i crí am chliamh
Le cuid órrachan.

Siubhal.

Ar comhairle na ceilibh or'm.
Ciod eile a h eir no ni me?
Ma 'n rioghainn ba tearc ceileireadh,
A ſheinnedh air an fhídeig;
Cha 'n fhaidhir a lei't eile ſo,
Air tior-mór no 'n oilenibh;

Coimhiumlain,

Coimhiumlain, 's coimheireachdoil,
Coimhteiridneach, 's coimhbíogoil.
'S ni cinntéach gur ni deireaſach
Mar ceilir ſo air Síona,
Me thuitim an gaol leathphairteach,
'S mo cherenion am dhiobhail;
Cha 'n eil do bhúrn a Seile ſid,
No ſhneachd an Cruachan eilideach,
Na bheir aon fhionnachd eiridneach
Do 'n teine a 't' ann am ínſgin.

Siubhal.

'Nuar chuala me ceol leudanach
An fheadain a bha 'g Moraig,
Rinn m' aignidh damhſa beudarach,
'S é freagra dh' á le sólas;
Séamh úrlar, ſochdair, leudurra
A puirt, 's a meoir a breabbadaich;
B' e ſid an oirfeid euggurra,
Do 'n bhéus na creuga móra.
Ochóin! a feadan bailleugach,
Cruaigh ſgailleugach, glan céolor,
Nam bionn-phort ſtuirteoil trileonta,
Ré mindhíonach, bog ró chaoin;
A márſal comhnart ſtaideoil ſin,

'S e lúthor grafor caifmichdeach;
Fior chruinnlúath, brifg, fpalppara,
Fa clialú brafchaoin fporfoil.

Siubhal.

Chinn próis, is ftuirt, is fprachdolachd,
Am ghnuis 'nuair bheachdaich guamag,
A feinn an fheadain ioroltaich,
B' ard iolach ann am chluafabh;
A fuain-cheol, fiotha mireneach;
Mearftoirmeil, poncoil, mionaideach;
Na b' fhoirmeile nach firedhmit,
Ar mhirid ri h uchd tuafaid.
O 'm buille meoir ba lommorra,
Go pronnadh a phuirt uairich!
'S na h uilt ba luthor cromaidhin
Ar thollabh a chrainn bhuaghaich!
Gun flaoidmheoirich, gun ronnaireachd,
Brifg, tioram, fochdair, collaideach;
Geal-lúdag na 'n gearracholluinnin,
Na craplú, loinneoil, guanach!

Urlar.

Chaifgimit ar n íot
Le glain fhíon a fin,
'S bhuailimit go dian

Air

Air gloir ſhíobhalta ;
Tuilleahd cha bhiòdh ann,
Gos an tigidh am,
A bhi cluich air dam,
Air na tíodhan ſin :
Dh' ólaimit ar dram,
Dh' fhógradh uainn gun tainc,
Gach ní chuireadh maill
Air bhi míogchuiſeach ;
Maidh'dean na'n ciabh fann,
Shniomhanach na 'n clann ;
Mala chaol, dhonn, cham,
Channach, fhíonolta.

An crúnluath.

Mo cheann tha lán do ſheillenibh
O dheilich me ri d' bhriodal ;
Mo ſhrón tha ſtoipte a dh' elebor,
Na deil, le teine dímbis ;
Mo ſhuilion tha choi'-deireaſach,
Nach faic me gné gun teleſcop,
'S go d' bhiodh méadachd beinnidh ann
'S ann h eirinn gur a fríd é.
Dh' fhalbh mo chédfi corporra
Go docharach le bruadar,

'Nuair

'Nuair ſhaoil me ſorton thorchairt domh,
'S me 'm thorroichim air mo chluaſaig:
Ar duſgadh as a chaithrem ſin
Cha d' fhuair me ach ion failéus d'e,
An ionad na maoin bearraideach
A mheal me go ſeachd uairion.

Ach, ciod thug me go glan fhaireachadh,
Ach carachadh rinn Cluanag:
'S co ſo, o thus, ba Mhorag ann,
Ach Siona an órfhuilt chuachaigh;
'Nuair thúr i go 'n do lagaich me,
'S go féimin rag chuir ſtalcaidh ann,
Go 'n d' rinn i draoidheachd-cadoil domh,
Rinn cruaigh fíor rag d' am luaidh'.
Bha chleaſachdſa choi-fíonolta,
'S coimhinnleachdach mancuairt d'i,
Nach faodainn ſhín thaobh ſiobholtachd,
Gun dligheadh críon thoirt uam dh'i;
Go 'n thiuntaidh me go h ordoil r'i;
'S go 'n ſhaoil me go 'm b' i Mórag i;
'S go 'n d' aiſig me na pógan d'i,
'S cha ro' d' a coir dad uaith'.

Mio-mholadh Moraig. Air fhonn an cheudna.

A Mhuideortaich dhuidh dhána
Na geurfhocaill,
Sguir do d' bhurt 's do d' tálmhagadh
Pleideaſach ;
Támh do d' ſgeig dhiom trá,
'Neo rigim Ailen Bárd,
'S gach fili go bheil cás
An Duineadann diom ;
Bheir iad ort go ſgáin,
'S go fail u uil' o d' chnaimh,
Na d' mhaol-lóbhran granna
Maol déiſtinneach ;
Sin an duais atá
Agadſa na d' ghrádh,
'S na d' mholadh magoil bá
A bhalaoich bhéulfharſuing.

Urlar.

'S maith gun bhith 's an choill,
'Nuair bha Morag ann ;
A bhainpheacach ſin gun loinn,

Lán

Lán do dh' fhotus-int' ;
An dubhfhaclach gun ſgoinn,
'S a ſubhailcion ar foill ;
A caoin, 's a h aſcaoin roint',
Lán do ghóiſnichion ;
Ma ghabhar i mar chí,
Tha ſgeamh amuidh gle líobh ;
Ach, fa ſin tha míltion
Do dhóibhertion :
'S coimhlionor car na crí,
'S fear tha air a tí,
'S mín mhachraichion na rioghachd
Do nóinenibh.

Urlar.

'S ioma craobh 's an choill
Tha fior loineagach,
Blath is cairt a crainn
Go fior ſhóghraghach ;
Ach gearr i ſios gun mhaill,
'S fiach i as a broinn,
'S gheibh u fioclan-goir'
Agus cóſon int' :
Cha dean ſaor go brách,
Féum d'a bun, no bárr ;

 Fiui

Fiui chríon gun stá,
B' i an t olc boigheach i:
Leagar i gun dáil,
Spealltar i air blár,
'S loisgir i go fás i
Na beoghriosaich.

Urlar.

Shaoil me go ba mhoidiunn
A Mhoragś',
An Sírens' a rinn m' fhoill
Anns na sronagan;
An té s' a bha na troit,
Ri mile fear man d' rinn
Mise, 's an cheart oich ad
Dad cómhraidh r'i;
B' iad rionnagan an áigh,
Fa'n d' rugadh mise blá,
Nach deachas sad air raidin
No seola l'é:
'S milteach fear a cháigh,
Go nach d' fhuaír iad páist:
Feur-cha chinn go brách
Air na mor-raidin.

Siubhal.

Siubhal.

An apa ghéarr bheagnarach,
Fhreagarach, leomach ;
Bharracaideach, dhreigeiſeach,
Leiſgeulach, dhólach ;
Antlachdor, ſgeigeiſeach,
Champarach ſheuſgchorpach ;
Shanntach air fleaſgaichion
Bheudfhaclach, ghódoch.
Tuairneag ghorm, bhalltartach,
Stannartach, róiceach,
Bhrioſcghlórach, anartach,
Ghangaideach leóiceach ;
Ro uaſul na barail,
'S gun int' ach fior chaileag
'S toir a breatha fior ſhalach,
O fhaillein an ótraich.

Siubhal.

Cruinn aodann a mhunci
Air crupadh ri chéile ;
A ſuilin ar laſadh
Mar laiſidh na 'n éilion,
Lán cailidair prabach,
Gun mhala, gun raſg orr ;

'S a h urla lán chlaiſion,
Go caiſreagach féitheach.
Craiciunn a ciobhuill
Ar a righ go h éidich,
Mar laoighdean ar cómhlaidh,
Fior neonach a ſpeuthar :
A ceanna'igh uile neamhthaitneach,
Lán do mhío-loinn mio-thlachdor ;
'S a h anail air malcadh
Le brachan a déudaich.

Siubhal.

Brú thana mar dhruma,
Neamhchulach air séididh ;
Chomhcruaigh ris an unga,
Gun chumachd air bréine ;
A da chiarſporan fhalamh,
Mar chochuill da mharaig,
Air ſon chioch ag an arrachd,
'Siorſan-galoir d' an teumadh.
Corp uinſin gun ſoltachd,
Mar go locradh tu déile ;
Choimhtioram ri cloſſaich ;
No ſean oſnach air ſgréubhadh ;
'S bi'dh rúbail, is roccuil,

Ma dhoire na h oiteig,
Le iumghaoth na 'n cnocan
Ma bhotamh na céire.

Urlar.

Ciod e ſo chuir am cheann
Moladh Moraigs'?
A ſtriopach ceal na n crann,
Mheall am dhochus me;
Dhall i me le caint,
S chlár i me gun tainc,
Go 'n ſhaoil me nach ro' anns
A Roinn-eorp ach i;
Ach fuair me ſolus úr,
Thuit lannan ſar mo ſhúl,
Sgap 's a ſgaoil, gach dúbhradh,
S gach ceothoireachd;
Dh'idir me bhean bhréun,
Na fior dhaithibh pféin;
S mairg neach nach dean ſtreup
Ris an fheolorachd.

Siubhal.

Cochdſhron neamhloinneoil,
Iar fhoinn ar a h úrluinn;
S a pluicion gorm, goilleach,

Garbh,

Garbh, doireach, le mũruich :
A bheuddugag choireach ;
'S ſior bhéudag na clainne,
A fuair a h arach 's a h eilean
A ſgoil-deilis na ſiurſachd.
Poll-búiridh nam balaoch,
Ann an caithrem na dámhair,
'S ioma ſiol chaidh na d' chroits',
Go nach loitichir bárr dhith ;
Cha chinn coinneach no toradh,
Ma chloich bhi'or a roladh ;
O 'n ſguir miſe d'a d' mholadh,
Duiſgim donus no dhá dhuit.

Siubhal.

A bogadh nan togradh,
Cha 'n obadh i míltin ;
Bhi fáircheadh a crottaig
Air fodur b' e mílſein ;
Dh' aithnit eibhnis, is ſogan,
Moran miogchuis, 's ſodain,
Na h urluinn bhric rochdaich,
'Nuair dh' fhoſglaid na bríſnion.
Na 'm biodh sár ſhodair
Do bh—d—r maith dílis,

Na ghalop, 's na throtan,
A rotadh a ſiothuill ;
Bhiohh Morag ro thoileach,
Lán úgaig is goithlim ;
B' fhuruſt fhaicinn nach b' oil lea
Bhi ſoithlidh a h íochdair.

Siubhal.

Do dh' oirlichion aorri
Toimh'ſim baobhag na 'n Gaidheal;
O mhullach a baiſte,
Sios traiſte g' a ſáilibh ;
A fliuch-ſhron phluccanach roidi,
Le ſean droch clap air groddadh ;
A falt gadmunnach ſorcach,
Dóite doideach air cráiceadh ;
Air pealladh, air ſtioradh,
'S air ſilidh, gun chíreadh ;
Leis na ſporabh d'a ſpioladh,
Le piorradh na 'n íngnin ;
Le ochd gathair a ſiridh,
Lorg 's blá anns gach innis,
Nach fag ionad gun ſgioladh :
'S cuile-gine na ſriotha.

Urlar.

Gearr-mhattagan nan árd,
Ordag bhréun-laodhrach,
Le lorc-chuagan sáil-chuſpach
Déiſtinneach ;
Dearg-ghagach na 'n cárn,
Mhuthuirneach air crámh ;
Lán ain-fheoil a da ſpaig
Fa na ſleiſnimh aic' ;
Tarr breac, gobhlach, fás,
Airnion a chinn áird,
Fior ſhimileir na ſgáth
Air na h éabhlagan ;
Garbh-ghaoiſneach 's tiugh cárr ;
Dubh-ſhradach gun ſláth ;
Fior bhotrumaid na sárchailion
Beiſteimhil.

An crúnluath.

Gaol an-abaich dona,
Le ſoilis an dólais,
Thug miſe ann a's droch-uair
Do roſad na h Eorpa ;
Go b'fhearr lium mo chrochadh
No dol anns na rochdabhs' ;

Mo riaſladh ma m' lochdabh,
'S mo lotadh le dóruinn ;
Na ſuathadh ri t fhallſachd,
Fhior chauſair na rioghachd ;
Mo ghlacadh a chliſgidh,
Le d' riobachan mílteach :
B' íad na bréugan bhi d' mholadh,
Faiche-bhoula [illegible] l-fhear',
Gun mhaoin [illegible]' ann d' cholainn :
Truaill thoile [illegible] na míltion.

'S tú báinriogh nan cailean,
Na d' chal ag luchd diombais ;
Le daradh do phollaig
Go 'n cromadh tu síos doibh ;
Sar árri go colluinn,
Dol ma oiſinn do thollain,
Do dh' fhear air a tholladh,
S air bhoil go gibht ſtríopaich,
3' e t aillein mín ſgonnan,
Teth, foinni, 's e fíor-chruaigh ;
S da dhoirneig chruinn loma,
Do dh' ion bollachan lion leis ;
S tric bha giardharadh toman,

'S conachd fríd air do dhonnaig:
'S dlu aiſlinge connain
D'a d' ronnadh le fílidh.

Oran an tSamhraidh. *Air fonn*, Through the wood ladie.

AN deis dho' duſgadh 's an mhaidin,
'S an deallt air a choill,
Ann a maidin ro ſhoilleir,
Ann a lagan beag doilleir,
Go 'n cualas a feadan
Go leaddurra ſeinn;
'S mac-talla na creugan,
D' a fhreagra bron bhínn.

Bi'dh am beithe deaghbholtrach,
Uroil doſrach nan cárn,
Ri mao-bhlás driuchd céteoin,
Marr ri caoin-dhéarſadh gréine,
Brúchdadh barraich roi' ghéugamh,
'S an mhios cheatochſa Mháigh:

A míos breac-laoghach buailteach ;
Bhainneach, bhuaghach, go dáir !

Bi'dh gach doire dlú uaigni
'S truſcan uain' ump' a fás ;
Bi'dh an ſnobhach a díreadh
As gach fríobhaich a 's ísle,
Roi' na cuiſlinnin ſniomhain,
Go meadachadh blá :
Cuach, is ſmeorach 's an fheaſgar,
Seinn a leadain nam bárr.

A mios breac-uigheach, braonach,
Creabhach, mao-roſach, aidh !
Chuirios ſgeadas neamhthruailli,
Air gach áite d'a dhuaichneachd ;
A dh' fhogrus ſneachd le chuid ſuachda,
O gheur-ghruaim nam beann árd ;
'S ag mead egil roimh Phebus,
Theid 's na ſpéirimh na ſmál.

A mios luſanach, mealach,
Feurach, faileneach, blá ;

'S é go guccagach, duilleach,
Luachrach, dítheneach, lurach,
Beachach, ſeilleanach, dearcach,
Ciurach, dealltach, trom, tlá;
'S i mar chuirnennin diamond,
Bhratach bhoiſgeoil air lár!

'S moch bhio's Phebus ag óradh
Ceap na mór-chruach 's nam beann;
'S bidh 's an uair ſin le sólas,
Gach ean bionnfhoclach boidheach,
Céumadh mearbhuillion ceolar,
Feadh phres, ógan, is ghleann;
A chorruil chuirteach gun ſgreaddann,
Ag pór is beadurrach greann!

'S an am tighin do'n fheaſgar,
Coimhfhreaſgradh aon am,
Ni iad coimh-ſheirm, ſheamh, fhallain,
Go bailleach, bionnghobach, alloil,
A ſeinn go luichleaſach daingiunn
A meaſg uir-mheangain na'n crann;
'S iad fein a beichdil go foirmeil,
Le toirm na'n organ' gun mheang.

Bi'dh gach créatair do laigid
Dol lé ſuigeort do 'n choill ;
Bi'dh an dreathunn go balcont,
Foirmeil, talccorra, bagont,
Sior chuir fáilt ar a mhaidin,
Le rifeid mhaiſich, bhuig, bhinn ;
Agus róbin d'a bheuſadh
Air a ghéig os a chinn.

Gur glan gaill-fheadan richard
A ſeinn na'n cuiſlinnin grinn,
Am bárr nam bilichion bláthor,
S an dos na lom-dharag árda,
Bhiodh 's na glacagan fáſaich
As cubhrai failidh no fion :
Le d' phuirt thriolonta, ſhiubhlach,
Phronnar lúthor le díon.

Sid na pairt a 's glan gearradh,
S a 's ro eallonta roinn ;
Chuireadh m' intinn go beadradh,
Clialú t fheadain ma'n eadradh,
N am do'n chrodh bhi d'a leigidh,
An innis bheittir 's an choill ;

'S tu d' léig air baideil ri cionthar,
An grianan aonchaſach crainn.

Bi'dh bradan ſen-gmhear na fior-uiſg',
Go briſg, ſlinnleimneach, luath ;
Na bhúidhnne tarraighealach, lannach,
Go h iteach, dearg-bhallach, earrach,
Le ſhoiſlein airgid d'a earradh,
'S mionbhreac lainnireach tuar ;
'S e-fein go cromghobach ullamh,
Ceappadh chuileog' le cluain.

A bhealltuin bhog-bhailceach, ghrianach,
Lónach, lianach, mo ghráigh,
Bhainneach, fhinn-mheagach, uacrach,
Obhnach, loinnideach, chuachach,
Ghruthach, ſhlamanach, mhioſrach,
Mhiodrach, mhioſganach lán,
Uanach, mheannanach, mhaoineach;
Bhocach, mhaoiſeach, lán áil !

O 's fior éibhinn r'a chluintinn,
Fann-ghéum laoigh anns a chróth !

Go h úroil, mionbhallach, áluinn ;
Druim-fhionn, gerr-fhionnach, fáili,
Cennfhionn, colgrafgach, cluaif-dearg,
Tarraigheal, guaineifeach óg,
Go mogach, bogladhrach, fáfor,
'S é léim ri báirich na 'm bó !

A fhobhrach ghealbhoi na 'm bruachag,
Gur fannaigheal, fnuaghor, do ghnúis !
Chinneas badanach, cluafach,
Mao-mhín, bagonta luaineach ;
Gur tu rós is fearr cruadal
A ni gluafad a h úir ;
Bi'dh tu t eideadh a 's t earrach
'S cách ri falach an súl.

'S cúbhrai fáilidh do mhuineil,
A chrios-chomhchuluinn na 'n cárn !
Na d' chruinn bhabbuidion ríobhach,
Lóinneach, fhad-luirgneach, fgiobhach,
Na d' thoim ghiobbagach, drechmhín,
Bharr-bhoi, chafurlach, árd ;
Timchiull thulmafan díobhair
Ma'm bi 'm biadhíonain a fás.

'S go bi froinisin boisgeoil
A thilgis foineal na 's leoir,
Ar gach lúbhghort do neonan,
'S do bharramh shaimmirin lóghar;
Marsain is leasachan soilleir,
Do dh' fheuda-coille na'n cós,
Timchiull bhoganan loinneoil,
A 's tric an eilid d' an cóir.

'Nois treigidh coileach a ghuccag,
'S caittein bruccach n arr craobh,
'S theid go mullach na sliabhchnoc',
Le chirc ghearr-ghobaich riabhaich,
'S bi'dh d' a suiri go cúirteil
Am pillimh cúlghorma fraoich:
'S ise freagra le túchan.
(Pihuhú tha u faoin.)

A choileich chraobhaich na'n gerr-sgiath,
'S na falluinne dui',
Tha dubh is geal air miosgadh,
Go ro oirdheirc na t itich;
Muineal lainnireach, sgipi,
Uaine, slis-mhín, 's tric crom!

Gob

Gob na 'm poncunnan milis
Nach faicht a ſileadh na ronn !

Sid an tururaich ghlan, loinneoil,
A 's árd coilliog air tom,
'S iad ri bururus ſeamh, céatoch
Ann a feaſgar bog céiteoin :
Am bannal gel-ſgirteach, uchd-ruagh ;
Mala ruiteach, chaol, chrom ;
'S iad go h uchd-ardach, earraigheal,
Ghrian-dhearеſgni, dhruim-dhonn.

Oran a Gheamhruidh. *Air fonn,* Tweed ſide.

THarraig grian riogh na 'm plainéd 's na réull',
Go ſign chancer Diaceadaoin go beachd,
A riaghlas comhthrom ma 'n criochnaich é thriall,
Da-mhioſ-déug na bliaghna ma ſeach ;
Ach gur h e an darra, Diaſathurn na dhéigh,
A ghrianſtad-ſhamhraidh, aondéug, an la 's faid ;

'S a ſin tiuntaidh e chúrſa go séamh,
Go ſeſ-ghrian a gheamhruidh gun ſtad.

'S o dh' imeich é 'nois uainn mancuairt,
Go 'm bi fuachd oir'n go 'm pill e air nais,
Bi'dh gach aon la dol an giorrad go ſeim,
'S gach oiche do reir dol a fad :
Struighidh luibhion, is coill, agus feur,
Na fais-bheo ion-éuguidh iad as :
Teichigh ſnodhach go friobhaich na 'n crann,
Suighfidh glaoghain an ſuigh-bheatha aſteachd.

Seachdaidh géagan glan cúbhrai na'n crann,
Bha 's an tſamhradh trom-ſtráicht' le meas,
Go toirleim an toradh go lár,
Go ſgriofair am bárr fár gach lios.
Guilidh feadain is creachuinn na 'm beann,
Sruthain chrioſtoil na'n gleann le trom ſproc,
Caoi na fuarain ri meacuinn go'n cluinn :
Deoch-thunta na maoiſeach 's na 'm boc'.

Luidhigh brón air an talamh go leír,
Go 'n aognaich na ſlébhti 's na cnoic :

Grad

Grad dubhaidh caoin-uachdar na 'm blár,
Fal-ruiſgte, 's iad fáillinneach bochd.
Na h eoin bhuchullach bhrec-iteach, ghrinn,
Sheinnidh baiſgeonta, binn, am barr dhos,
Go 'n teid a ghlaſ-ghoib ar am béul,
Gun bhodha, gun téud, 's iad nan toſt.

Sguiridh búirdeiſeach ſgiathach na ſpéir
D' an celleiridh grianach car treis,
Cha ſeinn iad a maidnén' go h árd,
Na feaſgurrain-chrábhach 's an phres:
Codul cluthor go'n dean anns gach cós,
Gabhail faſgadh ann frógamh na'n creg';
'S iad ri iuntrainn na 'n gathanan blá,
Bhiodh ri dealaradh o ſgáileadh do theas.

Cuirir daltachan ſrian-bhoi na rós
Far mhin-chioch na 'n óir-dhithein beag,
Sinion guccagach lili na lón,
Na fluran, 's gheal nóinein na 'n eug:
Cha deobhlair le beachainn na 'm bruach,
Cróghaidh fuarachd car cuairt iad na ſgep;
'S cha mhó chruinnicheas ſeillein a mhál,
'S thar gheal-úr-ros chrann garraidh cha ſrep.

Téarnaidh

Téarnaidh bradan, is ſgadan, 's gach iaſg
O t iarguinn go ſiaghrunt na'n loch;
'S go fan air an aigen dubh-dhonn,
Ann an doimhneachd na fonn is na ſlochd:
Na bric tharr-ai-ghealach, earr-ghobhlac
ſhliom,
Leumadh mearradha, ri uſgraichion chop,
Nan cairtealamh geamhraidh go 'n támh,
Meirbh, ſábhach, o thámh u fa 'n ghlób.

Chas is ghreannaich gach tuluch, 's gach
tom,
'S doite lom chinn gach ſireach, 's gach glac
Go'n d' obhraich na ſiein' feoir,
Ba luſanach, feoirneanach brat:
Thiórmaich maodhunnan, 's ruaghaich gach
fonn;
Bhéic an fhairrge 's ro thonn-ghreannach
gart;
'S go 'n ſgreitich an duldachd gach long,
'S theid an camhlach nan long-phort a ſteachd.

Néalaich paircion is meadoir go bás,
Thuit gach fáſach, 's gach aite fa bhruid;
Chiaraich

hiaraich monaidh nan íoſuil 's nan áird :
'heirig dathanan graſor gach luig ;
h' fhalbh a faileadh, a muſga, 's a fonn ;
h' fhalbh a maiſe far lompar gach buig ;
haidh an éanlai go caoithioran truagh,
iſeag, ſmeorach, is cuach, & druid.

fhraoich bhadanaich, ghaganaich úir,
' am b' ola 's d' am b' fhudar a mhíl,
' e bhlá ghrian do bhalet 's gach uar,
o giollachd do ghruaige le ſgil ;
am mhaidin thiughair 'nuair bhoiſgidh a ghnúis
ir bhuidhinnin driuchdach na 'n dril,
' fhior chúbhrai 's go'm b' éibhinn an ſmúid
o dh' eiridh far chuirnein gach bil.

Go'n theirig ſudhtal'mhunn na 'm bruach ;
h' fhalbh an cruaſach le 'n trom-lubadh ſlat,
'huit an t ubhull, an t ſiris, 's a phéur,
huireadh bodha ar a ghéig anns a bhad.
h' fhalbh am bainne o 'n eallach air chúl,
Ia 'm bi leanaba ri ciucharan bochd ;

'S

'S go 'm pill a grian go ſign thaurus na
buagh,
'S tréun a bhuaghaichis, ſuachd, & gort.

Theid a ghrian air a thurus mancuairt,
Do thropic chapricorn ghruamaich gun ſtad
O'n tig ferrinn chruinn, mheallanach, luat
Bheir a mullach na 'n cruaitichion ſad ;
Thig tein'-aeir, thig torunn na dhéigh,
Thig gailliunn, thig eireadh, nach lag,
'S cinnidh uiſge na ghlainechimh cruaigh,
'S na ghlas-léugamh, mín, ſuairlicneach ra

A mios nuarronta, garbh-fhraſach dorch
Shneachdach, cholgurra, ſtoirmſhionach bith
Dhíſleach, dhall-churach, chauthach, fhliuch
chruaigh,
Bhiorach, bhuaghurra, 's tuathghaothach cith
Dheigheach, liath-rotach, ghlíbſhlemhin
gharbh,
Chuireas ſgiobairion fairrge na rith :
Fhlichneach, phuntuinneach, ghuineach, gu
tlás :
Cuiridh t anail gach cáileachd air chrith.

A mios crattanach, caſadach, lom,
A bhio's trom air an tſonnbhrochan dubh;
Churruiceach, chaſogach, lacunn is dhonn,
Bhríſheach, ſtocainneach, chom-chochlach, thiugh;
Bhrógach, mheattagach, pheiteagach bhán,
Iomacach, aranach, chaiſeach, gun ghruth;
Le miann bruthaiſte, mairt-fheoil is cál;
'S ma bhio's blá nach dean tair air gné ſtuth.

A mios brottogach, toitteneach sóigh;
Ghionaich, ſtróthoil, fhior gheocoil go muic;
Littich, lághanaich, chabbaiſtich chórr,
Phoitich rómaſaich, róiceoil go ſult:
'S an taobh-amuigh go do thudh ſinn ar com,
Air an fhâilidh gheur-tholltach gun tlus,
'S féadar dram ol mar línnige cléimh,
A ghrad fhadas tein'-eibhinn 's an uchd.

Bi'dh greann dhubh air cuid mor do 'n Roinn-eorp,
O lagaich ſgéamh órdha do theas,
Do ſholus ba ſhólas ro mhór,
Air fragharc air lóchrann geal deas;

Ach 'nuair thig e go gemini a rís,
'S a lainnir 's gach ríoghachd go 'n cuir,
'S bui foilfen na 'n coirein 's no meall,
'S riochdoil fiobh na 'n oir-pheall air a mhuir.

'S theid gach falmadair ball-mhaifeach úr,
An crannaig chúbhrai chraobh-dlúdhuilleach
cas,
Le 'n feol féinn a fheinn hymns 's a thoirt cliu,
Chiunn a phlanaids' a chúrfadh air nais:
Go'm bi coifhir air leth anns gach géig,
An dafcabh éibhinn air ré-fhlios na 'n flat,
A toirt lag íobuirt le 'n ceileir' d' an triadh,
Air chaol chorrabh an fgiath anns gach glaic

Cha bhi créatair fa chupan na fpéir,
Sin nach tiuntaidh ri fpérid 's ri 'n dreach,
'S go 'n toir Phébus le buaghan a bhláis,
Anam-fás doibh is cáileachdan ceart;
'S ni iad aif-éridh choitcheann a 'n uaigh,
For na mhiotaich a fuachd iad afteachd,
'S deir iad (guiliog-doro-hidola-hann,
Dh 'fhalbh an geamhradh 's tha 'n famhradh
air teachd.)

Oran na Fineachan Gaidhealach.

A Chomuinn ríoghoil rúnaich,
Sar úbhlachd thugabh uaimh,
Biodh ar roiſg gun ſmuirnein,
'S gach cri gun tréas gun lúb ann ;
Deoch-ſlainte S—— S———,
Go muirneach cuir mancuairt !
Ach ma ta gíomh air bioth n' ar ſtamaic,
A chailis naomh' na truaill.

Lion deoch-ſlainte T———,
A mhéirlich ſtráic a chuach ;
B' í ſid an íocſhlaint' áluinn,
Thaithbheothaichidh mo cháileachd,
Go d' a bhiodh am bas or'm,
Gun neart, gun ágh, gun tuar.
Riogh na 'n dúl a chuir do chámhlaich,
Oir'n thar sál ri luas.

O ! tog do bhaideil árda,
Chaol, dhionach, ſháir-gheal nuagh,

Ri d' chrainnghri bídheargh, láidir,
Go taiſdeal na 'n tonn gáireach ;
Tha Eolus ag raitin
Go ſeid e rap-ghaoth chruaigh,
O'n aird an oir ; 's tha Neptun dílis,
Go mineachadh a chuain.

'S bochd ata do chairdion
Ag ro mhead t fhárdail uainn ;
Mar álach mao gun mhathair ;
No beachainn bhreac a ghárraidh,
Ag ſionnach 'n deis a fáſaich,
Air fáilinn ſeadh na 'm bruach.
Aiſig caſagach le d' chamhlach,
'S leaghais pláigh do ſhluaigh.

Tha na dee ann an deagh rún duit :
Greas-ort le súrd neamhmharbh,
Thar dhronnag na 'n tonn dú'ghorm,
Dhriom-robach, bharr-chas, ſhiubhlach,
Ghleann-chlaghach, chenn-gheal, ſhugh dhlú,
Na mothor cúl-ghlas, garbh ;

Na

Na cuan-choiren greannach, ſtuagh-thorth-
ach,
'S crom-bhileach, molach, falbh.

Tha muir is tír choimh-re dhuit,
Mar dean u fein a ſearg ;
Doirtidh iad na 'n ceudamh,
Na 'n laomabh tiugha, tréuna,
A Brittinn, is a Eirinn,
Ma d' ſtandard breid-gheal dearg :
A ghaiſri ſgaitteach, ghuineach, rioghoil ;
Chréuchdach, fhíor-luath, gharg !

Thig do chinneadh féin ort,
Na tréin-fhir láomſgair gharbh,
Na 'm bearaichibh go reubadh ;
Na 'n leoghainnimh go creuchdadh ;
Na 'n nathraichibh graid-léimneach,
A lotus géur le 'n calg,
Le 'n gaithimh ſaobharach, rinn-bheurra,
Ni mor éuchd le 'n arm'.

Na 'm brattaichimh lán éidichde,
Le delis géur gun chealg,

Thig

Thig Donullſaich, nan déigh ſin ;
Choi'-díſis duit ri d' léine ;
Mar choin air faſdadh éile ;
Air chath-chrith géur go ſealg ;
'S mairg naimhde do 'n nochd iad fraoch,
Long, leoghann, craobh, 's laimh-dhearg.

Go neartaich iad do champa
Na Caimpbeulaich go dearbh,
An Diuc Earraghaidhealach mar cheann orr';
Go móralach mear prionnſoil ;
Go b' e bheir air iunſaidh,
B' e ſid an tionſgnadh ſearbh,
Le lannamh lotach, dú'ghorm, toirteil,
Sgoltadh chorp go 'm balg.

Go tairbiartach, glan, caiſmeachdach,
Fior tharttarach na 'n ranc,
Thig Cluaini le chuid Pearſonach,
Go cuanna, gleuſda, graidbherteach ;
Le ſpainnichimh tennbhertichte,
'S cruaigh feid ri ſcailcidh cheann ;
Bi'dh fuil d'a dortadh, 's ſmúis d'a ſpealltadh,
Le ſgealpaireachd ar lann.

Druididh ſuas ri d' mheirghe,
Nach meirbh an am an áir,
Clannghill-leoin nach meirgich
Airm ri uchd do ſheirbheis ;
Le 'm brataichoin 's ſnuagh feirg orra,
'S an leirg mar thairbh gun ſgáth :
A foirne, fearoil, niomhoil, arroil,
'S builleach, allamh lámh !

Go tig na fiurain Leodach ort,
Mar ſheochdain 's eoin fa ſpaig ;
Na 'n tuireamh lannghorm, tinniſneach ;
Air chorraighleus ſtrép gun tiomachus :
An réiſimeid fior ionnolta,
'S fáth gioraig dol na dail ;
Am bi iomad bóchdan fuilteach, foirmeil,
Theid le ſtoirm go bás.

Thig cuirinnin Chlannchamſhroin ort,
Theid meanmnach ſios na d' ſpáirn ;
An fhoirionn ghuineach, chaithrimeach,
'S neamhfhiobhach an am tarruige :
An lainn ghlas mar laſair dealanaich,
Go gearradh cheann, is lamh ;

'S

'S mar luas na dreige, 's cruas na creige,
Chluinnte ſgreid na 'n cnamh.

Gur cinnteach dhuibh d'ar coinneachadh,
Mac-coinnich mor Cheanntſail';
Fir laidir, dhana, choinneolta,
Do'n fhior-chruaigh air a ſoinneachadh,
Nach gabh fiobh no ſomultachd,
No ſgreamh roi' theine bhlár;
'S iad go nárach, ſuileach, foinni,
Ar bhoil go dol na d' chás.

Gur foirmeil, próiſeil, órdoil,
Thig Tóiſeachain na 'n ranc,
Am márſail ſtátoil, cómhnurt;
Go piobach, brattach, ſrólbhui:
Tha riogholachd is mórchúis,
Gun sóradh anns 'n dream:
Daoine laidir, neartor, crodha,
'S iad gun ghó, gun mheang!

Thig Grantaich go ro tharttarach,
Neamhfhadbheirteach do d' champ

Air phrioblosgadh go cruadal,
Go snaidh cheann, is chluas diu ;
Choi'-niomhoil ris na tígiribh
Le sechdri díanmhear, dán',
Chuiris iomad fear le sgreidil,
'S a bhreabadaich go lár.

Thig a rís na Frisealaich,
Go sgipi le neart garbh ;
Na seochdamh fíor-ghlan, togarrach,
Le fuathas bhlar nach bogaichar ;
An comhlan fearradha, cosgurrach,
'S mairg neach do nochd iad searg ;
A spuir ghlas ag dlús an dérich
Bi'dh nan éilibh dearg.

Nan gaisri ghaisgeil, lasgurra,
Thig Lachunnaich gun cháird ;
Na soigh'dibh dearga poinseonda ;
Go claidheach, sgiathach, cuinsearach ;
Go gunnach, daggach, iunsaichte,
Gun chuntus ac' air ár :
Dol nan deannamh 'n aodainn pheileir,
Tiochd o theine cháich.

Gabhaidh páirt do t iorghaills',
Clann-fhionnoin 's oirdheirc cáil:
Mar thuinn ri tír a ſior-bhualadh;
No bile laſrach dian-loiſgeach;
Nan treudamh luatha, ſior-chonſach,
Thoirt grioſaich air an námh:
A dream chathach, Mhuileach, Shrathach,
'S maith go ſgathadh chnamh.

'S mór a bhio's ri corp-rúſgadh,
Na 'n cloſaichin 's a bhlár,
Fiaich anns a roccadaich,
Ag itealaich, 's ag cnocaireachd;
Ciocras air na coſgurrach,
Ag ól 's ag ith a sáth.
Och 's túrſach ſann a chluinntir mochthra,
Ochanaich na'n ár!

Bi'dh ſuil is gaor d'a fhuidridh ann,
Le lú-chleaſan ar lámh;
Meangar cinn, is dúirn diu;
Gearrar uilt le ſmúiſri;
Cioſnaichir ar biui,
D'an dúbhloſgadh, 's d'an cramh;

Crúnai

Crúnar le poimp T——— S——— :
'S F——— P——— fa ſhail.

Oron nuagh. Air fonn, Choille-chraggaidh.

THA deagh ſhoiſgeul ſeadh na 'n garbh-
chrioch,
Súrd air armamh comhraig ;
Uird ri dairirich deanamh thargaid'
No 'n dual ball-chruinn boidheach ;
Chui na ſeargabh le cam earraghloir;
Sluaigh fior chealgach S———,
O's ſgeul dearbha thig thar fairrge,
Neart ro gharbh d'ar fóirin.

Thig thar ler le gaoi anoir oir'n;
Toradh deal ar dóchuis,
Le mhílte fear, 's le armamh geal,
P——— ullamh, mear, 's é dóchaiſgt :
Mac R—— S——, T——— S——— ;
Oidhre a c—— th' air fógra ;
Go'n dean gach Brittinnich lán ubhlachd,
Air an glún' d'a mhórachd.

Ni na Gaidheil bheodha, ghaſda,
Eri bhras le ſrólamh ;
Iad na ciadabh uim' ag iathadh,
'S coltos dían chuir gleois orr' :
Gun fhíobh 's iad fiata, claidheach, ſgiathach,
Gunnach, riaſlach, ſtróichdeach,
Mar chonoſadh leoghannabh fiadhuich,
'S acras dían go feoil orra.

Déanamh ullamh chum ar turuis,
'S biobh guineach, deonach ;
So an cumuſg, am bi na buillion,
An deantar fuil a dhórtadh :
Och a dhuin' is ſliónor curaidh
Is fior ſturroil cóimhſtri,
A leigir far eille mar chuillein,
Dh' fhaotainn fuil air S——— !

'S ioma neach a theid air ghaiſgidh,
Tha fíor lag na dhochus,
Gos a nochdar ſtandard bratdhearg,
An R—— chearts' tha óir'ne,
Go do bhiodh e na fhior ghealtair,
Gur cruaigh rag go bhróig e,

Ceart

Ceart chomhgairge ris an laſair,
A loſgadh ſalbhuain eorna.

Mhoir is ſgairteoil, foirmeil, baggont,
Gaidheil ghaſta, chrodha ;
Gach aon bhrattach síos do 'n bhaiteal
Le 'n gruaigh laiſde róiſ-dearg;
Iad gun fhiomh, gun fheall, gun ghaiſidh ;
Rioghoil, beachd-bhorb, proiſeoil ;
Go neamh-lapach ri rinn gaiſgidh,
Spáinnich ghlas nan dórnamh.

'S binn linn plapraich na'm breid brattach,
Stranntraich bras ri mór-ghaoi,
An glachdamh gaiſgeich na'n céim ſtaideoil,
Is ſtuirteil, ſcairteil, móiſion ;
'S lann ghorm ſgaiteach, do ſhár-ſhlachdan
Geur go ſrachdadh ſhrón' aige,
Air bac cruachain an fhir bhrattaich,
Go cuir tais air fógra.

'S furbi tailceont, 'ſcumpa pearſa,
Treun-laoch ſpracoil, doid-gheal ;

Piob

Piob d' a ſpalpadh, ſuas na achlais,
Mhoſglas laſan gleois duinn :
Caiſmeachd bhras bhinn, bhroddadh aignead
Go dian chaſguirt ſlóigh leis ;
Chuireadh torman a phort baiſgeoil,
Spioraid bhras n'ar póramh.

Bíobh ſuntach, luthor, béumach,
Sgrioſach, geur go ſeolach,
'S bi'dh Mars creuchdach, cogach, reubach,
Anns 'n ſpeir d' ar ſeoladh :
Soirbhichidh gach ni go leir libh,
Ach ſibh-fein bhi deonach :
Marſailibh gun dail, gun eiſlein,
Luthor, eattrom, ceolor.

Marſailibh, gun fheall, gun airſteal,
Gach aon bhrattach bhoidheach ;
Cuideachd ſhuaicheonta na'm breacan,
'S maith go caſg na tórachd :
'Nuair a ruiſgis ſibh na claiſich
Bi'dh ſmuis bhreac feadh feoir libh ;
Gaorr, is inchinne na ſpaddul,
'S na liath-ſhad feadh mointich.

Sliochdraic

Sliochdraich, ſlachdraich, na'n cruaigh
ſhlacan,
'reagra baſgur ſhiunnſor ;
Nuair a theid a ruaig gun ſtad libh
Gur a fad a chluinntir,
'eiddrich bhluillion, ſcoltadh mhullach,
ios go bun an rumpuill ;
Ruaig orr' uile mar mhoim tuile ;
Chui cha 'n urr' iad tiunntadh.

'S ioma fear a dh' oladh lionta,
lainte an R—— s' tha oir'ne,
pealgadh ghlainichion ag gríoſaich,
ʒ e cur beinn air S——— ;
ch 's onaraiche anois an gniomh,
Na cuigceud mile bola ;
S fearr aon ſiola a dh'fhuil 's an fhrí,
No galoin fhíon air bhórdamh.

Dearbhaidh bechdi ſibh bhi ceart d'a,
ri grad le'r ſlóghamh ;
un ar mnain, clann, no beirteas,
huir ſtad-feachd n' ar dóchus ;

Ach

Ach gluaſad intinneach, luath, cinnteach,
Rioghoil, liont', a mhórchuis :
Mar an raineach a dol ſios duibh,
Sgrioſadh dían luchd cleóchdan.

Ar ceathairne ghruamach, niomhoil,
Lán do mhire cruadail ;
'S miſg dhearg chatha, go bárr rath orr',
'S craobh dhearg dhath nan gruaighimh ;
Iad gun athadh ſios le'n claidhin
Ri ſior ſgathadh chruachdan :
Lotar dearganaich le'r gaithin,
'S le'r ſior chrathadh cruaghach.

'S beagan ſluaigh, a 's tric thug buaigh,
An iomuirt chruaigh a chomhraig :
Deanaimit gluaſad gun dad uabhuinn,
'S na biodh fuathas oir'ne :
Doirtidh uaiſlion an taobh-tuath,
Mac-ſhíom na ruag, 's Diuc-Gordan,
Le marc-ſhluagh a 's nuarrai gruaim ;
'S ruaim aimhi fhuar nam poramh.

Moladh oir píob mhoir Mhic-cruimein, d'an ainm an óiſeach. Air fonn, Mairi nian Deorſa. Tha chead cheathramh, mar go'm b' ann air a dheanamh leis a phíob do 'n úghdar.

'S Ioma Baintighearn' bha ſpéſeoil,
Ma'n chéile bh' ag Móraig;
Go'n áirir me-fein diu,
'S gach te tha d' am ſheorſa :
Mhol e phiob anns gach gríd,
Am b' fhearr a prís cheolor ;
Na buaghannabh móra ;
Na gaiſgidh ri cómhrag :
O! fhad bhio's bíog, no aon díorr ;
Na gne chlí, am chomhradhs',
'S gun an fhorc a bhi m' mheoiribh,
Go mol me ri m' bheo u.

Lium a 's muirneach 'n am éri,
Cruaigh ſgal éibhinn do ſgórnain ;
Anail-beatha do chréafoig,
D' a séididh roi' d' phóramh ;

Cinnidh as, port nach tais,
Lán do thlachd ſog-hradhach,
'S e fonnor mear boidheach,
Go h inntineach lóghar :
Ceart is blas, ciaſmeachd bhras,
'S úrlar cas comhnart,
Gun raſgaich, gun chrónan,
Gun ſlagh'daireachd mheoirion.

'N am do 'n ghréin dol na eididh,
'S tric leat éri a d' ſheomar,
Go truſcanach céatoch,
'S ribin gle-ghrinn do 'n tſról ort :
T ard ghlaodh ſuas, ſgairteoil fuaim,
Maidin fhuar róta ;
Dhol 's an ruaig chomhraig,
Bheirt' a ſluagh beo leat ;
Gur ſpreodadh cruaigh, t ailiarms luath,
Neach is tuar gleois air :
Go 'n toir me-ſhín boidion
Go mol me re m' bheo u.

Corp mionchraicneach glé ghlan,
Lán do ſhéideagan cruadail :

Do

Do chead ſgairt, neartor, eattrom,
Moſglaidh ceudan o fuar-ghreann ;
Le mór ſgairt, theid go grad,
An airm 's am brat buailte,
Le foirmeolachd uallach,
'S craoibh-feirge nan gruaighimh ;
Spainneach glas cúil na 'n clais,
Siar gach bachd-cruachain,
Grad-ullamh go tuaſaid,
Le ſgal ſiunnſoir d' am buairidh.

'S mór tha mhaiſe 's do mhiſnich,
'S do dheagh ghiftin na t úrluinn :
Próiſeil, ſturtoel, fior ſgippi,
'S gur neamh-mhiota cur giuig ort :
Goic nam buagh, 's ághor gruaim,
A dh' fhágus ſluagh créuchdach,
Go marbhadh, 's go réubadh,
Le caithrim na 'n géur lainn :
Piob 's i ſuas 's díonach nuall,
Miarchruinn, luath, leumnach ;
Toirm thriolonta bhlaſda,
'S fior bhaſdalach béicil.

'Nuair a nochdar a bhrattach,
B' ait linn baſgur do ſhiunnſoir ;
Le d' bhras ſhiubhlaichion crappach,
Teachd le creattraich o d' chruinnlu,
Caismeachd dhlú, 's pronnmhion lú,
Teachd le rún réubaidh,
Ghearradh ſmúis agus fhéithin,
Le d' ſgolaghaoir ag éibheach ;
Co do 'n tſluagh nach cinn luath,
Fa d' ſpor cruaigh gléuſta ?
Cha 'n eil anam an créafoig,
Lan do mhiſnich nach séid u.

Chuiridh crappraich do bhras mhear,
Gach aon aignidh go cruadal :
Do thorman dionach le laſgar,
Aird-bhinn chaiſmeachd an fhuathais.
Lús is ſpíd, luas le clí ;
'S mór neart fior chuanda,
Go ſathadh, 's go bualadh,
'S go cuirp chuir an uaighimh :
Béic na 'm píob, ſi chuir díth,
Sior ſgrios gniomh-luaineach :

Riabh ri h uchd bualaidh,
'S crann aghor 's an ruaig u.

Molam ceol agus caiſmeachd;
Crann taitneach mo rúins' u;
Chuiridh t iolach fa d' bhrat-bhreid,
Rinn-cholg gaiſgidh n' ar ſuilin.
Riogh na 'n ceol, 'n am na ſlógh,
Bhi na mór eididh,
Go ſtroiceadh, 's go réubadh,
Chuir chorp as a cheile:
Ri h uchd gleois 's bras do mheoir,
Le t anafadh ghloir-ghleuſta,
Dol-arnadhairt go ſgairteil,
'S leanailt bhras 's a retreuta.

Rinn u Oinid do 'n chlárſaich,
Searbh mar rácudul fíghlion:
Ciuil bhochd, mhoſgaideach phrámhoil,
Air ſon ſhean daoin' is nionag:
Ri h uchd goil, b' fearr aon ſgal,
O d' thuill mhear fhíonolt,
D' am broſnadh 's d' an gríoſadh,
Ann an caithrim thoirt gríoſaich:

Toirm

Toirm do tholl, phronnadh phonc,
Cruinn-chruaigh lom-dhionach :
B' fearr 's an am ſin do bhrothluinn,
Na uile oirfeid na crioſtachd.

Torman ſiubhlach dhos fáinneach,
'S milis gáirich is crónan :
Búirein cuilc is binn ard-ghaoir,
Teachd o fhaſlaichion céol-chaol :
Siunnſor donn, 's foirmeil fonn,
Sgiobhach bonn, ro-ghrinn,
Gun ghaiſidh, gun ótus,
'S rifeid gheur chomhnurt :
Brat min trom, plapraich crom,
Shioda lom cróidhearg,
Mar ſhuaichiontas comhraig,
'S é ſtrantraich ri mor-ghaoi.

B' ait bhi 'g amharc na t éadann,
'N am bhi ſeididh do ſhroine :
Tha Mars gaiſgeil na éididh
Ri ſior ſhéitrich fa d' choitin.
'Nuair chuirir ſuas do ghlaogh cruaigh,
Roi' 'n bhraſ-ſhluagh choímh-ſtritheach,

Cinnid

Cinnidh daoine na leoghannabh
Fuileachdach beodha ;
Bi'dh bras ruaim, ghuineach ruagh,
Anns gach gruaigh fheolor ;
S le mor lasgar do bhras-phort,
Cha 'n ath iad bhi deonach.

B' e sid an gothadh fior ladhach,
a dol air naghart 's a mhársail ;
Ann d' chorp cumail stadhaidh,
a dol fradharc do námhad :
S ioma fear, bheir sa near,
' fhacaill mhear, ghrásor,
D' a spreódadh 's na blaramh,
Le mear-ghaoi do mhalaidh :
S robhadh trom, gach aon phonc,
'hig o d' chom gáireach ;
ior bhrosnachadh teine,
s tarraing sgoinneoil air chláidhin.

Chuiridh tusa le d' bhuaghan,
aoir dhearg chruadail 's gach inntin :
hiubhla tu le d' thoirm uallaich,
ach ball-uasul 's cha díobair :

Dhamhsadh

Dhamhſadh bras, ar thoirt as
Le fior bheachd míochuis,
Gach cri a bhio's ríoghoil,
Na 'n comabh gun díbleachd :
Theid air ghléus, gach aon chré,
Le miſg-chath ghéur, dhílis ;
'S le broſdadh do bhras-phort,
Go 'n caſgradh iad míltion.

Gur a ſuibſec fior thorrthach,
Corp ſothghradhach na píoba ;
Lom-lán loinne ma broilleach,
Sios go coileir a fídeig :
Buill do chuirp ſheinneas puirt,
Le Ceol-ſtuirt bhiogoil ;
Roi' t ochd uinneogon fíonolt,
Thig arm-chaiſmeachd na míli :
'S toirm do bruit, ri ſior chluich,
Am barr do dhuis ríobhaich :
Seoid a mhoſgladh na 'n gaiſgeach,
Le foirm bhras-phort d' an gríoſadh.

'S coimh-tiudh gach orraichion séitreach,
Ma d' ghnúis cheatoich a bórcadh,

Ri meanbh-chuileogon céiteoin,
Ma bhoc a récill air lónan :
Gradh do chom, choiſneas bonn,
Le d' ſhreth tholl ordoil,
Teachd na thailmich bhinn, bhoidheich,
Roimh ochd dhorſá do ſheomair ;
Muineal crom, phronnas pronn
Puirt, le ſonn comhraig :
Clia a 's tartarach tadhal,
Breabbraich, ſtaghadh, is móiſin.

Suas 'nuair niotor do ſpalppadh
Ann an achlas do chéile ;
Roi' d' chaol ghaothaire ſnaſor,
Gao na d' phearſainn d' a séideadh ;
Meoir na rith air bhalla-chrith,
'S iad ri frith-léimrich
Air ſiunſor donn gleuſta,
'S binn goithlim a chléibh ſin ;
Dearraſan bruit, gaoirich duis,
Gun tuiſleadh d' a bhéuſadh,
Air ſlinnen borb an fhir-bhrattaich,
Gathan gaſd agus bréid ris.

An crann ma 'n crannaich na céudan,
'N am cruaigh gheur thoirt a truaillibh,
Lán airm agus eididh,
Ghuinneach, ghleuſta, go cruagh-chúis:
Crith go féim, air gach treiun,
Lán do ſhéid ghruamaich,
Le d' laſagan buaghach,
'S parradh aſ-caoin 's na ſluaghamh.
Mars na léim anns a ſpéir,
Air each dearg céum-luaineach,
Na laimh a chlaidheamh d' a chrathadh;
'S miſg-chatha na ghluaſad.

Mhoire 's ionmhuinn lium féin u,
Seach an céile bh' ag Deorſa;
A bhan-chruimeneach bhéuſach,
Mhaiſeach, bhréid-ghlan gun ótus:
Bean gun bhéud, 's i gun eud,
Lan do ſhéid ſhólais,
An geal-ghlaccamh t fhir phoſda,
D' a d' chriondadh, 's d' a d' phógadh:
O! 's forton cruaigh nach bheil t fhuaim,
Am chluais feadh 's ba bheo me:

Ce

Ceol is caiſmeachd mo chríodhs',
A bhain-ſgiathanach ghlórmhor !

Oran rioghoil a bhottuil. Air fonn, Let us be jovial, fill our glaſſes, *&c.*

BIdhmit súbhach, 's ólair deoch linn,
Oſnaich 'n ar fochur cha támh,
Na ſmaointich'mit ar bochdainn,
Fhad 's a bhio's an copan lán.

'S airticil mór do chreud Bhachuis,
Creidſinn go ceart anns an dram ;
S leanailt air bhi 'g ól go súrdoil,
Gos an cinn ſtúirdein 's a cheann.

Olaimit glainichion lána,
Air ſlainte an tSeumuis ata uainn ;
Cuirimit da ſhlaint' an cáraid,
Toſda a T—— ſtráic a chuach.

Ma 'ta ſtamac anns a chuideachd,
Nach díleidh a chuids' d' ar míann,

Siapadh é 'mach as ar carabh,
Mar go caruinnichd e síol.

Cuireadh ar cupachan ſarſta:
Aiſig cas an corn mancuairt:
Faicir éibhinneachd air laſadh,
Le fíor ſgairt 'n ar beachd, 's 'n ar gruaigh.

Biodh ar crioghachan a damhſa,
Linn an drams' a dhol na thruaill,
Mar go 'm bímit 's a cheart amſa,
Dol do 'n champ a dh'fhaotainn buaigh.

Do'n digh' bhrioghor, neartor, bhlaſda,
'S mílſe no mil bheach go póit,
Líon a ſoidheach ſin amach dhuinn,
Do 'n ſtuth bhlaſdor ſin 's a ſtop.

Seinnir órgain, béumar ſtuic dhuinn;
Crúnaimit le cup an Rí;
Canain gach dainginn a béicill,
Bi'dh tein'-éibhinn anns gach tír.

Do 'n iocſhlainte naomha ſin, Bhachuis,
Cuir buideal pailt d' ar coir,
Go'n tairgimit íobuirt thaitneach,
Do Dhia creachach ſin àn óil.

'S ioma fearſta ſalachi tlachdmhor,
Tha 'm mac na brach ri luaigh ;
Rinn ſin e na leannan do mhíltion,
S na mhilſein príſeil do 'n tſluagh.

Sgolaidh e ghruaim ſar a mhuigein ;
Ni e ſiudhuntach fear cruaigh ;
Ni e cruadalach fear gealtach,
Gos an teid e feachd no 'n ruaig.

Ni e cainteach a fear toſtach ;
Ni e broſgulach fear dúr ;
Ni e ſuireach a fear nárach ;
S fágaidh e dán' a fear diuid.

'Nuair theid e 's a mhala ſhoiſgeil,
Tairnidh e moiſein go cliu ;
S foſglaidh e na glaſa díobhuir,
Deir mac a mhiothuir nach ſiu.

Ni

Ni e pogach a fear ailleont
Nach fuilgeadh cailin do chóir;
Sparraidh e damhs' anns na caſſabh,
Nach d' rinn riabh aon ſtap d' an deoin.

Fagaidh e neamhſhantach acrach;
Toinnidh e cas a fear ſlim;
Bheir e caitein air fear ſlemhin;
'S ni e ſpreadhoil a fear tiom.

An t airgid a bha d' a ſticleadh,
'S a ſporan na chripleach riabh,
Bheir a relíof dh'a a príoſon,
Le fuaſgladh cruaigh-ſhnim na 'n iall.

Ni e aoigheoil a fear doichleach;
Ni e ſocharach fear teann;
Ni e duin'uaſal do 'n bhalaoch;
Ni e fathromach fear fann.

Ni e ſaor-chriodhach fear duinte,
'S faoiſididh e rún a chrí;
Creididh an lag gur a laidir,
Gos an dearbh e chail 's a ſtrí.

Tairnidh e mulad go aiteas ;
Tiuntaidh e airſteal go fonn ;
Mionach na ſporan go ſpiol e
Le ghob biorach chriomas lom.

Thigeadh meanmna, 's falbhadh airſteal
Air chairſtealabh auinn do 'n Róimh ;
Seinnmit óraín cheolor, ghaſda,
Shuntach, bhras, nach lappach gloir.

'Nuair bheirir a bottul a ſtaippeal,
S a chromar ri cap a cluas ;
S eibhinn a ghogoil la earraich,
Cogur ſearraig ris a chuaich !

'S mils' no ceilearadh ſmeoraich,
Le luinneag ceolor air géig,
Creattraich ſhrideagach do ſgórnain :
Crattan a 's bóiche fa 'n ghréin !

'S binne na luinneag eoin-búchuinn,
Bhiodh ri túchan am barr thonn,
Guilig do mhuineil is giuig ort ;
Cuiſle-chiuil a dhuiſgeadh fonn.

'S

'S binne no cluig-chiuil ad Ghlas'cha,
T fhuaim le baſtul dol 's a chórn ;
Sid an fhailt' a ghleuſadh m' aignidh,
Mac na brach a teachd le póig.

Líon a ſuas an tſlige-chreachainn ;
Cha 'n ion a ſeachnadh go dram :
'S olc a Ghailic orr' an creachann ;
An tſlig' a chreach ſinne a t' ann.

'S binne t eaſraich dol 's a chupan,
Copadh uſgraichion go d' bhéul,
Na coimh-ſheirm organ' is chruition,
An talla druite le 'n cuid téud.

'S binne no ceol coillich choille,
Bhiodh ri coillig air an tom,
Dúrduil a bhottuil ri glaine ;
Crónan loinneoil thailleadh bonn !

Teicheadh liun-dubh as ar communn ;
Falbhadh gainne ; 's pailt ar n ór ;
Na biodh ſpéuclair oir'n go ganntar,
Fheadh 's a bhio's an dram 'n ar ſróin.

Olaimit ſinn-ſhín a h ainbhfhioch,
Le macmeanmn' a brandi fhuair,
Dh' ain-deoin ceannaichd, 's aſgul earraich,
Cúram ſparraimit 'n a h uaigh.

'S an tobar ſhlánaiche ſin Bhachuis,
Fathraig'mit uile ar ciall ;
Cha ſpioraid bheag, bhochda, chruipt'
'S dócha cuid bhi aca 's fíoch.

Biodh ar ceann'aigh uile an ceart-uair,
Chomh-ruiteach ri dreach na 'n rós,
'Nuair a theid ar fuil air ghabhail,
Le beirm ladhaich Mhic-an-toís.

Gur dionnſaireach, ſpioſuirneach, t fhai-
leadh,
'S teaſ-ghradhach do ſhnag roi' m' chliabh ;
Fadadh bláis air feadh mo mhionaich ;
Gur ro mhioragach do thriall.

Gur guccagach, coilleagach, briſg-gheal,
Bruicheoil, neimh-mhiſgeach do thuar,

'N a d' ſhlamhruinnibh crioſtoil a dórtadh,
Ri binn-chronanaich am chluais.

Sgaoilimit o altair Bhachuis :
A chleirich taiſg a chailis uat ;
Dh' fhalbh ar fuachd ; 's ciod e 'ta dhí oir'n :
Thugaimit baidſe crion do 'n tſuain.

Ach freſdil ſinn air ghairm na maidne,
Le t ioc, 's le d' bhalom lan bhuagh,
'S thoir dhúinn aon ghloic-nid 'n ar leaba,
A bheir crith-chlaiginn oir'n mancuairt.

Oran a rinneadh do bhail' arrait ann an Ard-namórchuan, do 'n ainm Coiremhuilinn, agus do dh'aultan a tha rith roimh a bhaile ſin, do 'n gairir, Ault-an-tſiucair. Air fonn, The laſs of Patie's mill, *&c.*

DOL thar Ault-an-tſiucair,
A maidin chúbhrai chéit,
'S paidiren geal dlú chneap,
Do 'n driúchd ghorm air an fhéur,

Bha

Bha richard 's robin-brú-dhearg
Ri ſeinn, 's fear dhiú na bheus ;
'S goic moit air cumhaig chúl-ghuirm,
'S (gug-gúg) aic' air a ghéig.

Bha ſmeorach cur na ſmúid dhith,
Air baccan cuil lea fein ;
An dreadhunn-donn go súrdoil,
'S a rifeid chiuil na bheul ;
Am briccein-beith' is lúb air,
'S e 'g gleuſadh lú a théud ;
An coileach-dubh ri dúrdan ;
'S a chearc ri túchan ré.

Na bric ag gearradh ſhúrdag,
Ri plubraich dhlú le cheil',
Taoibh-leimnich mear le lu'-chleas,
A búrn, le múirn ri gréin ;
Ri cabbadh chuileog' ſiubhlach,
Le 'm briſtidh lúthor féin :
Driom-lann-ghorm, 's ball-bhreac giuran ;
'S an lainnir-chuil mar léig.

Mil-dheocladh ſheillein ſtrianach,
Le cronan 's fiata ſtrann,
'N an dithimh baglach, riabhach,
Ma d' bhlaithibh grianach chrann :
Straibh-dhriucain dhonna, thiaichdi,
Fa ſhinion ciochan t fheoir,
Gun thiochd-ain-tír no bhiadh ac',
Ach fáilidh ciatoch rós.

Gur milis, briſg-gheal, búrn-ghlan,
Meall-chúirneineach, 's binn fuaim,
Bras-ſhruthain Uilt-ain-tſiucair,
Ri torman ſiubhlach luath :
Gach bioloir, 's luibh le 'n úr-rós'
Ag cintinn dlú ma bhruaich ;
'S e toirt dhoibh bhuaghan súghor,
Go 'n ſui'bheathachadh mancuairt.

Búrn tana, glan, gun ruaghan,
Gun deathach, ruaim, no ceo,
Bheir anam-fáis, is gluaſaid,
D'a chluanagan ma bhórd.
Gaoir bheachainn bhui, 's ruagha,
Ri dioggladh chluaran óir,

'S cir-mheala d' a chuir ſuas leo,
An ceir-chuachagan 'n a ſtóir.

Gur sólas an ceol cluaiſe,
Ard-bhairich buair ma d' chró :
Laoigh chenn-fhionn, bhreac, is ruagha,
Ri freagra nuallan bhó ;
A bhain-áireach le buaraich,
'S am buachuill' dol d' an cóir,
Go bleoghun a chruidh ghuaill-fhinn,
Air cuaich a thogus cróic.

Bi'dh lóchrainn mheal' a lúbadh
Na ſrábh, 's bru air gach géig,
Do mheaſabh milis cúbhrai,
Na 'n úbhlun 's na 'm péur :
Na duilleogan a liugadh,
Is fallus cúil diu féin ;
'S clann ag gabhail túchaidh,
D' an iomailich dlú le 'm béul.

B' e cronan t eaſſain ſrúluich,
An dúrduil mhúirneach mhaidh ;

'S do bhoirchibh daite, ſgúm-gheal,
Tiugh, ſlúranach, dlu, tlá :
Le d' mhantull do dheallt úir-mhin,
Mar dhúradh cúil ma d' bhlá :
'S air calg gach feoirnen dúir-fheóir,
Gorm niamhainn dhriuc a fás.

Do bhrat lan ſhraddag' diamond,
Do bhraon ni ſoils' air lár ;
A charpet 's gaſda ſoineal,
Gun a coi'-fine White-hall :
Ma d' bhearradh gorm-bhreac coillteach,
Ann chinn a loinn le ál,
Na ſobhraichion mar chaillibh,
Na 'n coilleiribh na d' ſgá.

Bi'dh guilig eala a túchan,
'S eoin bhúchuinn am barr thonn,
Ag inbhir Uilt-ain-tſiucair,
Snamh lú'-chleaſſach le fonn ;
Ri ſeinn go moiteoil, cuirteoil,
Le muineil-chiuil, 's iad crom,
Mar mhála píoba 's lúb air ;
Ceol aoiſi, ciuin, nach trom.

'S grinn an obbair ghrábhail,
Rinn nádor air do bhruaich,
Le d' lurachain chreabhach, fháſor,
S am buicein bhán orr' ſhuas :
Gach ſaimmir, neoinen, 's máſag,
Min-bhreachd air lár do chluain ;
Mar réullain róit an dearſádh,
Na ſpanccain áluinn nuagh.

Bi'dh cruinn, 's am bárr mar ſgárlaid,
Do chaorabh aluinn ann ;
S croibhion bachlach, árbhui,
A faoiſgnidh árd ma d' cheann ;
Bi'dh dearçan, ſuithin súghor,
Trom lúbadh an luis féin,
Caoin, ſechdi, blaſda, cubhrai,
Ag call an drúis ri gréin.

'S comh-lan mo lios ri pharrais,
Do gach cnuas a 's fearr an coill ;
Na rélich arbhar fáſaidh,
Their piſęach árd 's ſgoinn :
Fór reachdor, mineor, faſor,
Nach cinn go fás na loim ;

'S

'S coimh-reamhar, luchdor cáileachd,
'S go ſgáin a ghrán o dhruim !

Do thachdar mar' is tire,
Ba thiochd-ain-tir leis fein ;
Na 'n treudabh ſeidh 'n a d' fhritheamh ;
'S na d' chladach 's milteach éiſg ;
Na d' thraigh tha maorach lionor ;
'S air h uiſge 's fior-bhras léus,
Ag oganachamh ríobhach,
Le morbha fior-chruaigh géur.

Gur h úróil, ſlíochdor, cuandá,
Groidh-each air t fhuarain ghorm,
Le 'n iotadh tarraing ſuas riut,
Le cluintinn nuall do thoirm :
Bi'dh buicein binneach 's ruaghag,
'S mion-mhin-bhreac, cluaiſ-dearg, óg,
Ri h ionaltradh go h uaigneach,
'S ri ruiddeis luath ma d' lón.

Gur damhach, adhach, laoghach,
Mangach, maoiſeach, t fhonn ;

Do ghlinn le ſeilg air laomadh,
Do gharbhlach-chraobh 's do lom :
Gur h áluinn barr-fhionn, braonach,
Do chanach caoin-gheal thom,
Na mhaibenibh caoin, maoi-mhín :
Na d' mhointich ſgaoi-chearc' donn.

B' e ſid an ſealladh éibhinn,
Do bhruacha glé-dhearg rós,
'S iad daite le gath gréine,
Mar bhoiſgnich léug-bhui óir :
B' iad ſid an geiltridh glé-ghrinn,
Cinn déideagan meaſg feoir,
Do bharrabh luibhion ceatoch :
'S foirm bhinn ag téud gach eoin.

O lili ríogh na fluran !
Thug bárr mais' air úr-ros gheag,
Na bhabbaidion cruinn, plúir-mhín,
'S a chrún geal, úr mar ghréin :
Do 'n uiſge ad Ault-ain-tſiucair,
'S e cúbhrainn d'a o bheud ;
Na rionnagan ma lúbamh,
Mar reullain-iuil na ſpéur.

Do ſhealbhag ghlan 's do luachair
A bòrcadh ſuas ma d' choir ;
Do dhìthen lurach, luaineach,
Mar thuairneagan do'n òr :
Do phreis lán neada cuachach,
Cruinn chuarſgagach ag t eoin :
Barr braonain 's an tſail-chuachag,
Na 'n dos an uachdar t fheoir.

B' e ſid an leughas léarſainn,
Do luingis bréid-gheal, luath,
Na 'n ſguadronabh ſeoil-bhréid-chrom,
A bordadh geur ri d' chluais ;
Nan giuſaichibh beo-ghleuſda,
'S an cainb go leir riu ſhuas ;
'S Caol-muile fuar d'a reubadh,
Le anail ſpeir fa thuath.

'S cruaigh a b——— fuair me,
O'n fhuaran 's blaſda g———,
An caochan 's mò buaghan,
A ta fa thuath 's an Eorp ;
Líon ach am bola ſuas d'e,
'S do bhrandai fhuair na 's cóir :

Am puinſe milis, guanach,
A thairneas ſluagh go ceol !

Muim' altrom gach poir uaſuil,
Nach mith le fuachd na ſpeir,
Tha ſgiath fa 'n aird a tuath orr',
D'fhag maith a buair, 's a féur ;
Fonn deaſ-oireach, fior uaibhreach,
Na ſpéuclar buan do 'n ghréin :
Le ſpréidh theid duin' a ſuas ann,
Chomh-luath ri each na léim !

'S aol is grunt d'a dhailibh,
Dh'fhág nádor tarbhach iad ;
Air a meinn go'n toir iad arbhar,
'S tiugh, ſtarbhanach ni fás ;
Bi'dh dearraſanaich ſhearr fhioclach,
D' a lannadh ſios am boinn,
Le luinneaga binn nionag ;
An ceol a 's miſle roinn !

An Coir' is fearr 's an dúthaich,
An Coir' is súghor fonn ;

'S e Coiren Uilt-ain-ſiucair,
An Coiren rúnach lom ;
'S go lom, gur molach, úroil,
Bog mhéador dlú a thóm,
Am bheil mil is bainn' a brúchdadh,
'S uiſg' rith air ſiúcar pronn.

An Cóire ſearrachach, uanach,
Meannach, uaigneach áigh ;
An Coire gleannach, uaine,
Bhleachdach, luath go dáir ;
An Coire coilleach, luachrach,
An gair a chuach 's a Mhárt ;
An Coir' a faidh duin'-uaſul,
Biaſt dhubh is ruagh na chárn !

An Coire broccach, taobh-ghorm ;
Torccach, faoili blá ;
An Coire lonach, naoſgach,
Cearcach, craobhach, gráidh ;
Go bainneach, bailceach, braonach,
Breacach, laoghach blár :
Ann ſultor mart, is caora,
'S a 's torach laoimſgir bárr !

An Coire am bi na caoirich
Na 'n caoigidimh, le 'n al ;
Le 'n reabhad 'g gabhail faoiſgnidh,
A 'n craicnimh maoi-gheal tlá :
B' iad ſid am biadh, 's an t aodach,
Na t fhaoin-ghleannabh 's na t aird ;
An Coire luideach, gaolach,
S e lán do mhaoinibh gráis !

An Coire lachach, drácach,
M biguilbneich 's trai'-gheoigh og ;
An Coire coileachach, lán-dabhach,
S moch, 's is an-moch ſpórs :
S tím dhomh ſgur d' an áiribh,
An Coire 's fáſor pór ;
Go h inſeach, doireach, bláraeh,
S iomacach, cáiſeach bó !

Oran a rinn duin'-uaſul árrait, d'a ché nuadh phoſda. Air fonn, Dh'fhalbh 's eaſgar an t óg ba deiſe, &c.

AIR Ault-ghartan, ghlachdas bradan,
Bain-iaſg gaſda, lán-mhaiſeach.

Am breac a 's ciatoich' ann mo bheachdſa,
'S dreach mín ſnechd-gheal sáile dh'i.

Bean ghlan, bhaſ-bhán, chaoin, ſheam chaſchruinn,
Na 'n calg-raſg donn gáireachdach.

Chaigh na duilin chum an dúlain,
Dh'fhiachainn dúbhrachd ceardadh orra.

Air a sóinneadh do ſgeamh glórmhor ;
'S cloch-iuil mhór ghaol-tháirneach í.

Dreach an aingil, fíobh na h ainnir,
Ghuir am m' anam gáirdicheas.

'S ann o 'n reamhair fuair me 'n euchdog ;
Phenix, eud na gaidhealtachd.

Airrichc

irrichdin príoſoil no 'm bas mín-gheal ;
béaſach, minneil cáileachdan.

uaras léug air bhruachamh Eitimh,
faodail cheatoch aluinn i.

éug na foineal, 's fearr no 'n diamond ;
n gabh loinn a párlamaid.

eideag ſhoithibh, E——— is C——— ;
ur neamh-dhoithibh m' áilleagan.

ẹul a 's binne, déud a 's gile,
ál a 's finne fáinichion !

ao mar ſhiorus dearg bhermilion ;
iarach, milis, márranach !

eal mar íbhi, deud cruinn Dido,
irc na ſpíſri fáileneach !

a leig bhuaghach, mheallach, ghuamach,
iil a 's buairich faitichion !

iiſg neamh-luaineach, 's módhar gluaſad,
ſtaiddeil ſuairce t abhaiſtion.

odhoil, cúrtoil, 's baindi giulan ;
lán bain-diuc o páirtinnibh.

Geug

Geug na míog-ſhul, 's mór mo phris diot;
Fuair me-ſhín na d' pháiſte h u.

Thárr me 'n ulaigh, 's cha bi munar,
'S féarr no tuillidh ſaibhiris.

Fuair me móran, mo thoil mhór leat;
Fuair me ór na h Aiſia.

Fuair me óg u, fuair me t óigh u;
Fuair me boidheach, áluinn u.

Mo thaipp dhreachor, ſhona, thlachdmhor
Mhaiſeach, ghlachd-gheal, lán-ghaſda!

Aignidh fonnor, banoil, tromdha;
'S líonor conn fa páirtinnibh!

Caomhag mhaoineach, 's cha b' i 'n fhaoinea
'S caoin, ciuin, faoilteach, failtichion.

'S réumoil, rummoil, ciallach, gruntoil,
Mo ſhonn, ſuntach, sár-thuigſeach.

Béul dearg toſtach, lan do ſhoiſtin,
Nach gearr focall earr-loiſgeach.

Do chúl péucach, or-bhui, péurlach,
'S aingli, céatoch, cláideagan!

'S dalladh learſainn ſealltainn geur orr',
'S gathain ghreine a dearſadh air!

Amaladh, téudach, ſann-bhui, ſeudach;
Cúl nu géige bla-mhaiſich!

Tuir gheal chrioſtoil, plúir-mhín ſtoite,
Ciochan toite bán-chraicneach.

'S ſgappach gléi'teach, uirneach, déirceach,
Traiſceach, béuſach, crábhach i.

Coſlos Venuis, ſnuagh na h——bh——t;
S genmni éagſamhuil talontan.

Muineal mín-gheal, glaine-triodach,
Chíte fíon a tearnadh leis.

Gairbhe is míne, ſhuas is ſhios orr',
S donnaigheal mheinneach nárach i.

S briarach, ſioſolt, ſochdair, fíonolt,
Bean is miogach fáitichin:

S i go toſdach, fíor-ſhaor ſochdair;
Gan dad moit no árdain inte.

S ſonnor, muirneach, ceolor cúirdeach,
A gheal-uiſeil laimh-ghníomhach.

Slan go faic me-ſhín mo leannan,
Ann' am m—— áird-chreigich.

Oran-luaigh no fúcaidh, a rinn duin'-uaſul d'a leannan, air dhi dol thar fairrge. Ai fonn, Agus ho Mhórag, no hó-rou, no hi rou-ghealladh.

A Mhorag chiatoch a chuil dualaich,
Gur h é do luaigh a th' air m'aire.

'S ma dh' imich u nunn thar chuan uainn',
Go ma luath a thig a thairis.

'S cuimhnich thoir leat bannal ghruagach,
A luaighis an Cló ruagh go daingiunn.

O! cha liginn u do' n bhuailidh,
Ma ſalaich am buachar t anart.

De cha leiginn u go cualach;
Obbair thruailli ſin na 'n caileag.

Gur h í Morag ghrinn mo ghuamag,
Ag am bheil cuailen barr-fhionn.

'S gagganach, bachlagach, cuachach,
Ciabhag na gruagaiche glaine.

Do chúl peuchdach ſios na dhualabh;
Dhalladh e uaiſlin le lainnir:

Sios na fheoirnenibh ma d' ghuaillibh,
Leadan cuaicheneach na h ainnir:

Do chúl peurlach, ór-bhui, luachach,
Timchiull do chluaiſe na chlannamh.

O, Mhorag! go bheil do chuailen
Ormſa na bhuaireadh gun ſgainnir.

S go nach iar me u ri d' phúſadh,
Go'm b' e mo run a bhi marr ruit.

S ma thig u a rís am lúbamh,
S e 'n teag a rúin ni ar ſgaradh.

Lennidh me chomh-dlú ri d' ſháilibh,
As bairneach ri ſgeir mhara.

hiubhail me cían leat ar m' eolas,
Agus ſpailp do'n ſtroichd ar m' ain-eol.

So leannain u feadh an tſaoghail,
ch us' a ghaoil theachd am fharraid.

Go 'n chuiridh air mhiſg le d' ghaol me;
'S mear aottrom a ghaoir ata m' bhallambh.

'S a Mhorag 'g am bheil a ghruaigh chiatoch,
'S glan a fiaradh th' ann d' mhalaidh.

Do ſhúil ſhuilbher, ſhochdair, mhódhar,
Mhireagach, chomhnart, 's i meallach.

Déud cailce ſnaſda na rioghainn,
Snaite mar dhíſn' air a ghearradh.

Moigh'diunn bhoidheach na 'm bos caoine,
'S iad chomh-mao ri cloidh na h eala.

Cíochan léaganach na 'n guccag,
'S failidh a mhuſca d'a h anail.

'S ioma oig-fhear a ghabh tlachd dhiot,
Eeidir Arcabh agus Mannuinn.

'S ioma leannan a th' ag Moraig,
Eidir Morror agus Aruinn.

'S ioma gaiſgeach deas do ghaidheal,
Nach obbadh le m' ghradhſa tarrainn:

A reachadh le ſgiathabh, 's le cláidhin,
Air bheag ſgath go bial na 'n canon:

Chonnortaichid

Chonnortaichidh dol na 'n óirdnibh,
Thoirt do chórach, 'mach a dh' ain-deoin.

'S iomad ármunn lásdoil, tréadhach,
Ann Duneidiunn, ann ambaroil,

Na faiceadh iad gné do dhuais ort,
Dheanadh tarrainn suas ri d' charraid.

Mo chion a dheanadh leat éri,
Do Chaiptin fein Mac-mhic-ailen:

Go 'n theann é roi' roimh chách riut,
'S ni e fás e, ach thig thairis:

Gach duine, tha 'n Uibhist 's a Muideort,
'S an Arasaig dhubh-ghorm a bharraich;

An Cana, an Eige, 's am Morror;
Reisimed chorr ad Shiol-ailen!

'N am Alastair, is Mhontrós',
Go 'm ba bhóchdain iad air ghallamh.

Gan d' fhairich la Inbher-lóchai,
Co ba stróichdich ann le lannamh.

Am Peirst, an Kilsythe, 's an Alt-eíriunn,
Dh' fhag iad Réubalaich gun anam.

Alastair

Alaſtair mor Ghlinn-ea-cobhann,
'S bragad coimheach Ghlinn-ea-garadh.

Mar ſin is an t Armunn ſleiteach,
Go d' a tha e-fein na leanamh.

Dh'éiridh leat a nall o'n Rúta,
Antram lu'-chleaſach na 'n ſeang-each.

Dhruididh, na gaidheil go leir riut,
Go b' e dh'eiridh leat no dh'fhanadh.

Shuigh, deich mile dhiu air clé dhuibh,
An cogadh Ri ſéurlus nach mairinn.

'S ioma Cló air 'n tug iad caittein,
Eadar Cattamh, agus Anuinn.

Bha cách diulta teachd a luagh dhuibh,
'S chruinnich iadſan ſluagh am bannail.

O ríogh ba mhaith 's an luagh-lamh iad,
'Nuair a thairnidh iad na lannan!

Huile Cló a luaigh iad riabh dhuibh,
Dh'fhag iad e go ciatoch daingiunn:

Teann, tiugh, daingiunn, ſite, luaite,
Daite ruagh, air thuar na ſala.

Greas-

Greas-thairis le d' mhain luaghach,
S theid na gruagaichins' marr riu.

Oran mhorbhair Mhic-Siomon, Cenncinnidh na Frisealach, deis a chuir go bás ann Sasgunn.
Air fonn, Hap me with thy petticoat.

'S Lionor blanc a th' aguinne
Am Brittin suas ri lionadh,
Nach déantair gun ghníomh chlâidhin,
Go ceart go brách a scriobhadh;
Gur h ann diu ar n áilliugan,
Ard ármunn sin a rioghachd;
Mac-Siomoin mór a bhásaicheadh,
Le P———d na mio-ruin.

Mo chion an úrla bhlá-mhaiseach,
Bha cruaigh is tlá 's na tiomabh;
Air réir 's mar bhiogh an t abbar ann,
Ba staillin ba phriomh mheinn duit;
Ba bhras ri h uchd do námhad u,
'Nuair tháirnte na lainn líobha;

Ba

Ba bháigheoil caoin ri d' cháirdibh u,
Gun árdan ach uiríoſul.

Ba bheirtich an tigh ſtórois ſin,
Do ghliocas córr bha príoſoil;
So ſcar tuagh an Rogaire,
O'n choluinn choir bha rioghal:
Braon do lao'd do thrócaireachd,
A dh'órdaich Dia na fírinn
Cha 'n eil an uchd an F———r,
Mac D——ſa ris an ſt——ch.

O bhalaich ſin Dhunbalaich ad!
Searbh ſhaileir no 'n cam ghiúdun,
Go 'n ſtúr u 'n Reulla-lainnireach,
Fa thuath ba bharrand iuil duinn;
Ma gheibh uſa mathonas,
Na d' pheaca-brath gun ſgiurſadh,
'S cinteach lium go 'n ſhabhaladh,
Do lan dearbh-bhrathair Judas.

T fhíor mhaighiſteir cliú-thoiltiunnach,
Le foill go 'n d'rinn u phógadh,

Go ſmal chuir air na ſoinealabh,
An diamond ſin dheagh Lobhit:
Och 's Judaſach an tſloitereachd,
A rinn u air bhríob óir oir'n!
Gur h ioma neach a dh' fhoineachdas,
Co 'n troiteir rinn an dóibheirt.

O Léug na buaghan ſoilleire!
Fhíor chainniull gach ḍeagh ſheanchais!
Ba líonor cuimhil ghoireaſach,
Chinn ſgoinneoil ann a t inchinn:
Ri cogadh bha u miſneachoil,
Deagh-ghiſtiunnach áird-mheanmnach;
An ſioth ba torrthach gliocas duit;
'S b' fhior phioſochoil do leanbhainn.

Fior mhire geal na cruaghach u,
'S a chruadal nach d' rinn lúbadh;
Gun dad do mheaſgadh truaillidh,
Na d' mhéinn uaſuil deis na fúirneis;
Ba choimh-ſean do bhualadhs',
Agus ſuaichiontas do chuinnidh,
Nach Crioſtuine chuir tuairgnidh ort,
Ach ſluagh ſin Bhelſibúba.

O Reulla geal na cuirteolachd!
Chinn lan do ſhúrd garg rioghoil;
Thug gradh do'n T—— St——ch,
'S bha dúrachdach d' a ſhínſreadh;
Go 'n thuit u a d' mhairteoir cúramach,
Ais-leath a chrúin 's do rioghachd:
'S t anam glan air úbhlachadh,
Thug u do Dhia na firinn.

Gur grinn am bás ri 'n d'fhuirich u,
'S a dh' fhuilig u go ciatoch;
Gur mór na gifte bunailteach,
Séamh, furuſach, thug Dhia dhuit,
'Nuair liobhair u go furanach,
Do chorp d'a ghuin, 's d'a riaſladh;
Le d' chreidimh daingiunn curaidſeach,
Do mhuineal do na biaſtaimh.

Och, och! na leoghain thréidheach ſin!
'S na ſpioraid thréuna chruaghach,
Nach bogaich bás go h éugcoir iad;
Croich, géurogan, no tuaghan:
Och 's glórmhor, glan, aird-eibhneaſach!
'N ais-éri ſan Dialuain ſin,

'S d——h 's crith le déiſdin orr',
A réicill as na h uaighibh.

'S líonor caochan cubhrai mear,
'S bras ſhiublachain na t fhion-fhuil,
Nach rig me leas bhi 'g urachadh,
Scríobh úghdair ſiós do fhriobhach;
Fuil Stiubhartach a Chrúin ad,
Air a dúbladh na d' chorp príoſoil;
'S gach fuil a 's uaiſle ſlúrana,
Go léir 's fiu 's an rioghachd.

Gur Baroil a meaſg mhuccairion
Nach bheil biadh mhuc 's an tſaoghal,
A dh'fhágas comh-lom-luchdor iad,
'S chomh-ſultor ri feoil dhaoine:
Tha D——s' is a chuid U——c—n,
Déis na mhurt e dh'uaiſlibh,
Am muineil cho'-garbh ſturronda,
'S gur gann is urra tuagh unt'.

Tha ſcairteachd 'g glaodhach diubhultais,
Ard dlú, mar bha fuil Abel,

O chreuchd na Mairteoir cliuiteach ad,
Thig gort, is ſgiurs, is pláigh oirbh:
Air gach ball do 'n t júry ad,
A ſhuidh an cuirt d'an díteadh;
Gach fianais fhallſa dhúbuilte,
Go ſgiurſar é trí-filte.

O! 's garbh a dhiular fáſt ſo,
Air abhaichibh na 'n Réubal,
'Nuair thig am P——ſa flathachas,
'S fearg chathanach na éadann;
Le faobhar a lann crathanach,
Go ſgathar ſíos go féur iad;
Bi'dh croich, is tein', is claidheamh r'ibh,
Gun fhaidhidinn d' ar céuſadh.

Car deas do 'n chuibhill bhaſorſa,
'S na fuilig ár na Críoſtui;
Thoir as an Epheid ſglabhaich ſinn,
Go fonn Chanáan prioſoil;
Air neo, ſgrios Riogh P——ſa,
Le claidheamh, plaigh, is grioſach;
'S cuir Maois is armailt thábhachdach,
Thoirt bairlinn d' a bheir cíos deth.

Tha ſinne déis ar ſáraiche,
Ar náraich' 's móran ſgíos oir'n;
An drábhag a t' air márruinn d'inn,
Air feadh na 'n cárn air ſíothladh;
Le mhead 's tha dh'fhíobh ro'r naimhdibh
oir'n,
'G ar ſealg a ghná 's na h ínſeabh:
Go 'n d' rinn iad tráille grána dh'inn.
O Th——ch fair reliobha.

Oran do Ranull óg Mac-Mhic-Ailen, Tighearna Chlannranuill, &c.

MO chion na chonnraig me m' chadul,
Ranull óg chaidh linn do Shaſgunn;
Marceach múinte na 'n ſteid braſa,
Nach géarr fed no ſrann 's an bhaitteal.

Gur toil lium an Cóirneal ſliſgheal,
Do 'n tigeadh na h airm go ſgippi;
Claidheamh, gunna, ſgiath, is pioſtol,
'S eileadh cruinn an cáradh ſgiobult.

Leoghann

Leoghann guineach, calma, luineach,
Tuil-bheim ſgrios-mharbhach 's a ruaig u;
Beithir bhéumunnach 'n am ſuathais,
Phas a chúrs an Colaiſt cruadail.

Fuair u t fhadhairt anns na bláramh,
'S a chruadal an cogadh Th——ch;
Chleachd u adhartachd na d' pháiſt',
Gun ſuil do laghad air gábhadh.

Fá mo mhulaid 'bhi as t aoinis;
Ba mhiann lium bhi, ſaicinn t aodainn,
Tha gun ſtoirm, gun fhéith, gun fhaoileach
Urla chruaigh an uair na 'n caonnag!

Ba ſtaiddeoil, neimh-ghrioſagach t abháiſt,
Ag gluaſad go teine do námhad:
Mo ghaol an céim ſochdair, ſtátoil,
'S tu le ſgairt a broſnadh marſail.

Cha ro' ailis ort ri ghraitin,
Anns a chogadh ad Ph—— T——ch;
U gun mar-ai-bhith gun fhaillinn,
Mar ba bheag linn t fhiobh 's na bláramh.

Ghabl

Ghabh am P——ſa cal' na d'Dhuthaich,
Dh' erich u leis le lan durachd;
'S 'nuair bhriſtidh a rís air le bhiui,
Phill air nais go t fhaſga cliuiteach.

Ghabh u na phearſainn 'chead liubhuirt,
'S go 'n lean u ris ré na h uidhe;
U fein 's do dhaoin'-uaiſle dliodhach,
'S thug ſibh ſábhailt uaimh e rís.

'S go d' a tha me ann mo dhúthaich,
'S beag a ſo deir (*how do you do*) rium;
'S buileach a chaill me mo chúrſa,
Me gun phump, gun chairt, gun ſtiuir or'm.

Nach mio-fhortonach a chúis ſo?
Go 'n a dheilich m' eideadh-cúil rium;
M' eideadh-uchd, mo ſgiath 's mo lúireach;
Ann am Muideort thug e chúl rium.

Ach, car aon bhliaghan ni me ſurus,
Dh' fhiach am pill mo ghaol o thurus;
Ma thig eſin gheibh me cummail,
'S ni me criodhoil, failteach, ſuireach.

Na

Na faicinnn a tíghin m' iundrain,
Chead Choirnel a bha 'g a Ph——ſa,
Chinninn chomh aottrom ri fionn-airc;
'S dhamhſainn gun lot air rinn cuinnſeir.

Tha u garg, is ciuin na d' nádor;
Tha u mín, is garbh, na d' cháileachd;
'S go ſeamh faraſt u ri d' chairdibh,
Tha u a d' laſſair bhuirb ri d' naimhdibh.

'S ioma falachan prioſoil, boidheach,
Tha na 'n cillinibh fa d' chóta,
Nach nochd u do ſhiolach ótraich,
Gos an tachair urra choir ort.

'S beag iunadh odha do ſhean-'ar,
Scoileir 's an diadhaire beannaichd;
Soigh'd-fhear garg am blár na 'n deannal,
Buaghan móra, glic, do leanailt.

'S ioma ſruthon mear lan uabhair,
A bras rith roi' d' chuiſlibh uaſul;
B' éadar dhuit bhi lan do chruadal,
'S rioghoil a ſtoc as na bhuaineadh!

'S ioma ſonn a dh'eiridh ſuas leat,
Na faiceadh iad gne do dhuais ort;
A bhroſnaicheadh an airm ma d' ghuailibh,
D'a d' dhiubhuilt air luchd d'a d' thuairgnidh.

'S leat fein Clann-ranuill na cuantaich,
Luchd na ſpáinneach géura, cruaghach;
Dol na 'n dáil is fearg na 'n gruaighibh,
Cha ba ghealltachd fuireach uatha.

Dh' éiridh leat an t Armunn ſleiteach,
Fiui laſgurra na'n géur lann;
Bhiodh go trodach, lotach, beurra,
'S tric thug (hog) air bodaich bheurlach.

Go 'n druididh a rís ann do charraid,
Cinneadh uiſeil Ghlinn-ea-garadh,
Sid na laochrai luthor, mheara,
Ris nach deanadh naimhde fanailt.

Thigeadh Clann-Donuill Chinn-tire,
Do t iunſai nam beathraichibh míliont:
'S mairg a chaſadh ri fraoch mín-dearg,
Teachd le 'n uile thoil d'a d' dhídiunn.

Dh' eiridh Clann-Donnuil a Fhraoich leat
O Ghleannan-cumhung na 'n aonach;
Fir gharg, ghaſta, thaippi laomſgar,
Nach d'rinn riabh le taiſe maomadh.

Sheoladh Iarl Antrum a Erinn,
Cuig-ceud-deug do dh'fhearabh treuna:
Fearg is friodh an gnúis na 'n trenfhear,
Nach fag fuighiull béim le'n géur lainn.

Thig Clann-Donuill an t ſleibh ruaigh as,
Guinich allamh, ullamh, ghruamach;
Gur mairg a chaſadh ri 'n tuaſaid,
'S iad na 'n armabh ri h uchd buailte.

Thig Clann-Donuill roſe na'n laogh as,
Comhlan ſgaiteach ri h uchd caonaig,
Na h aigiunnaich chumpa thaoibhgeal,
Bhuailidh ſgailc le tartair faobhair.

Thig Clann-Donuill Chnoc-a-chlaidheaml
Na donnghallaich mheara ladhach;
Fir ſhurdoil', lu'-chleaſſach, chathach;
'S coi'-niomhoil dhúr ris an nathair.

Th

Thig na Galloglaich o'n Bhanna,
Le ſlachdanabh dú'ghorm, glana;
Ne iad ſmuis is feoil a ſpannadh;
Sin, is tiugh na ſlógh a thanadh.

Go 'n tig Clann-Donnachaidh go ghruam-
ach,
Fineach gaſta, an achdainn chruaghach,
Nach h ob cuirp, is cinn a ſpuachdadh;
S leantalach an tím na ruaig iad!

Marſailidh Abbaich go h ionolt,
Marr ri chuid eile d' an cinneadh,
S ma 'n duraig iad a chui pillidh,
Ni iad leon na 's léoir is millidh.

Thig gun urſgadh Clann-an-tſaoir oir'n,
heaſamh an tuaſaid Chlann-ranuill;
S ma gheibh iad caoladh do dh' aobhair,
Te iad fuil na's leoir a thaoſgadh.

Thig Rodhaich, Roſaich, is Clann-Reamh-
air,
'hig na Barraich, thig 'n céudan;

Cha bhi Ranull óg na eiginn,
'Nuair thig uile chinnidh fein air.

Co anois a bhauileas an dallag,
Air Ranull óg Mac-Mhic-Ailen ?
Gur mairg a thairnis as carraid,
'S na feoid ad ma ghuaillibh air tarrainn.

Bi'dh tuillidh 's a choir a leim ort,
Mar a h eadraig t fhíor fhuil fein ú ;
Ach 's cinteach ma chuiris tu féim orr',
Tha do chairde farfaing, feum-fgaoilt'.

Oran a rinniadh a bhliaghna 1746. *Air fon.* Let hiftory record, *&c.*

'S Fuar fearrannach gach ló,
Gach oiche dorcha doinfhíonach ;
'S turfach donn gach lo,
Murti trom le ceo :
Ach mofglabh fuas a fhlóigh,
'S ar n airfteal trufamh chum air chairfteal',

; carſtamh uaibh ar brón:
'ha léig ri muir 's ri ſpéir,
.i bhi ag Eolus, 's ag Neptun,
; thig gach tlachd na déigh.

Thig ſoin-ſhion leis an R——
'eichidh ſneachd is éiridh uainn;
ograr dóruinn ſhion,
'hig ſólas falbhaidh pían:
ach ſeorſa do gach fíon,
'hig o'n Fhr—— na thunnachabh;
; go caiſg ſinn uile ar n íot:
heibh ſinn tuil d' ar miann,
; mar naimhde dh' fhág ſin uireaſach,
; dlu chuiris ſinn ar líon.

O ſheanachainnibh na 'n clann,
uas deanamh echdri éſeachdach!
ſheanachainnibh 's an am,
lacamh dubh is peann!
o a bliaghna chórr,
.n tilg a ghrian le meubhlás biachor
aithain chiatoch oir'n:
i'dh driuchd air bharr an fheoir,

Bainn'

Bainn' is mil gun luach, gun mhargadh,
Airgid agus ór.

Na gabhabh ſioth o Dh——s',
Le 'r dochus neartor fírinneach;
Creidimh dían 's a chóir,
Go 'n tig reliobh na 's leoir;
Na biodh ar dóchus fann,
Gur h ann air réir mar chuiris ſibh,
A bhio's ar buinnig ann:
O fuirichibh a Chlann,
'S chi ſibh ar n uil' uireaſan,
D' a bhuinnig le cruas lann!

Ciod e do chearts' air crún,
Ach adhaircin bhi ſparradh ort?
'S coimh-ſean ri d' chóir o thús,
Bríos óir-cheard bha Renfriu:
Ach bha ion-faileis ann,
Do thruſtur do dh' act parlamaid,
A dh' fhoil an crun ma d' cheann:
Ach tog ſo leat na d' ſgé;
An t Uilliam rinn an t acts' dhuit,
Go 'm b' eugcoireach e-fein.

Dean

Dean aithri thurſach gheur,
'S grad thoir air n ais na th' agad uat;
Dean aithri ghuineach 's géill,
'S le Br——bh—c toilich t fhéim:
Cum agad do chuid féin,
'S leig uait cóir an atharraich,
Gun chlaidheamh gun dad ſréup;
Dia, daoin', is nador tréun,
Bi'dh ann a léig ma 'n oidhr',
Thoirt dachaidh, choibhris ceart a threud

Craobh-ſheanchais teughlaich riogh,
Na h iochdarain bi'dh eolach uimp';
Craobh-ſheanchais teughlaich riogh,
Bi'dh map dh'i 'n iomad tír;
'S ma chuirir car am bí foinn,
'S an tſnaithen dh'ireach oidhreachdoil,
Go 'n toir fa near an fhoill:
Ach gairmidh Dia le ſgoinn,
Chum an ionaid dhleaſdannaich,
Ceart oidhre deas an loin.

Cha 'n eil an leith-ſgeul ann,
Ach ſaobhadh fann mi-dhiongbhalta;

'S

'S i an éugcoir ſhoiller th' ann,
Do neach a bheirte dall:
Ma 's creidimh an aon chúis,
Chiunn nach d'fhuair e oideachd,
Anns an teagaſg a rinn Luth;
O ma 'm b' e ſin an cás!
Cum na chuir ſibh ſhin-ſean-'air,
Go mio-ruineach go bás?

Cha 'n eil ar goal d'ar Ríogh,
Ach mar air an tſiúrſaich choitchionta;
'S cuglach ſtaid ar Ríogh,
Cuairt thoirt d'a 's bhi ſgí:
Go 'n d'fhogair ſibh a rís,
Le'r n iumalas ſliochd a mhairteoir ſin,
Le aſcaoineachd ar crí;
'S na dhiaigh ſin go d' thug uaibh,
Do dh' Anna crun a ſinſiorachd,
Go 'n phoinſeonaich ſibh luath.

O 's caol an teud a Dh——s'!
Air na ſheinn u go tri rioghachdabh;
Gur mealta an t aċt le 'n chléóc,
Iad uſa, na d' Ṙ—— oir'n

Tha leth-cheud pears' is córr,
Is faigſe fuil is tagraichion,
Na uſa 's á Roinn-eorp ;
Ba leathoireach lag, cam,
Am mear boiriunn o na bhuineadh u,
B' fhior iumullach 's a chrann.

O 'n culluch ſin R—— D——s',
Mac na cr—n Gearmailtich !
'S é chairdeas rinn 's a dhaimh,
Gaol fiaich air a chnáimh;
Go 'n d'fheann e ſinn o' r béin;
Ghlac is chreach an cealgaire,
'S go 'n mharbh e ſinn go léir:
Na daoine cha leis fein,
'S ann uime ſin gur coma leis,
Go d' phronnaimit a chéil'.

An leanabh nach leis féin,
Go d' dheanta da leath chomhthrom dh'e,
Cha tiomaichd e le a phéin:
A chri gun tlus, gun deur:
'S amhuil ſin mar tha,
Go d' chuirt' a h uile briottainneach,

Gun mhein, gun chead go bás;
O nach leis fein am páiſt,
Cha ghluaiſt' a neach nach b'athair dh'a,
Go fabhur no go báigh.

Greos-ort a Sh—s chaoimh,
'S tu 's R——'s is a athair talmhi dhuinn
Fa'n athair neamha naomh';
Gabh tlus ri d' chlainn 's bi caoin:
'S o 's leat féin a Chlann,
Cuir caſg air croich 's air géurogabh,
Tha reubadh dhinn no 'n ceann;
'S cuir do threud fa lann;
'S na leig a bhi d'ar géurleanbhainn,
Feadh garbhlaich, ſleimh, is bheann.

Mo chionſa S—l—s ruagh,
Ceart oidhr' an fhior R—— dhleaſtannaich;
Chad toir ſinn duibhs' fuath,
Go 'n cuirir ſin 's an uaigh;
Cha dean croich no tuagh,
Glacaireachd, no creachannan,
Gu brách ar ſracadh uat;
Tha 'n diog ad ceangailt ſhíos,

Ar

An caigiunn ris gach anam dhinn,
Chomh-daingiunn ri Beinnſhíont'.

Och a Ri na 'n dúl,
Na leigs' neart a ghná thar cheart;
Ochoin aon Dia 'ta d' thriuir,
'S ann duit is lear gach cúis!
Tog dhinn a mh—c is a cuing,
S a h ál breac, brothoch, oirceneach,
Le 'n cuid chrom-ſhoc thar tuinn:
S cart go glan White-hall,
Air ciunn an teughlaich rioghoil ſin,
Bha ſinſreadh ann an tamh.

Oran a rinneadh do dha bhodach árraid a bha ann an Ardnomorchuan, a chotharraich iad fein le bhi cur ri ſtriopachas ann an aois an ceithir-fichid bliaghna. Air fonn, Black Jock.

CAit am bheil tiunnail,
Na Dúchas' ann Albainn,
Go breugan, 's go bradachd,
S go aſcaoineachd earbuill?

R' ar n ógrai 's r'ar fleaſgaich,
Go d' fhaodair bean earbſa,
Tha ar bodachain ſheiddeach
Cho'-bras ri boc-earba :
Na lodragain cheigeach,
Is leidiche fiaſag,
Go ſuiri choi' leuddurra,
Bheuddarrach eaſgai;
Ma gheibh iad an comh-throm,
Is lugh' air ar bannal,
Póſda no ſaor,
Go 'n dean iad a ſpannadh.

An urrum air chocondachd,
'S bhroggondachd, ínſgin,
'S air bhraiſeneachd mhogach,
Do bhodaich na tíres':
Gur torconda, froggonda,
Loggaiſeach, grís-fhiunn,
Na tarraichdenich hoggach,
'S géur bhrodach na 'm bríſnibh:
Na faighidh iad fá,
Air nionaig air ſodar,

Le bél-mheilliridh ſmúcach,
'S na húrdul do ſhoddar,
Go 'n deanadh iad hoggraich,
Le huinich, 's le gloggraich;
Gun cheneal na 'n úigh,
Ach dúiſeolachd bogaidh.

Gur neonach do ſhean daoin',
A bhi ar am buaireadh,
An caileachd air tuitim,
'S a cuiſlion déis fuaraich;
A ſuilion air bruſgadh,
Agus cus do dhroch thuar orra;
Moran dhi fuilt orr',
Agus tuiſleadh na 'n cluaſamh:
Ach theirinn a cháileachd,
Bha na 'n árdamh go 'n íſlibh,
Chaidh cruinn a dh'aon aite,
Chuir ſtáillinn na 'n íſben:
Ach tha ſo na ſhar-fhorton,
Do m' ghoiſti Gill-euſbuig,
Fuair Aonghus mar phoſta,
Bhi broddadh a ghedd dh'a.

Bheir ſo do'n Chleir oilbheim,
Agus doraraich do dh' urchaid,
Go 'n thuit iad air riatachd,
Fir lia Ardnamorchuan:
'S ni ſgreamhoil, fíor bhiaſtoil,
Ain-miannach, ro bhruideoil,
Dh' fhear' caite le bliaghnamh,
Dhol a riarachadh úiſlinn.
Cha 'n fhaidh iad, 's cha 'n iarr iad,
Gné ſios do 'n cuid úlaidh;
'S ann a thoill iad an riaſladh,
Agus piantuinne dúbuilt:
Mhoìre nach iadſan
A ſmirte le clapa,
Gun fhoirin d' an urchaſg,
Gun phurgaid d' an aiceid.

Ciod e bharoìl a t' agabh
Air tappachan óga,
'Nuair tha ſean daoine laga,
Nan caignibh ri pogadh?
Na nionagan bais-gheal,
D' an glaccadh nan crógamh;

Fa

Fa mheinn na ſear glaſa,
'S nam bracairneach cróin-fhionn;
B' e ſid fonn an díombais,
Fa 'n chliomat bhras riatach,
Cha bhi cailleach gun ſioltachd,
Go do chrion i le ciadamh;
No bodach glas rómach,
Go do robh na ſhean rugga;
Coimh-lia ris an Rôn,
Nach e ſhólas dol chucca.

Ach Aonghas Mhic-Ailen,
Na 'n iairte an ath thein' ort,
S gun urchair na d' charthaids,
Bhiodh ſid dhuit na dheireas;
Go 'n iomairidh tu ſeachdain,
Air a ghoinnid do dh'úine,
Ma faighidh tu fuaſgladh,
Gne luaidh no fhudair:
Bha 'n cogadh ad cruaigh ort,
Na'm buailidh do bhiui,
Air lamhach, 's air cruadal,
Agus ruaigh-mheirg air t fhiuſi;

Go

Go 'm biodh an ruaig ort,
Agus luaſgan air t anail;
Dium, is mi-mheas na gruagaich,
'S bu bhuan duit a ſgannuil.

Gur neonach a ſonn
A thachair 's na bailtibh ad,
'S mios a chinnis druim iomair,
No úrlar na 'n claiſion unt'.
'S comh-dároil na ſean tairbh,
Ri tri-bhliaghnnaich acuineach;
'S go maith feur na 'n Coiren,
Is ſeachd ſona feur Fhaiſgidil:
Marſg air na bodachamh,
Bhuairidh na beirtich leo,
Thairgidh mál dúbuilt,
'S bundaiſte gerſminn aſd';
Le ſtaodhrum, 's le moſradh,
'S le bodradh n' an tailceneach,
'S brioſuirneach, froggoiſeach,
Cochullach, tapplaichion.

Tha cleachdadh mio-nadorr,
'N draſd ann a 's tírs',

Na h oigfhir nan codul,
'S na ſean daoin' ri ſuiridh;
Fleaſgaich nan torraichim
Trom anns na leapannabh,
'S na bodaich ri briodail
Nionag 's na plaiddichibh:
Ach 's neonach lium, f'in
Iad a ſtriocadh do 'm battairi,
Le'n gunnaichibh grís-fhionn,
'S gur mi-chiatoch acuinn orr',
Ag na gunnairibh ſpliaſagach,
Giar-ſhronach, brach-ſhuileach,
Le'n cuilbher gun urchair,
Gun chuimſe nan glaccabhſan.

'S grann' a mhiſneach do bhodach,
Dol air chogadh 's na cúiltibh,
Gun a dhag a bhi cochda,
Na ghlog le cion úillidh;
'S chuinnſer le droch mheirg,
Teann ſtoipt' na dhúbla,
Le dall-phrábadh doilleir,
Gun choinniull, gun chrúiſgen;
Do anail droch bholtrach,
Mar oſnach air fháilen;

'S a ghruaighion air roccadh,
Mar arcuinn mairt arſai;
A chraiciunn chomh-lacunn,
Ri pait na miolmhágain;
'S a chairen le ain-fheoil,
Air feannadh le craimhinn.

Sibhs' ata póſda,
'S a nionagan úiſeoil,
Go d' thuit dhuibh le h órdo,
Bhi an taobh ſin do 'n dúthaich,
Gabhabh uam bairlinn,
'S bithigh ſibh cliuiteach;
Na creiddibh bhi ſábhailt,
Gun ar gaird a bhi dlú dhuibh:
Tha na bodaich mi-ghenmni,
Le meanmn' air am buaireadh,
Cha 'n ath iad do ſhean-mhnaoi,
Do lean'ban no ghruagaich;
Go 'n a ghaid iad an comus
O deichnir air fhichid,
'S beag iunadh an ſgonnain,
Bhi lomlan do ſpiolcadh.

An urram do Aonghas,
Go deargadh le accuinn,
Go 'n thiuntaidh e an toghar,
Agus Ailen an t ath-toghar:
Gur gleuſta na liathainich,
Ciabh glas na racanaich,
Go cur, is go cliathadh,
Cha 'n iarradh iad eachrai oir'n.
'S mar a cuirir deagh ſhriana,
Ris na fiagh-ſtéadan acaſan;
S feadar deagh-ghlaſan iarainn,
A dheanamh is cearcaill dhoimh,
A ſparrar go daingiunn
Ma chaoild' gach céile,
S ma iochdar gach caileig;
Ma'n toirir orr' éiginn.

Nach neonach a ſpioradſa
hinn anns na bodachamh,
un bhraon do ghne fhiona,
un aon (tea) ach brochana;
un chupachan ríobhach,
o fuarachadh dheochanna,

Ach a phoit thoirt o 'n ghriosaich,
Agus sineadh le lòdar orr':
Na 'm biodh uisgeachan príosoil,
Dol a sios anns na corpabh sin,
'S beathanna brioghoil,
Dh' fhagadh lionta, dearg, tortoil iad,
Ba bhrais iad na coileach,
No buicen dearg daraidh;
'S na ba chreatairion coill iad,
Dheanadh cleamhnas ri daraig.

Nach spoth sibh na bodaich,
Ma 'n truaill iad an talamh,
Tha salunn, salbitir,
Agus nitir nan tarramh;
Sparramh an glocain,
Sean chlochan na stalon,
'S fotha, feammabh na pocain,
Le 'n cochuillibh gearraibh;
Gu bheil iad chomh-bochoile,
Lochdach le 'm ballamh,
Go siolachadh (bhastards),
Choimh-lionor ri gainibh:

Mhoir

Mhoire nach iadſan
A cheangail nan caignibh,
Mar thachras air ſaidheach,
Do mhaddrai air ghaſradh.

'S ioma te dh' fhalchas
A h aodann le tonnaig,
Ma 's terrig a bhliaghna,
O fhaoiſgnidh ar ſgonnain;
Na mnain na laomabh,
Ag caoineadh ma 'm pollag',
Chiunn am buinnig le faoineachd,
Air ſon gaol na ſean chroman.
Gur a h oilteil an taom,
Sean daoin' an déis cromaidh,
Am bathais air maoladh,
'S an aois air an lomadh;
Ain-mianna feoilchlaointe,
'G an tarraing go connan:
Le gearrſgin nach gear ſibh
Aſd' an da bholla.

Ann a maidin ar n aimſreach,
Go 'm banaibi ar ſolus,

'Nuair

'Nuair th' agamh chomh-anmoch,
Lan da lampa do dh'ola;
Sean daorach ar n anbrais,
Cha 'n fhaodar a mholadh;
Go 'n therig ar n aogaſg,
'S go 'n a chaochail ar ſolaidh:
Nar tomamh le gaoiſid,
'S an aois air ar roladh;
Go 'n phreaſaich ar n aodainn,
'S go 'n dh' aognaich ar boladh;
Go 'n tharraing an taog,
A ſhaoil air ar gnúiſibh;
'S cha mhór nach do ghearrádh
Leis ſnaithen ar cúrſa.

Oran árrait. Air fonn, Good night, and God be with you, *&c.*

P. Mile marbhphaſg air an tſaoghal,
'S carach baoghalach a dháil;
Cuibhiull an fhortoin oir'n air caochladh,
Cha do chleachd ſinn moim roimh chách:

Tha

Tha ſinn anois air ar ſgaoileadh,
Air feadh ghleann, is fhraoich-beann árd;
Ach teanailidh ſinn fós ar daoine,
'Nuair a dh' fhaodas ſinn go blár.

Miſneach mhaith a mhuinntir ghaolach,
'S gabhaidh Dia dhinn daonnan cás:
Cuiribh dóchus daingiunn, faoilteach,
Anns an aon ti ni dhuinn ſtá:
'S buanaichibh go rioghoil, adhrach,
Traiſceach, uirneach, caoincneach, blá;
'S bióbh dilis d' chach a cheile,
'S duinair ſuas ar creuchda báis.

Ach 's feadar dhomhs'anois bhi falbh uaibh,
A ghaidhealamh calma mo ghraidh:
Ba mhor m' earbſas' as ar fonadh,
Go do dh' fhonadh dhuinn 's an ár,
'S iomad ancomhthrom a choinnich
Sinn, 's an choinnimh bha gun ágh:
Ach gabhaidh mis' anois mo chead dhiot,
Uine bheag; ach thig me trá.

Leaſaichidh me fós ar callſa,
Churainnibh gun fheall, gun ſga;

A

A dhilſi dliodhach, rioghoil, tréuna,
A dheanadh éuchd ri uchd na 'm blár:
'S cinn is coluinn chuir o chéile,
Sinn', 's ſibh-fein a ſcaradh fás;
Ach togabh ſuas ar miſneach gleuſta,
'S cuirim fein r'ar creuchdamh pláſd'.

G. A mhoire ſinne a t' air ar céuſadh,
Air dhí céille, ſinn gun cháil:
T—— St—— Mac R—— S——,
A bhi na eiginn anns gach cás;
Gur h e ſin a rinn ar léireadh,
Gur a féadar dh' a go fág:
Sinn na dhéigh gun airm, gun éididh.
Falbh 'n ainm Dhé; ach thig a ghráigh.

Ar mile beannachd na d' dhiaigh,
'S Dia do d' ghlei'gh anns gach áit':
Muir is tír a bhi choimh-ré dhuit:
M' uirni ghear leat fein os áird;
'S go do ſgar mio-fhorton déurach
Sinn o cheile, 's ceim roi' 'n bhás:
Ach ſoiri libh a mh—c R—— S——
Shúgh mo chéille thig gun cháird.

Chaill ſinn ar ſduir, 's ar buill-bheirte;
Dh' fhalbh uainn ar n achdaire-bàis;
Chaill ſinn ar compas, 's ar cairtion,
Ar reil-iuil 's ar beachd gach la:
Tha ar cuirp gun chinn, gun chaſan,
Sinn mar charcaiſibh gun ſtá;
Ach gabh us' a ghraidh do t aſtar,
Dean gleas taipi, 's thig gun dáil.

P. Beannachd go léir le Cl—n-D——l,
Sibh a dh' fhoirin or'm na m' chás,
Eidir oilenibh, is mhoir-thir,
Lean ſibh deonach, rium gach trá:
S ioma beinn, is muir, is mointeach,
A ſhiubhail ſin air chorſa báis;
Ach theaſraig Dia ſinn air fuar-fhoirneart,
Na 'n con ſrónghao'ach 'bha 'ir ar ſáil.

Sibh a rinn fa laimh na Tríonaid,
Miſe a dhíon o mhio-ruinn cháich:
Mo dhearg naimhde, neartor, líonor,
Chuir a lion feadh ghleann is árd:
A mhead 's a thaiſbin ſibh d' ar díſeachd,
S coir nach dío-chuimhnich go brách;

A bharr, gur ſibh is luaith' ſhín rium,
Tioc air tír 's an Talamh-árd.

G. Ochan, ochan, cruaigh an dearmad,
Bhi 'g ar tearbadh uaibh gun bhás:
B'i 'n fhior éibhinneachd, 's am beirteas,
Bhi d' a t fhaicinn gach aon lá:
Bi'dh ar ruiſg lan tim a fraſadh;
Ar cri lagchúiſeach gun cháil,
Go 'm pill us' a rís air nais oir'n.
Beannachd leat le neart ar gráidh.

P. O tiormaichibh a ſuas ar ſúilin,
Chomuinn rúnaich 'fuair ar crádh,
Bi'dh ſibh fás; maoineach, muirneach,
'N ar gáird dúbailt' ma White-hall,
'Nuair a bhio's na Reabail lúbach,
Ri bog chrúban ſeadh na 'n carn,
Go 'm bi ſíbhs' an caithrim ciúrta,
Laſdoil, lu'-chleaſach, lán áigh.

Or.

Oran do an gairir, am Breacan uallach. Air fonn, Hei an Clo dubh, ho an Clo dubh, hei an Clo dubh, b' fhear an Breacan.

B' Fhear lium breacan uallach,
Ma m' ghuaillibh, 's a chuir fa m' achlais,
No go do gheibhinn cóta,
Do 'n chlo is fearr thig a Sasgunn.

Mo laochan fein an t éididh,
A dh' fheamadh an crios d' a ghlasadh,
Cuaicheneachadh éilidh,
Déis éri go dol air astar.

Eilidh cruinn na'n cuaichen,
Gur buaghail an t earradh gaisgeich;
Shiubhlainn leat na fuarain,
Feadh fhuairbheann; 's ba ghasd air faich u,

Fíor chulaidh an tsoigh'd-fhir,
'S neamh-ghloiceil ri uchd na caismeachd;
'S ciatoch 's an adbhans u,
Fa shrantraich na 'm píob 's na 'm brattach.

Cha mhios anns an dol ſios u,
'Nuair ſcríobar a duille claiſich;
Fíor earradh na ruaige,
Go luas a chuir anns na caſamh!

Ba mhaith go ſealg an fhéigh u,
'N am éri do 'n ghréin air creachunn;
'S dh' fhalbhainn leat go lodhar,
Diadómhnaich a dol do 'n chlachan.

Laighinn leat go ciorboil,
'S mar earbaig go 'm brioſgainn grad leat,
Na b' ullamh air m' armachd,
Na dearganach 's moſgaid ghlagach.

'N am coilich a bhi dúrdan,
Air ſtúcan am maidin dhealta,
Ba ghaſta t fheim 's a chúis ſin,
Seach mútan do thruſtar caſoig.

Shiubhlainn leat a phoſadh,
'S far feornein cha fhroiſinn dealta;
B' i ſid an tſuanach bhoidheach,
An óigbhean ba mhor a tlachd dh'i.

B' aigiontach 's an choill u,
D' a m' choireadh le d' bhlás 's le t fhaſga,
O chathudh, is o chríon-chur,
Go 'n diona tu me ri fraſachd.

Air uachdar gur a ſgíomhach
A laigheadh a ſgiath air a breacadh;
'S claidheamh air chrios ciatoch,
Air fhiaradh os ciunn do phleata.

'S deas a thigeadh cuilbheir,
Go ſuilibhiorra leat fa 'n aſgcuill;
'S a dh' ain-deoin uiſg' is urchaid,
Na tuilbheim go 'm biodh ar faſga.

Ba mhaith anns an oich' u;
Mo loinn u mar aodaich-leapa:
B' fhearr lium na 'm brat lín u,
Is príoſoile mhín tha 'n Glaſ'cha.

'S bagonta grinn bóidheach,
Air banais is air mód am breacan;
Suas an éileadh-ſguaibe,
'S dealg-gualainn ag cuir air faſdaidh.

Ba

Ba mhaith an la 's an oich' u,
Bha loinn ort am beinn, 's an cladach,
Ba mhaith am ſeacd 's a ſíoth u:
Cha Righ a fear a chuir as duit.

Shaoil leis go do mhaolaich, ſo
Faobhar na 'n Gaidheal taippi;
Ach 's ann a chuir e géir orr',
Na 's béurra no deud na h ealltainn:

Dh' fhag e iad lán mío-ruin,
Choi'-cíocraſach ri coin acrach;
Cha chaiſg deoch an íotadh,
Go b' fhíon e, ach fíor fhuil Shagſunn.

Go ſpíon ſibh an Crí aſainn,
'S ar brollaichion ſíos a ſhracadh,
Cha toir ſibh aſainn T——,
Go brách gos an téid ar tacadh.

R' ar n anam' tha e fuaite,
Teann, luaite cho'-cruaigh ri glaſan;
'S uainn cha' n fhaodar fhuaſgladh,
Go 'm buainir a fear ad aſainn.

Cleas na mnai-ſiula,
Gheibh tuillinn ma 'm beir i a h aſaid:
An ionad a bhi 'n dium ris,
Go 'n dúbuil d' a fear a laſan.

Go d' chuir ſibh oir'ne buarach,
Thiugh, luaite, go 'r falbh a bhacadh,
Ritheidh ſinn chomh-luaith',
'S na 's buaine na ſeigh a ghlaſraich.

Tha ſinn 's an tſean nádor,
A bhá ſinn roimh am an acta;
Am pearſanna 's an intinn,
'S 'n ar riogholachd cha teid lagadh.

'S i 'n fhuil bha 'n cuiſl' ar ſinſ'ridh,
'S an inſgin a bha n' an n aigneadh,
A dh' fhag dhuinne mar dhílib,
Bhi rioghoil. O ſin ar paidir!

Mallachd air gach ſeorſa,
Nach deonaicheadh fós falbh leatſa,
Cia dhiu bhiodh aca cómhdach,
No cómhruiſt, lom go 'n craicinn.

Mo chion an t óg fearragha,
Thar farraige chaidh uainn air aftar:
Dúthrachd blá do dhúcha,
'S an uirni go lean do phearfa.

'S go d' fuair fibh lamh-an-uachdar,
Aon uair oir'n le feorfa tappaig,
An donus blár ri bheofan,
Ni feoladair tuilleadh tappaidh.

Oran úr. Air fonn, Black Jock.

O T—— mhic Sh——,
Mhic Sh——, mhic Th——!
Leat fhiubhlainn go h eadtrom,
'N am ébhich 'bhi marfal,
'S cha b' ann leis a phláigh ad,
A thármaich o 'n mh—c.
Bheireadh creiddibh is reufon
Oir'n éri mar b' ábhaift,
Leis an ailleagan cheatoch,
'Shliochd éfeachdach Bháncho:

Mo

Mo ghragh a ghruaigh áluinn,
A dhearſadh or'm ſtuirt.
U 'g iomachd go ſúrdoil,
Air tús a bhataili,
Cha ſhroiſinn aon drúchda,
'S me dlúth air do ſhailibh:
Me eidir an talamh
'S an t aeir a ſeoladh,
Air iteoig le h aidhir,
Miſg-chath, agus ſhólais;
'S caiſmeachd phiob'-móra,
Bras-ſhroiceadh am puirt.

O 'n éibhinneachd ghlórmhor,
An tſólais a b' airde!
'G ar líonadh do ſpionnadh,
Air ſlinneinibh Th ——,
Go 'n calcadh tu árdan
Ann cáileachd ar cuirp:
Do láthaireachd mhórchuiſeach,
Dh' fhógradh gach fáillinn,
Go 'n tiuntadh tu feodar
Gach feola go ſtáillinn,

'Nuair ſheal'mait go ſanntach,
Air ſaurra do ruiſg.
Go ghnúis torrach do chruadal,
Do dh' uaiſle, 's do naire,
Nach taiſeicheadh ſuathas,
Roi' luaidh do námhad:
'S mar deanadh fir ſhagſunn
Do mhealladh, 's do thréigſin,
Bhiodh an crún air a ſpalpadh,
Le d' thapadh air S——,
A dh' ain-deoin na béiſte,
Leis an d' érich na h uilc.

Go 'm b' fhoirmeil lium torman
Na 'n organabh aluinn!
'S tein'-eibhinn a laſadh
Go bras-gheal air ſraidibh!
'S na croiſibh ri h árd-ghaoir,
Mhóir Th—— ar Prionns'!
Gach uineog le ſoineal
A boiſgeadh le dearſadh,
Le ſolus na 'n coilibh,
'S deas moigh'dionn d'an ſmúladh;

'S gach ni mar a b' arrai
'G cuir fáilt air le puimp !
Na canoin ri búireich,
'S iad ag ſtúradh an fháilidh,
Ag cuir crith air gach dúthaich
Le muiſeag na 'n Gaidheal;
Agus ſinne go lú'-cheaſach,
Múirneach lan árdain,
Am marſail go múinte,
Ard-ſhuntach m' a ſhailibh;
'S gann bha chudum 's gach ſear dhinn
Tri chairſteil a phuint!

Oran Bachoil. Air fonn, The bucket you want, *&c.*

HO rou mo bhobug an dram,
Ho rí mo bhobug an dram,
Ho rou mo bhobug an dram,
'S e chuireadh an ſoddan na m' cheann.

Ho rou ghaolach an liunn,
Ho rí mo ghaolach an liunn,

Ho rou mo bhobug an liunn,
'S e dhúiſgidh dhúinn urram gach ſoinn.

Och óch ! mo ſhólas am puinns,
Ho rou mo ſhólas am puinns,
Ho rí mo ſhólas am puinns,
'S tu chuireadh an togail fa m' chuim.

Fheara 'n ar ſuighe ma 'n bhórd,
Le'r glaineacha crioghoil 'n ar dórn,
Na leanamait righin air ól,
Ma mill ſinn ar bruighinn le ból.

Na toſtachan ſiggeanta fial,
'G an aiſeag go rige mo bhial;
Ba mhireagach ſtuiggidh, is triall,
Am marſal le ciogguilt roi' m' chliamh.

'S tu chuireadh na curaids' 's an tſluagh,
'N am cogaidh ri h aodainn na 'n ruag,
Go 'n olaimit ſgailc dhiot go luath,
Ma ſguidſemit ſlacain a truaill'.

'S tu dh' fhagadh ſinn taippi 's an tóir,
'N am tarraing na 'n glaſ-lann ri ſroin,
'Nuair thilgte na breacain do 'n tſlógh,
'S a truaill, bheirt amach claidheamh-mór.

Go tu mo leannan glan úr,
Cha phóg me go dílinn u 'n cũil;
Ach phógainn, is dheobhlainn u rũin,
'Nuair thig u 's Jacobus na d' ghnũis:

An t ainm ſin is ſearr ata ann,
Ainm Sheimis a chuir air do cheann;
'S e thogadh a ſogan ſa m' chaint,
'S a dh' fhagadh go blaſda mo dhram.

Fadaimit teine beag ſhíos,
Na laſraiche ciuin a ni gríos,
A gharas ar claguinn, 's ar crí,
'S dh' fhógras ar n airſteal, 's ar ſgíos.

Gur tu mo ghlaineag ghlan lom,
Mo leannan is cannaiche fonn;
Go d' rinne tu dh' fheammainn na 'n tonn,
Gur mór tha do cheanal na d' chom.

O fair a ghaoil channaich do phóg,
Leig clannadh d' a t anail fa m' ſhróin,
Gur cubhrai lium ſannal do bheoil,
No tuis agus mire na h Eorp.

O aiſig a ghlaine do phóg!
Cuir ſpeirid 'n ar teangamh go ceol;
An íocſhlainte bheannaichte choir,
A leaſaicheas anam is feoil!

Marbhrainn a rinneadh do pheata Colum, a mharbhadh le aubhag.

'S Turſach mo ſgeul ri luaigh,
'S gun chách d' a d' chaoi,
Ma bhás an fhir ba leanaboil tuar,
'S ba mheanbh ri chlaoi.
'S oil lium bás a Cholum chaoimh,
Nach b' anagrach gnás,
A thuitim le madadh go 'm béus,
Dobhran na 'n cárn.

'S

'S tu 's truaidh linn do bhás na 'n ean ;
Mo chrágh nach beo,
Fhir a b' iteagach, miottagach triall,
Go ba mheirbh do threoir :
B' fheimeil' do Naoi na cách,
'N am bhárcadh na 'n ſtuagh,
Ba tu 'n teachdair' gun ſeach'ran d' a,
'Nuair thraigh an Cuan :
A dh' idreachdainn do dh' fhalbh an tuil,
Litir gach fear ;
Dúbhull is Colum go'n chuir
Deagh Naoi thar lear ;
Ach chaidh Dubhull air ſeacharan-cuain,
'S cha do phill e riabh ;
Ach phill Colum le iteagaich luath,
'S a fhreagra na bhial.
Air thús, cha d' fhuair e ionad d' a bhonn
A ſeaſadh e ann,
Gos do thiormaich Díle na 'n tonn,
Far mullach nam beann :
'S ann ſin, a litirſin leagh an duine bha glic,
Go 'n thiormach a bhailc,

'S

'S go faigheadh a mhuirichinn, cobhair na 'n
teirc,
Agus fuaſgladh na 'n airc.
Le neart cha ſpúilte do niod,
Go do thigte d' a d' ſhlad;
Bhiodh do chaiſteal fa bhearrabh na 'n creg,
Ann an daingnichibh rag:
Bha do mhodh-ſiolaich air leath o chách,
Cha togradh tu ſuas,
Ach a durraghail an taca ri d' ghrágh,
'G cuir cogair 'n a cluais.
Cha do chuir u duil ann airgid no ſpréigh,
Na féiſt am biodh ſúgh,
Ach ſpioladh, is criomadh an tſíl le d' bhéul
'S ag ól a bhúirnn:
Aodach, no anart, ſíoda, no ſról,
Cha cheannachadh tu 'm bú;
Bhiodh t éididh do mhín-iteacha gorm,
Air nach drúidheadh an drúchd:
Cha do ghabh u riabh paidir no créud,
A ghuidh na 'n dúl;
Gaigheidh, cha 'n eil t anam am péin
O chaidh tu 'nunn.

Ch

Cha 'n e gun chiſte no anart bhi comhdach do
chré,
Fa lic anns an úir,
Tha miſe go cruaigh e, niu 'g acain go léir,
Ach do thiutim le cú.

Marbhrainn Máiri nian Ean Mhic-Eun, do 'n gairte, an Aigionnach. Air fonn, Piobaireachd.

THA me craiteach tinn,
'S Máiri ghrinn bodag;
An t éag air a toirt dhinn,
Anois dint' fa chlodamh;
'S ioma fearrabhall chinn,
Cearclach, féitheach ſlim,
A thiolaigidh na d' chill,
'S cul do chinn air fodar.

'S ann agad fein bha ghibht,
Eidir dha bhith do chos';
Gur lionar ſleaſgach glic,
Ba rionnchruaigh, bliochdach dos,

Chuireadh air bhallaichrith tric,
Le cachbhalg cruinn fa bhrot,
'S t anail ri each choi'-brifg,
An gallachrann gniomh na throt.

'S ann agad fein tha pheifg,
Chinn mor le fgreib na 'n clap;
Le ciogladh bhod ri d' fgeig;
'S le fíor bhleth ghreadan fhlat:
Na d' cheal gur minig theac,
Crann-mór le ftagh, 's le bheirt:
Tri cheud uair go 'n fgregg,
Go 'n d' fhail do gheid 's go 'n mhalc.

'S ann agad fein tha 'n eig,
Gann oirleach bheag o d' noig;
Le ball chomhrag ri creig,
Chuireadh long bheag air flod:
Da fhichid bliaghn' man heift,
Go 'n bhreo do chroit, 's go 'n ghrod;
Gur iomad fear a cheig,
'S a bhrod le cead do roig.

Ar

An túgurrach gheal-dhonn,
Nach ro' crom, no paiteach,
An tric do mhoglaich ſgonn,
'S paire lom do chlachabh:
'Nuair a dhuiſgt' t fhonn,
Go b' ann air ſgáth na 'n tom,
Go 'm biodh ma thárr do bhronn,
Galon ronn do ſhraddadh.

Go ſcriobhar t airm go glic,
A ſios air do lic gun ſtad,
Da bhrill na 'n crois air pit,
'S magarla ſic na 'n glaic,
Air (feild) do phlaide bhric,
Chinn tiugh le ſtiorc-luagh-chas:
B' e 'n dol gun rath, gun ſlioc,
Bhi cur deagh ſhil na d' chlais.

'S iomad oig-fhear bá,
Ann an aird a ſhogain,
A ſháth a ſhleagh na d' gháig,
S a ghrad fhág na d' lod'e,
Leis am b' fhearr am bás,
Na dol a rís na d' dháil,

Eagal go 'n grad bháit' e,
Am measg pláigh do rocan.

Suilin an aite na 'm bod,
Umad a silidh ma seach;
Basan an ionad na 'n cloch,
Anois d' a d' phostadh : mo chreach;
An uaigh an ionad do nochd,
Bhi 'nois d'a cladhach, 's d'a treach;
A spaid an ionad na 'n stob,
B' ábhaist na d' shlochd dol asteach.

'S ioma lasag chruaigh,
Bhiodh ma m' luaighs' an Uibhist;
Eidir Seile bhruach,
Bun-na-Stuagh, 's Lochuthuirn,
'S brath bhi ac' Dialuain,
Bhi d'a d' chuir 's an uaigh :
Banaltrom bhod cruaigh;
Fior chliath-luaigh na 'n triuthas.

Taing do Chlann-ai-Leoin,
Rinn cosg mór ri t fhalair,

Chuir

Chuir tharad da chloich mhóir,
Agus fód do 'n talamh:
Na h eolaich rinn a chóir,
Am pór ba toil leat beo,
A chuir mar chumhdach córr,
Ar muin céis choir na 'n tairr-iall.

'S mis' th' air mo bhioladh a nochd,
'S mo chrí ri ean-bhualadh lag;
Ri gul, 's ri cionar go bochd,
Fa ſproc, le imni gun ſtad,
Ma 'n tuggarraich dhoinn dhol 's an tſlochd;
'S fuar phloc ag cúmhdach a taiſg.
Do 'n chinneadh ſhár-bhuailteach le hog,
Sgleogadh pit bhog le ſod mhag.

B' fhearr go bithinns' am chrúban,
'S me air cúl do chiſte;
Leiginn fann-ghlaoidh thúrſach,
'S bhiodh mo ſhuilin ſilteach:
'N am bhi dol do 'n uir ort,
Sheanachaiſinn mo rúnſa,
Amach a Teughlach Mhuideort.
Cúlaidh rúſgadh phioſtol.

Cnottag

Cnottag do dheiridh do ſtoc,
D' a cragadh le fairche cruaigh, rag;
Le loinid do ſheileir bhiodh ſcop
Coipte, go t imlic le glag:
Chluinnte ſead-ghaile le glog;
Rumaladh brilleocach na d' lag:
B' e t orgain ceolor an gog,
'Ni mealgradh ſprilleocach do chnag.

Moladh air deagh bhod.

THA ball-ratha ſinte riut
A choiſinn míle buaigh,
Sar-bhod iallach, accuinneach,
Rinn-gheur, ſgaiteach, cruaigh,
Uilleach, feitheach, feadanach,
Laidir, ſeaſbhach, buan,
Beodha, treorach, togarrach;
Nach diultadh bog no cruaigh.

Oran do 'n gairir, Tinneas na h urchaid. Air fonn, Tha me-ſhin ſuarach ma ghruaman an tſean duin', &c.

GO bheil Tinneas na h urchaid,
Ar feadh Ardna——n,
Ri ſior ghabhail phurgaid,
Chuir tururaich na 'n cean orr'.

Na fir lan do 'n ghalar,
Go rig' a ſmior-cailleach;
A fearrabhuill air faileadh;
Grad chaillidh iad feamm ris

Na mnain air ſgiolagh;
'S an airnion air ſileadh;
An clap air am milleadh;
'S am brilleinibh feannta:

An Cogois d' an criomadh;
'S am mionach d' a ſginneadh;
A ſuilin d' an dinneadh;
'S am binid air teanntadh:

An

An criodha d' a bhioradh;
'S an tilgidh d' a ſhireadh,
'S a laigſe d' a philleadh,
Go minig d' an an-toill.

Teudan is guſgcuill,
D' a tharraíng o 'm buſſamh;
'S am meillion ro ruiteach;
'S am pluicion lán ſleamhnain:

An craicionn d' a ſgreaggadh;
'S an éarrach air peaſgcadh;
Múir ghágach lán teaſa,
Mar ghreaddagh na ſeanntaig.

Thig oirbh eas-ſhlaintibh coibheach,
Bolgach, pláigh, agus cloimhin;
'G ar ſgrios, is 'g ar clomhadh,
Mar eich bhrothach bhio's ſeanta.

Oran air ſean aois. Air fonn, The pearl of the Iriſh nation.

CHA tog miſe fonn,
Cha 'n éirich e lium,
Tha m' aigneadh ro throm fa éiſlin;
An criodh a ta m' chom
Mar chloich bhiodh na deann,
Air tuitim an gleann nach éirich;
Tha gaiſgeach nach tiom
Oir'n ag cogadh, 's a ſtrí,
Nach urrainn a chui bhi ré rinn,
O 's treas e no ſinn,
Theid leſin ar claoi,
'S cha teaſraig aon ni fa 'n ghréin ſinn.

Cha chúis, úr 's i dearbh
Bhi 'g iunndrainn na dh'fhalbh,
Ar cruitheachd, ar dealbh, 's ar n éagaſg,
Ar cumachd, 's ar dreach,
Ar ſpionnadh, 's ar neart,
Ar cur an am gleac no ſréupa;
Mar a ſgaoileas an ceo
Thar aodann an fhéoir;

X Mar

Mar a chaochlas na neoil 's na ſpéiribh,
'S ann th' an ois a teachd óir'n,
Cumhach, caointeach lan bróin,
'S neamh-ſhaoireach r' a leon an te ſin.

Aois odhar gun bhrigh,
Tha 'g ar toghar go cill
Dh' fhagas bodhaig a chinn ro éididh:
Aois bhodhar nach cluinn,
Gun toghaidh gun ſuim,
Gun char foghainneach ſtri, no ſtréupa ;
Aois aiceideach thinn,
Gun tagſa, gun chlí
Gun ghaiſgeadh, gun ſpíd, gun ſpéaraid ;
Lan airſteil is cráigh,
Gun aidbheil bhi ſlán ;
Gun aon neach 'g am bheil cás do d' éiginn.

Aois chaſadach gharbh,
Cheann-trom, chodaltach, bhalmh,
Ann an ion 's a bhi marbh gun éirſt u ;
Cha ghluais u ach mall,
Agus cuaill ann do laimh,
Dol mancuairt air gach ault is featha :

'S tu nach guidhir go brách,
Cha chuidh dhuit e,
Geall rithe, no ſnamh, no léime;
'S ann tha fiabhras is crágh,
Ag t iarraidh go bás,
Ni 's lionoir no pláigh na h Eipheid.

Aois chíanoil ro-bhoc,
Ri caoi na rug ort,
Dimbrígheil, gun toirtt, gun ſpéis u:
Do luchd commuinn is gaoil,
Fa chomruig an aoig,
'S gun air comus a h aon diu éiri:
Dh' fhalbh t airneis, 's do chuid,
Dh' fhalbh ſlainte do chuirp,
Thig ort fállinne tuigs' is réaſoin;
Thig dio-cuimhne, thig bái,
Thig diobhonas d' a,
Thig mío-loinn do chairde féin ort.

Aois ghreannach, bhoc thruadh,
'S mioſa ſealladh is tuar,
Mhaol-ſgallach, gun ghruag, gun déadach:
Roc-aodannach cruaigh,

Preaſach, craicneach, lom, fuar,
Crubach, crottach, gun ghluaſad céime;
Us' a loghair na ſpioc,
Bheir na ſubhailce dhinn,
Co 's an domhan le 'm binn do ſhéiſidh ?
Aois ghliogach gun cháil,
'S tu 's mioſa no 'm bás;
'S tu 's tric a rinn tráill do 'n tréan-fhear.

Aois ſheachdi lan brón,
Gun riobhadh, gun ſpórs,
Gun toilintinn ri ceol d' a éiſdeachd:
Roib-fhiaſagach glas,
Air dhroch ſheaſamh-cas,
Leiſg, ſeottoil, neamhghrad go éiri:
Cha 'n fhuilig u fuachd,
'S olc an urr' u 'n cas cruaigh,
'S e do bhuinnig an tuath' 's an déirce:
Cha 'n eil neach ort an tóir,
Nach c aidbheil am beóil,
Gur fada leo beo gun fheim u.

Aois uaine 's olc dreach,
Or'm is ſuarrach do theachd,

Cha 'n eil tuaireiſgeul ceart fa 'n ghrein ort;
U gun mhire, gun mhúirn;
U gun ſpiorad, gun ſúrd;
For an cruinnich a chúirt cha téid u;
Aois chairti 's olc greann;
Aois aicceideach mhall;
Aois phrabb ſhuileach dhall gun learſainn,
Caſs feargach gun ſúgh;
Lan farmaid is tnú,
Ri fear meanmnach bhio 's luthor, gleuſta.

Faire, fair' a dhuin' óig,
Cia do bharondos mór?
'N i do bharail bhi beo 's nach éag u?
Go d' tha 'n ſaoghal 's an fheoil,
Comhaontach na 's leoir,
Air do chlaonadh o choir, go h éugcoir;
Comh-fhad 's a tha 'n dáil,
Thig ort teachdair' a bháis,
Na creid facall gur fáiſtin bhréig e;
Bi'dh do ghaird ort gle chruaigh;
Tha do námhaid mancuairt;
Cha tigh crábhaidh an uaigh an téid u;

Ach

Ach âroch gun tuar,
Chnoigheach, dhaolagach, fhuar,
Ann an cáirich iad ſuas leat féin u;
Chomh-mor 's tha do bheachd,
Do d' ſtóir cha teid leat,
Ach bordain bheag ſhnait' is leíne;
'S e cúram is mó,
Bhi dol dh' iunſaidh a mhóid,
Go toirt cuntus an cóir, 's an eugcóir,
For nach ſeaſamh do ní,
Dhuit aon dad do t fhíoch:
'S e 's cuis eagail bhi 'm príoſon eiginn.

The Marqúis of Montroſe's lines upon the death of King Charles I.

Great! good! and juſt! could I but rate
My griefs, and thy too rigid fate,
I'd weep the world to ſuch a ſtrain,
As it ſhould once deluge again.
But ſince thy loud-tongu'd blood demands ſupplies,
More from Briareus' hands, than Argus' eyes,
I'll ſing thy obſequies with trumpet-ſounds,
And write thy epitaph with blood and wounds.

Tranſlated

Tranſlated extempore *into Galic. By* ——.

A Thi mhóir, mhaith, cheart!
Nach b' urra miſe luach,
Do bhróna féin,
'S mo dhana géur an-truaghs',
An ſoaghal ghuilinn
Le caoi, 's le tuiribh cruaigh,
'S a dh' ath-tharraiginn tuil
Thar mullach bheann, is chruach:
Ach o 's mo tha teang'
Ard-fhaclach t fhal' ag ſgairt,
Air laimhin Bhriarius,
No ſuilin Arguis thais,
Caiſmeachd t fhalaire ſeinnim
Le fuaimnich ſtoc,
Scriobham do mharbhrainn
Le fuil chreuchd-dhearg na 'n lot.

Lines wrote by the Marquis of Montroſe when under ſentence of death.

LET them beſtow on ev'ry airth a limb,
Then open all my veins, that I may ſwim
To

To thee, my Maker, in that crimſon lake;
Then place my parboil'd head upon a ſtake;
Scatter my aſhes, ſtraw them in the air:
Lord, ſince thou know'ſt where all thoſe atoms are,
I'm hopeful thou'lt recover all my duſt,
And confident thou'lt raiſe me with the juſt.

Tranſlated extempore *into Galic.* By ——.

AIR gach beneig
Cuireadh iad dhiom cnaimh,
Mo chuiſlibh ſgaoileadh,
Iad 's go faodainn ſnamh
Do d' ionſaighs', chruth-ai-fhir mhóir,
'S an lochan ró-dhearg lans',
'S mo chean leath-bhruicht
Air barr ard-ſtuib biodh ſáit';
Sgappádh iad mo luath',
'S an aer fhuar na ſtur:
Dhe o tha fios agad
For bheil gach dadmonn dhiu,

Tha

Tha me 'n lan-dóchus
Go tiomasaich u fós m' úir,
'S a measg do shluagh
Go 'n tog u suas me d' chúirt.

A passage of Montrose's speech to the parliament, translated extempore *into Galic. By ——.*

'S Ma fagadh Dia mo chorp,
'N ain-mheadachd chórr,
'S go 'n gearrt' am mhíle million
Píosa m' fheoil,
Ais-leath mo rioghachd,
Bhi d'a dion 's a chóir;
Go 'm b' e mo mhiann,
Mo roinn am mhiribh beo,
Air barr gach stiobla,
'S chroise cian na h Eorp.
Dh' ain-deoin míorun,
S fuil-íotach dian luchd gó,
Theid m' anam príseil
Suas gun phian go gloir.

Oran air aisling a bhruadair duin'-uasul ar-raid, go roibh tuil ri tighin thairis air siorramachd Earraghaidheal, air son iad a dh' éiridh, &c. *Agus 's e 's ainm do 'n oran, an Airce. Air fonn, Tuitir Ile b' ainm do 'n fhear,* &c.

Dlaidh dhombh tuitim ann mo chadul,
Chonncas aislig chuir or'm cūram,
Guth 'g am mhosgladh suas go sgairsteil,
Dol air theachdaireachd 'nuair dhúisginn.

'S go d' chaigh me 'm shuain go h órdoil,
Mar ba chóir do 'n h uile criostai,
Chonncas bruadar do dh' ion bócan,
Chuir air bhall-chrith m' fheoil, is m' fhiocla.

Gur he e Brigadeer Caimbeul,
A mharbhadh an abhar R—— S——,
Shummoin mise a rair am chadul,
Do air theachdaireachd 'nuair dh' eirinn.

Dh' earb e rium esin a righin,
Alastair criodha lean deonach,
Ris an standard sin Ph—— T——,
Dh' fhuilgeadh bas ais-leath na córach.

Fea;

Fear Airdſliginis an t ármunn,
Tha me 'g rádh, 's cha neach eile,
'S go d' ſhiubhail u an Eorp, 's an Aiſi,
Fhir th' am chláiſtinn chaoi na ceil e.

Dh' earail an guth labhairt ri'ſin,
A chliſgeadh fios chuir air ſaoramh,
Dheanadh gun fhaillinn deagh árdroch,
Roi' 'n tuil ghábhai bha go taoſgadh.

'S amhuil ſo, a labhair miſe,
Gun gne chuir ris, no thoirt uai;
Dh' earail me air go geur, ſgairſteil,
Dol ma 'n teachdaireachd ri luaitheir.

Agus, 's amhuil ſo, dubhuirt an guth.

A Naoi Chaimbeulaich an áigh,
Dean Airce dhuit-fein a bhio's pailt;
Sábhail do theughlach go luath,
Tha an tuil-ruagh a teachd air nais.

Cha ruig i leas a bhi ro mhór;
'S na biodh i idir beag;
Ceathair cheud lamhchoille 's a dhá,
'S biodh i chomláidir ri creig.

Saor o theughlach Lochnaneala,
'S cáil eile do dh' fhearabh coire,
Na leig duin' a 's teach 's an loings',
A ghabh unſa dh' ionntos R—— D—ſa.

Póir do gach ſeorſa 's fearr,
As gach mear a chinn o d' ſtoc,
Thoir cuideriut anns an Airce,
Tha muir báite ri teachd ort.

Na gaidheil le 'm b' ainnimh bhi rioghoil,
Cha 'n eil mio-thlachd againn riu;
Ach ſibhs' d' am b' abhaiſt bhi dílis,
Thoill ſibh cíos thoirt dhibh, 's ar bruthadh.

Tog do d' mhouſgaid, 's cuir ort ſurd,
Air Airc' ur a dheanamh ſuas,
Thig an tuilbheumſa chomhcas,
'S a thig fras a faoilleach fuar.

Tha diudhultas le guth árd,
Mar bha fuil Abel 's an ſpéir,
Ag uirni, 's ag iolach go h árd,
Gort is pláigh theachd air gach cré:

Air gach cre a dhearg a lamh,
Anns na rinneadh oir'ne bhruid;
Do chreachadh, do losgadh, 's do dh' fhairg-
neadh,
'S cha chall linn marbhadh, ach murt.

Thig so chomhcas ri beimsleamha,
Scrothaidh e leis gach ni thachras;
Gach neach tha go smior na réabal,
Lomaidh e géur o na clachamh.

Bárcaidh an tuil 'nuair nach saoil u,
'S maith a dh' fhaoite gur h ann a niu;
Tarr leat do dhilse, 's gach caraid,
'S Barrnacara fag amuidh.

Na tugadh dio-chuimhn' no mousgaid
Ort, Loudon fhagail an dearmad,
'S fear eil' a ni 'mach am poire,
Go ba throiteir gheibh e tearmad.

Thoir dhachaidh Dubhul, is Eain,
'S gach fear tha dliaghach dhiut teasraig;
'S do gach teughlach eile cáraid,
Go modh-síolaich fhagail beittir.

Na

Na toir neach air bord do d' leſtir,
Ach póir do fhleaſgaichibh calma;
Na leig gne eanlai a 's teach ort,
Ach go teachdaireachd do Chaluman.

Ceangail cu, cat, is clach-mhuillinn,
Ma mhuineal burroil Mhic-Nibhein,
'S tilg a ſios e le neart cudum,
An craos ſlugganach na dilionn;

Air neo, ma 's e do thoil fein e,
Cum agad e go feim ſiaich;
'S biodh e cuideiris a Chaluman,
Go 'n cuirt air falbh iad nan diais.

Cum ri Sir Donnchadh an caibin;
'S buin go coir ri Inveraw;
'S o bhio 's tu pailt do dhimh fhrancaich,
Cum gun taing riu caſg am paghaidh.

Ma tharras tu fear Choirechunna,
Na fág fa chuntart na 'n tonn e;
Thoir air bord a 's teach an duin' ad,
'S buin ris urramach neamhlompais.

Ma dh' fhairies tu Caiptin Donnchadh,
Am meaſg an tromlaich d'a d' righin;
D'a t atach ag iarraidh buird ort,
Ciuill le ſũrd a 's teach na d' chri e.

Gach aon duin' eile do 'n teughlach,
Na bi meobhla riu na d' chriodha;
Thoir dhoibh teine, leab', is ardoch,
Deoch, is failte, is moran biaigh.

Tha ſoigh'deir agus an crioſtai,
Ann aon phearſainn ghrinn 's an Chaiptin;
'S do phoncamh rioghoil cho'-luchdor,
Chaoi go 'n tuit e air a thappadh.

Tha e cho'-modhar ri moigh'din,
Siofolta, coinneil, gun ghaiſeadh;
Gun chais', gun raiſe, gun ſtroilich,
Lan do ſgoinn ri uchd a ghaiſgidh;

Tha e díreach, ríoghoil, rúnach,
Tha e fiughuntach gun ſtró ann;
Tha e cuimiſeach, glic na ghiulan,
Flathoil, cúirteil, gun ghne mhórchuis:

Tha

Tha e meinich, iochdor, báigheil,
Trócaireach, cáirdeach, lan athtruais;
Guineach ri naimhde 's na bláramh,
Gos an tárradh e fa ſmachd iad;

A ſin, thaiſbeineadh e thrócair,
Do bhochabh fógarrach gach áite,
'S cha chuireadh e 'n gniomh an t órdo,
Bha fa 'n fh—d—r na phatent:

Beannachd nochd', is bhochd' ſin Mhúideort;
Beannachd gach dúcha na d' chuiddeachd,
A bhrigh nach do chuir u le dólas,
Sean, no óg dhiu chum na h uiddil:

Uime ſin, Alaſtair ghaolaich,
Gabh an caomhanachs' na t árdroich,
'S gach aon duin' eile d'a dhaoine,
Feach dhòibh aoighealachd is cáirdeas.

An t eittionn glan, fírinneach, bríoghoil,
Gun mholl, gun ghiomh, gun ruſg cathadh;
Claidhin chomhcruaigh', ſgaiteach, rioghoil,
'S a thairnidh go gniomh le T——.

Cha

Cha 'n fheim iad leighis, no urchaiſg,
No 'n cuir am purgudair ſáile:
Cho'-ſaor o chaire na 'n troit-fhear',
'S go d' bheirt' iad a rair le 'm mathair'.

Tighearna-nan-Ard ma thachras,
E riut, 's e 'g aſnachadh dídinn,
Tha e do 'n tſeorſa gun truaillidh,
Nach roi' fuar do'n teughlach ríoghoil.

Thoir dhaſan ionad chomhtaitneach,
'S a bhio's agad anns an Airce;
Biadh, is aodach, 's moran dighe;
Giullaichd go h inich do chairde.

Sgibinis go d' ro' 'g a d' fhoinneachd,
Ri grioſadh coinneis, 's e 'g gal riut;
Tearmad no iochd cha do thoill e,
Na bi foill dh'a, thoir dh'a ſalunn.

Ceangail bolla lín ma mheadhain,
Bheir pian dh'a 's dliaghach d'a chaire;
'S 'nuair bhio's e do phlubraich currai,
Slaod leat go h ullamh a 's tigh e.

Cum amach fear Chnocbui,
'S guidhim ort na leig a bhathagh;
Ceangail go daingiunn ris (*buoy*),
Bheir ſnamh dh'a 'n uighim a chraigheoidh:

'S 'nuair nidhir as an-blas D——ch,
'S an fhairrg' air a leon, 's air a mhiottadh,
Spíon a 's teach e, 's thoir dh'a (*cordial*),
A bheir beo e deis a ſhliobraich.

Bi'dh tigh Chaladair an dóchus,
Go leig u air bórd go leir iad;
O tha 'n cogois teann d'an ſcróbadh,
Nach e Deórs' an R—— ach Seumas:

Ach coinſeonaichim u le h órdo,
An R—— mhoir d' an coir dhuit géillidh;
Tilg amach iad uil' air fleódradh,
'S aircion mór fa chórr a ſgéith':

Biodh ſin mar phurgudair aca,
'G an glanadh, 's 'g an carſtadh o 'n ótrach;
Sin, 'nuair ſcúrar iad o 'm peacadh,
Thoir go caomh a 's teach air bórd iad.

S—th—ll,

S—th—ll, fear-ain-neart nam bantroch,
Na 'n díleachdan' ſann, 's na 'n deorai:
Iobair ſuas air altair Neptun,
Air ſon a chreachan, 's dhoibheirt.

An Donullach Ileach an raſcal,
An glagaire ſada bóſtail:
Thoir urchair dh'a chum an aigen,
Go leaba-chadul na 'n ſórnan.

Mac-Dheors'-oig gò d' thuit e 'm peaca,
Le impi praſgain, 's le górraich:
Leig plummadh dh'a chum an áigen,
'S thoir go grad a 's teach le d' róp e.

Spárr Aiſginnis ann an tuba,
'S fag e fa luidridh an anfaidh;
Biodh e 'meaſg na 'n tonn air uiddil,
Gos an caill e chuid do 'n aintheas.

Glac air laimh Ean-bàn na Coinnil;
Mo dhílſein coiniullach, grádhach:
Thoir dh'a biadh, is deoch, is coinniull,
Boll, agus glainne 's a cháibin.

Richardſon, grad thilg thar ſtoc e,
'S tric a thog dhuinn toſta Th——;
Ach o 'n ſhleamhnaich e 'n a chreidimh,
Aſcaoin-eaglais air a mheirleach.

Ma thig a bhan-bhárd na d' líonamh;
Oſtag mhío-narach an Obain,
Ceangail achdair r'i do bhrandi,
Go bi toirt dram do 'n a rónamh:

Ach ma chinnis i na Jonah,
'S a ſluggadh beo le muic-mhara:
Go meal i a cairſtealan fheólain;
Ach a ſgeith air córſa Chana.

Cuir adhaſtar ri fear Chruachain;
'S le luinnid cuir buarach ma chaſamh;
Leig futh' a ſios go dha chluais e,
Go glanadh an truaghain pheacaich.

Go toil lium Cailein ghlinn-iudhair,
B' fhearr lium go 'm b' iudhar 's nach b' fhearna;
O thréig e nador a mhuinntrioch,
'S gann a dh' fhaodar cuim thoirt dháſan:

Cuir

Cuir boiſeid do dh' ionntos R—— D—ſa,
Do ſmior an oir ma theiſmeadhain;
'S íobair e Neptune; (go ſearbh lium),
Mar grad ainmich e 'n R—— dliaghach;

Ach ma dh' aidicheas e pheacadh,
(Bhi cur-as d'a R—— 's d'a dhûthaich),
Cuir ball chuig' amach mar theachdair';
Spíon a 's teach air barr an tſúigh e.

Inbhereaſragain, am fleaſgach,
Bha e leiſg air dad do thrioblaid;
Thoir dhaſan tummadh le beaddradh;
'S a chaoi na toir cead a riobadh.

Eidirghlinn na cum ris párlai;
Biodh ſnamh aige no na biodh:
Up amach go grad le d' laimh e,
Thoir dh'a anrath, 's bathadh righin.

Ach ma leaghas tu aithri neamhchealgach,
Gun dearmaid 'n a ghnúis a ſoilſeadh,
Thoir dh'a teaſraigin, is tearmad,
Go nach e go dearbh a thoill e.

Mac

Mac phrobhaiſt Donnchadh an daormunn,
Tilg amach an craos na mar' e;
Na toir dh'a comhthrom, no baoghal,
A theiſrigeas do 'n daoidh-fhear anam.

Breib amach an truilleàch Melbhin,
Mar go pachta cú go ſittig;
Na leig róp, no ball, 'n a charamh,
Air 'm bi dula, ſgar, no ſgittig.

Lachann-dubh ad Bhail-ea-ghroggain,
'N do chinn lan croggain do phoinnſeon,
Gun pharlai iummain go ſtoc e,
'S tilg 's an bharr-roc e le tuinnſeadh:

O chaill e cáirdeas gach tíre,
'S gach crioſtai ríoghoil air thalamh,
Na toir fairrge ghlas is tír dheth:
Dean íobra do Ri na mara:

Go ma luai'te ruigeas e 'n grinnioll,
Ceangail cloch-mhuillinn m' a ſgórnan,
Cut, cat, nathair, agus ſionnach,
Go communn chummail go póit ris:

Clann-

Clann-chamſhrón', agus Clainn-Fhionainn,
Olaidh go h ionbhainn a mharbh-deoch,
Bhrath e na cinn-fheunna thlachdor,
Nach ba tais ri uchd na 'n garbh-chath:

'S cinnteach bi'gh a bhrathair Judas,
Go h úiſeil ann uchd Abr'am,
Ma 'ta dóchus ag an ſgiurſair,
Anns a chúirt ad a bhi ſábhailt'.

Tighearna na h O—tt—ch b' olc e;
Cha roibh ann ach poca puinnſeoin;
Thoir purgaid ſhaibhir dh' a 'n tſláile,
Is ſgob gun dáil a 's teach na d' luing e.

Donnchadh-bui Mac-an-Aba,
Bha e lag-chuiſeach 'n a cháirdeas,
'S mar a bhitheagh dhuinnne beagan,
Cha ba leiſg linn u 'g a bháthagh:

Ach do thoradh an tſeora d' am bheil e,
'S go 'n ionnſaicht' oilen na b' fhearr dh'a,
Thoir do 'n uiſge ſhailt' a leoir dh'a,
'S tarraing beo 's teach do 'n Airc' e.

Achachroſſain

Achachroſſain chiunn a chroſtachd,
Ceangail air bh—d ris an luing e,
'S 'nuair bhio's e réicil, 's ag oſnaich,
Slaod a 's teach am poca puinnſeoin:

Ach mar ſguir e ſin d'a chroſtachd,
'S mar a h ól e toſta Thearlaich;
Sparr go daingiunn ann am poc e,
'S tilg amach thar ſtoc am meirleach.

Caiptin Dhonnchadh Mac-a-Phiocair,
Na fag am meaſg na 'm barr-roc e;
Tumm go ciuin go ait' a chroſs' e,
'S thoir a chliſgeadh 's teach air ſgroig e.

Achamhuillinn tilg 's an fheammainn,
Go deanamh do Neptun kealpa;
'S mar ſluig e na gheibh an tſáile,
Sior chum ris an dáifhear (*kelty*).

Mar ſin, agus Noble gocach,
Am poca-croite bhio's ag Júdas;
Go toil le d' chairdibh a phláigh ad,
Leig fa ſháil' e, le ſar-ſgiúrſadh.

Ma chi u 'n rioghalach diamhair,
'S e fuireach go cian an uachdar,
M' a 's ſgairteas e Dia 's R—— S——,
Spíon le teimeadh a 's teach air ghruaig e.

Leigim ſa bhienne do mhór thrócair,
Gach cré tha beó ann do dhúthaich;
Ach cuimhnich ſag 's an chommunn rónach,
Gach reubal Deórſach nach tiunntaidh.

Gabhſa ma thimchiull do ghnobhaich,
Gun mhaill, gun choi'-earbs', gun fháillin;
'S mar a dh' fháin am Br—d—r,
Air ciunn na dile dean Airce.

Gheibh u cúirt is moran cliudha,
'S bi'dh tu buidheach air a dheireadh;
Faidh, iarrann, tearr, 's baill o ghallamh,
'S dean Airc' do dharach Loch-ſeile.

Moladh a Chaimbeulaich dhuibh.

GO beag orts' an Caimbeulach dubh,
Gar toil liums' an Caimbeulach dubh;
Biodh e dubh, no geal, no grísfhionn,
Grágh mo chrioghas' an Caimbeulach dubh.
Go h inisgeach air an tseórs' u,
Na 'm b' aithne dhomsa do phórsa,
Chuirinn moran fios do 'n dóibheirt,
'N an dubh dhlóintibh fótusach, tiugh.

Suile coirpt' bh' ann an droch cruth,
Am fuair oilbheim do 'n fhear gheal-dhubh,
Do 'n dream oirdheirc 's foirmeile fuil:
'S duilich tolg a chuir 'n a chruaigh stuth.
'S tric le madai bhi ri dealunn,
Ann oiche rot' ris an ghealaich;
B' ionann sin, 's eifeachd t ealain,
Air cliu geal a Chaimbeulaich dhuibh.

'S cia mar fuair u dh' aodann no ghnu's,
Caineadh uasail gun mhodh, gun tlus?

Fhior

Fhior dhearc-luachrach chinnich a lus:
Ma t aoir bhacaich tacam u bhruic.
Sgiurſaidh me go 'm bi u marbh u;
Cha bhi ach mo theang' do dh'arm riut;
A rag-meirlich, bhradaich a gharbhlaich,
'S iom gharbh-mhart dh' fheann u le do chuirc.

Do 'n tſiol chruithneachd chuireadh go tiugh;
Cha b' e 'n fhídeag, no 'n coirce dubh,
Ach por príſeil, 's ro ſgaoilteach cur,
Feadh gach ríoghachd air tir, 's air muir;
Lomalan brighe o bharr g' a bhun;
Feach a rís e ma 'n dit u luibh.
Gur iongadach lium a dhuinne,
Mar roibh meirin ort air tuineadh,
Ciod man do bhuin u do 'n urr' ad;
Curaidh ullamh, 's cuiraidſeach fuil!

Dream na 'n geurlan go reubadh cuirp,
Cruaigh 'g a ſeachainn air beulamh trup;
'S maith, 's is gleuſt' iad go bualadh phluc,
'N am retréata dh' éibheach le ſtuirt.

Cha bhreac brean-loin idir Cailen,
Ach do dh' fhion-fhuil aird Mhic-Cailen:
Teughlach úiſeil Iarla-Bhealaich;
'S buaghach caithrim ri uchd an truid!

'S cinteach thiotadh gheibh u do mhurt,
Ma t aoir chiottaich, mhioſguinich churt:
Go do dh' idridh go roibh ort ſtuirt,
Bi'dh a bhiodag riddleadh do chuirp.
Claigiunn gun inchinn, gun mheadrach,
Ann faodadh na h iolairion niodadh:
Cia mar fuair u ghnúis do ſgiodar,
Ghluaſad idir an ionad puirt?

Eiſg bhochd, chearbach ſeargaidh me tur,
Do theanga chealgach a chearbaire dhuibh,
Rinn an tſearbhag gun chair' amuigh:
As'd a dh' earbainn cealgaireachd cruigh.
Cha bhiorrachdaire go d' bhiodh fearg air,
Do 'n d' rinn us' a dhuin' an tſearbhag;
Ach óg faighidneach gun earraghloir;
Lan do dh' fear-ghniomh, dhearbh e le ghuin.

Bha

Bha u mio-mho'oil a toirt dh'a guth:
Crág a chobhair go mágradh gruth:
Leobas odhar a ghlaimſeadh ſuth,
Deis dh'a leughadh, 's e rith na ſhruth.
  Cha ba bheudagan go tabbaid,
  Ach fior leoghann ſtolda, ſtaideil,
  Do 'n d' rinn us' an t oran prabach;
  Ach fior ghaiſgeah; 's am blar 'g a chur.

Sparram cintceah ort a glas-ghoib;
Loſgadh peircill, corcadh, is cuip,
Air ſon aſcaoin caclach do bhuis;
B' fhearr go 'm bithinns' fagaſg dhuit:
  Go do bhiodh tu caineadh gháidheal,
  Anns gach ſiorramachd a dh' áirinn,
  Seachainn muinntir Earraghaidheal,
  'S gun a Cheolrai ſabharrach dhuit.

'S mairg a dh' éiridh ri ſiol an tuirc,
Gaſraidh ghléuſta nach éaradh cluich;
Cha ba bhéus dhoibh bhi ris a mhurt,
Ach cath tréun, is comh-throm r' an uchd.
  Go beag ortſa mile cuairt e,
  'S ioma ſonn aigionntach uallach,

Eidir

Eidir Afainn, 's Cluaigh-nan-luath-long,
A 's trom luaigh air Caimbeulach dubh.

Suil na feoca, 's ro bhochoil cur,
An ceann rô bhinn nam bachlag dubh;
Cha b' i frôg-fhuil, rógair' á chruigh;
Fior fhiobh feodair orr' ann a ful.
'S geal 's a 's dearg do leac, is t aogafg,
Go dubhuirt iad peirciull caol riut;
Cha b' ionann as fligeas-gaoifneach,
'S fiafag pit-laoigh air nach bheil tiugh.

'S go reachadh tu 's na fpéiribh,
'G airb Caimbeulaich a dh' éifgeadh,
Tuiteadh tufa mar a bhéifteag,
'N a t ionad féin am buachar mairt;
Efin ag eiri fuas le fgairt;
Us' a bhrcinen magaran cac;
Efin ghlé-ghlan lomlan do thlachd;
Us' a dhéiftinn 's muig ort air at,
Mar ba bhéus do dhoran no chat.

Aodann graineig, tarr-aodann tuirc;
Com a chnaimh-fhi'ch, 's nador na muic;

Beul

Beul mhic-lamhaich, 's faileadh a bhruic;
Spága clarach ; ſailibh na 'n cuſp';
Caſa curra, uchd a ghiomaich ;
Suile liunnach, ſgamalach ſliuch.
Do dh' oirlichibh aori bárdoil,
Tomhaiſim o d' bhathais, go d' ſháil u ;
'S feannam do leathar a thráill diot,
Chiunn u cháineadh a Chaimbeulaich dhuibh.

Cha 'n fhear ſgippi us' ach ſior ghluig ;
S beirt gun teagabh bi'dh tu ſa bhruid ;
T iaſag failidh, t fhalt, is do ruiſg ;
Tuitidh t fhiocla, 's falbhaidh do thuigs' :
'S coſail nach b' aithne dhuit miſe,
'Nuair a bha me ſo gun fhios dhuit ;
Na 'm b' eol, cha ghlacadh tu mhiſneach,
Róinne riobbadh as an fhear dhubh.

Craimhaidh t ingne 's maiſe do chuirp ;
Teirgidh t inſgin ; ſeargaidh do chuid :
Dean cruaigh aithri a chaoi ma 'n luigh,
Chiunn a cháineadh a Chaimbeulaich dhuibh.

Chomh-

Comh-radh, mar go b' ann eider caraid agus namhaid an Uisgebheatha.

Caraid. MO ghaol an lasgaire spracoil,
Fear na'n gorm-shuile maiseach
Chuireadh foirm fa na macamh,
'Nuair a thachradh iad ris:
'Nuair chruinnichidh do chóisir,
Cha b' i chuilm gun a chó'-radh;
Gheibhte rainn agus órain,
'S iomad stóiri na measg:
Gille beaddarrach, súgach,
Tha na chleasaiche lúthor;
'S ro-mhaith bhreabbadh an t úrlar,
Agus tiunntadh go brisg;
'S e dhamhsadh go h uallach,
Go h aucaideach, guanach;
Gun sealltainn air truailleachd,
Ach uaisl' agus meas.

Namhaid. 'S mairg a dheanadh an t óran,
'S nach deanadh air chóir e;

Gun

Gun bhi moladh an doi-fhir,
Bha na rógaíre tric :
Fear a ſheargadh an conach,
Thiunntadh mionach na 'n ſporan
Dh' fhágadh lean'ba air aimh-bheirt,
Ann an caraid 's an drip :
An ſtruthaire dio-bhuain,
Tha go broſgolach, briagach ;
Fear croſta mi-chiallach,
Gun riaghailt, gun mheas :
Call mor tha gun bhuinnig,
Ann sólas ro dhiom-buain ;
'S fear ſtórais a 's urra
Bhi cummontas ris.

Car. Mhic toiſich, mhich bracha,
Fhir chomhraig na 'n gaiſgeach,
Chuireadh bóilich 's na claignibh,
Chuireadh caſabh air chrith :
Ba tu cleochda na h aittibh,
'N aghaidh rót' agus ſneachda,
Dheanadh notion do fhraſaimh ;
'S chuireadh ſeachad an cith :

Dheanadh dána fear ſaideolt' ;
Dheanadh lag am ſear neartor ;
Dheanadh dai-fhear do'n bheirteach,
Dh' ain-deoin beirtis a chruigh ;
Ann ceart aghaidh na th' aca,
Do mhúirn, no mheoghail, no mhacnas,
'S tu roighin a 's taitnich,
Do chúis mhacnais air bioth.

Namh. A dhuin' ! an cuall u no fac' u
Riabh ni 's mioſa chuis mhacnais,
Na bhi 'n a d' ſhíneadh 's na claiſibh,
Gun chlaiſteachd, gun rith ?
Air do mhúchadh le daoraich ;
'G a do ghiulan ag daoine,
'N a d' chúis bhúrd ag an tſaoghal,
For nach faodar a chleath :
'S e bhi 'g coinneachadh Ratti,
Ni do lomadh ma d' bheirteas ;
Luchd a chommuinn, 's a chaidríbh,
Rinn e 'n creachadh gun fhios :
'S i ciall-ſguir a bhio's aca,
Bhi ri buillibh, 's ri crappabh ;

Go 'm bi fuil air an claignibh,
'S bi'dh am battacha briſt.

Car. Mo ghaol an laſgaire ſuairce,
Chleachd bhi 'n caidribh na 'n uaiſlibh;
'S lionar tlachd, is deagh bhuaigh,
Ata fuaite ri d' chríos:
Biorach, gorm-ſhuileach, meallach,
Beachdoil, colgarra, fallain,
Laidir, caoin, air deagh tharraing
Go fógra gaillinn a chuirp:
For an cruinnich do phaiſtibh,
Go 'm bi mír' ann is márran,
Augus iomad ceolgáire;
'S iad neamhchraite ma 'n cuid:
Bheir e 'n t umbi go sólas;
Ni e glic am fear górrach;
Ni e ſuntach fear brónach;
'S ni e górrach fear glic.

Namh. 'M b' e ſin roighin na 'm macabh;
Bhi gun fhragharc, gun chlaiſteachd;
'Nuair ba mhiann leó dol dhachaidh,
'S e ni thachras ni a 's mios';

Gur e 'n ceann a 's treas cas dhoibh,
Lomlan mheall, agus chrappa ;
Gach aon bhall go 'm bi aca,
Gaid a neart uath' gun fhios :
Iad na 'n taſſaiſg gun toiniſg ;
Iad a labhairt an donuis ;
Iad ro lamhach gó conus,
'S nach urr' iad cuir leis :
Bi'dh an n aoidnibh 'g an ſcróbadh,
Bi'dh an aodach 'n a ſhróicibh ;
Cha 'n fhaod iad bhi ſtòlda,
'S iad an comhnai air mhiſg.

Car. Nach boidheach a ſpórs,
Bhi ſuidhe ma bhordabh,
Le cuideachda chóir,
Bhio's an tóir an digh !
Bi'dh mo bhottul air ſgórnan,
Ri toirt cop air mo ſtópan ;
Nach toirtteil an ceol lium
An cronan, 's an gliogg !
Go 'm bi fear air an daoraich ;
Go 'm bi fear dhiu ri baoireadh ;

Go 'm bi fear dhiu ri caoineadh ;
Nach beag a ſhaoileadh tu ſid !
Ni e foſgaoilt' fear dionach ;
Ni e croſta fear ciallach ;
Ni e toſtach fear briarach,
Ach am blialum nach tuig.

Namh. Nach dona mar ſpórs,
Bhi ſuidhe ma bhórdabh ;
Na bhi milleadh mo ſtórois,
Le górraich gun mheas !
Le ſiaraich, 's le ſtáplaich ;
Le briath'ra mio-ghnáthaicht' ;
Ri ſpearadh, 's ri sáradh
An Abharſair dhuibh :
Bi'dh an donus, 's an dólas,
Do chonas, 's do choi'-ſtrith ;
'S do tharraing air dhórnamh,
Anns an chomhail nach glic :
Ri fuathas, 's ri ſgannuil ;
Ri gruaidhibh 'g an prannadh,
Le gruagabh 'g an trarraing
Le barrachd do 'n mhiſg.

Car. Mo ghaol an gille glan éibhinn,
Dh' fhás go cineadail ſpéiſeil ;
Dh' fhás go ſpioradail tréadhach,
'Nuair a dh' éiridh an driop ;
Bhiodh do ghillibh ri sólas,
Iad go mireagach bóidheach,
Iad ag ſireadh na 's leoir,
'S iad ag ól mar a thig ;
Iad go h aidhireach fonnor,
Iad gun athadh, gun lompais ;
Iad go maith air an rongais,
'Nuair a b' antlachd an cluich :
Cuid d'a faſan air uairibh,
Duirn, is batt, agus gruagabh,
Dh' aithn't a dhreach air a ſpuacabh,
Go roibh bruaidlein 's an mhiſg.

Namh. Tha mhiſg deonai 'n a nádor,
Lomlan mórchuis, is árdain ;
Lomlan bóſd agus ſpáraig,
Anns gach cás air an tig ;
Tha i tuair-ſhreapach, ſiaghaich,
Tha i murtai 'n a h iarbhail ;

Tha

Tha i dustach, droch-nealach,
Lan do dh' fiabhras, 's do fhriodh.
Go 'm bi fear dhiu 'n a shíneadh ;
Go 'm bi fear 'n a chúis-mhío-loinn ;
Go 'm aithlise líonor ;
'S iad am maoidheadh na 'm pluic' :
Tha i tuarrapach foilleil ;
Iomad uair an droch oilen ;
'S gun do dh' fhuasgladh fa dheireadh,
Ach 's i ba chaireach a mhisg.

Car. Mo ghaol an cleasaiche lúthor,
Fear gun cheasad, gun chúna ;
Fear gun cheiltinn air cúineadh,
'N am bhi dlúthachadh ris :
Bheireadh tlachd as a mhúigen ;
Dheanadh gealtair do 'n diúmhlach ;
Dheanadh dán' am fear diúid,
Chum a chúis a dhol leis :
Fear a 's fearr a 's tigh óst' u ;
Fear a 's urbhailteach órain ;
Fear nach fuilgir 'n a ónar,
Ach a bhóilich 's an driop ;

Fear tha bárranach ceolar ;
Crioghoil, cáirdeach le pógabh,
'S a lamh dheas air a phôca
'S ſgappadh ſtórois le miſg.

Namh. A chinn-abhair a chonais,
'S tric a dh' fhaobhaich na ſporain ;
Fhir nach d' fhaolum an onair,
'S i bhiodh 'g a d' mholadh a bhleid:
'Nois o 's búanna ro dhaor u,
Tha ri buaireadh nan daoine,
Dol mancuairt air an tſaoghal,
Chum na dh' fhaodas tu ghaid,
Fear ri aithreachas mór u ;
Fear ri carraid, 's ri coimhſtrith ;
Fear ri geallam ; 's cha tóram ;
Thug ſid leonadh do d' mheas :
Ni u 'm póit-fhear 'n a ſtriopoich,
Ni u ſtriopoich 'n a póit-fhear ;
'S iomad mile droch comhail
Tha 'n tóir air a mhiſg.

Car. Go b' e thionnſgain, no dh' íntrig,
Air an ionnſtramaid phríoſoil,

'S

'S duine gruntoil 'n a intinn,
Bha go h intinneach glic ;
Thug o arbhar go ſiol e ;
Thug o bhraich, go ni a 's brigheil' ;
Thug a prais 'n a cheo-liath e
'Mach roimh chliath na 'n lúb tric ;
Thug a buiddeal go ſtóp e ;
Rinn e 'n tſuſbainte cómhlan ;
Thogadh ſlioggach an róta,
Far fir bhreóite gun ſgridd :
'N donus coinnimh no cómhail,
No eireacas mór-ſhluaigh ;
Gun do cheileireadh boidheach,
Cha bhi sólas na meaſg.

Namh. Go b' e thionnſgan an aimliſg,
'S olc an grunt bha 'n a inchinn,
'S mor a dhúiſg e do dh' arg'maid,
'S do dhroch ſheanchas marr ris ;
Dheilbh e miſg agus daorach ;
Rinn e breiſleach 's an tſaoghal ;
B' fhearr nach beirte go h aois e,
Ach bás na naoidheachan beag ;

Dhúifg e triobblaid is coimh-ſtrith ;
Rúifg e bioddag' an dornamh ;
Chuir e piobar fa 'n deobhnachd,
'Nuair a thoiſich a mhiſg :
Cha chúis bhuinnig a leanbhainn ;
Ach cúis ghuil agus fhalamhaich ;
'S a chaoi cha 'n urr' u 'g a ſheanchas,
Cia mar dh' fhalbh do chuid leis.

A GLOS-

